

[Bernhard Baunsgaard]

(Lovforslag nr. L 164).

Ifølge lovforslaget skal den hidtidige bestemmelse om isolation under varetægtsfængsling, § 770, stk. 3, udgå og erstattes af en ny bestemmelse, hvorefter mulighederne for isolation i forbindelse med varetægtsfængsling begrænses og i nogle tilfælde helt fjernes.

Der har i de senere år været en meget livlig diskussion om skadevirkninger af isolation under varetægtsfængsling.

Der er ikke opnået enighed om skadevirkningerne, men i en erklæring af 12. oktober 1979 udtalte retslægerådet, at det af humanitære grunde kunne tilslutte sig ønsket om, at isolation af varetægtsfanger i videst muligt omfang tidsbegrænses.

Lovforslaget bygger bl.a. på dette ønske.

Ud fra en humanistisk betragtning ville det være fristende helt at afskære mulighederne for at isolere varetægtsfængslede. Som de politiske muligheder i folketinget for at få et sådant forslag vedtaget må bedømmes, har et sådant forslag ingen mulighed for at blive vedtaget.

Forslagsstillernes bestræbelser har derfor været rettet mod at kræve gennemført en skarp adskillelse mellem afgørelsen af, om et menneske kræves varetægtsfængslet, og om dette menneske også skal isoleres.

Ingerlise Koefoed (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om statsstøtte til medborgerhuse o.lign.

(Lovforslag nr. L 169).

Jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til tingets velvillige behandling.

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg skal hermed som ordfører for forslagsstillerne tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende produktion og eksport af krigsmateriel.

(Beslutningsforslag nr. B 82).

Jeg skal i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget.

Jimmy Stahr (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om destruktion af særlig følsomme oplysninger.

(Beslutningsforslag nr. B 83).

Jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til tingets velvillige behandling.

Bjørn Poulsen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en landbrugsreform.

(Beslutningsforslag nr. B 84).

Jeg skal i øvrigt henviser til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, der ledsager det.

Lise Østergaard (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om bevarelse af egnsteatrene.

(Beslutningsforslag nr. B 85).

Jeg skal i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget.

Nørgaard Sørensen (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om private gymnasier i Frederiksborg amt.

(Beslutningsforslag nr. B 86).

Jeg skal i øvrigt henviser til forslaget tekst og de bemærkninger, der ledsager det.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 2/3 1983 vedrørende spørgsmålet om en lovgivning på købekortområdet.

(Redegørelse nr. R 10).

Industriministeren (Stetter):

1. Foranlediget af en forespørgsel til industriministeren og justitsministeren om en række samfundsmæssige konsekvenser af en eventuel indførelse af et generelt købekort, dvs. det såkaldte Dankort, vedtog folketinget som afslutning på debatten den 11. marts 1982 et forslag om motiveret dagsorden. Heri tog folketinget de to ministres redegørelser til

[Industriministeren]

efterretning og noterede sig, at ministrene inden indførelsen af et Dankort vil give folketinget en uddybende orientering, når de endelige planer for et Dankort foreligger, og samtidig redegøre for de nærmere overvejelser om en lovgivning på købekortområdet.

Det er denne redegørelse, jeg hermed – også på justitsministerens vegne – vil afgive til folketinget.

For at tilvejebringe det bedst mulige grundlag for sine overvejelser besluttede min forgænger at iværksætte en undersøgelse af udviklingen på købe- og kreditkortområdet og af elektronisk betalingsformidling ved forbrugerkøb. Et sagkyndigt, neutralt forum skulle vurdere de økonomiske, juridiske, sociale, forbrugerpolitiske og arbejdsmarkeds-mæssige aspekter forbundet med benyttelsen af elektronisk betalingsformidling.

Resultaterne af undersøgelsen forelå sidst i december 1982, og rapporten blev offentliggjort den 14. januar i år. Der er hermed tilvejebragt et materiale, der kan tjene som et værdifuldt bidrag for folketinget i dets stillingtagen ikke alene til Dankortet, men også til den udvikling i hele betalingsformidlings-systemet, som vi står over for i de nærmeste år.

Der foreligger nu for første gang i Danmark en undersøgelse af købe- og kreditkortsystemer og elektronisk betalingsformidling ved forbrugerkøb, og rapporten har allerede været stærkt efterspurgt, også uden for landets grænser.

Rapporten sigter navnlig på en vurdering af de nye betalingsformidlingssystemer i forhold til de bestående former for betalingsformidling og de penge- og kreditpolitiske aspekter heraf, en vurdering af de erhvervs- og beskæftigelsesmæssige konsekvenser samt en analyse af de social- og forbrugerpolitiske forhold.

Undersøgelsen indeholder herudover en vurdering af de retlige aspekter, herunder en gennemgang af gældende lovgivning, forslag til eventuelle ændringer heri samt behovet for ny lovgivning af såvel privat- som offentligretlig karakter.

Med udgangspunkt i rapporten og på grundlag af vurderinger og synspunkter, som i øvrigt er kommet frem i den offentlige debat og i henvendelser til industriministeriet, vil jeg redegøre for regeringens opfattelse

med hensyn til behovet for lovgivningsmæssige initiativer.

2. Nationalbankens beskrivelse af udviklingen i betalingsformidlingssystemet og de penge- og kreditpolitiske aspekter heraf viser, hvorledes der i løbet af de sidste to årtier i de fleste lande ligesom i Danmark er sket en nedgang i seddelomløbets relative betydning, det vil sige, at betaling med kontanter spiller en forholdsvis mindre rolle end tidligere. Denne udvikling er gået særlig stærkt i Danmark, og årsagen hertil skal primært søges i den stærke udbredelse, checken har fået herhjemme sammenlignet med udlandet. Den stigende anvendelse af automatiske konto-til-konto overførsler, betalinger med plastkort, dvs. kreditkort, kontokort osv., er fortsat relativt beskeden, men de udgør dog en stigende andel.

Danmarks Nationalbank konkluderer, at der ikke ud fra pengepolitiske synspunkter ved indførelsen af elektronisk betalingsformidling synes at opstå nye eller særlige problemer.

I det omfang nye betalingsformer erstatter brugen af kontanter, vil pengeinstitutterne få en likviditetsforøgelse, der vil kunne danne grundlag for en større udlånsaktivitet. En sådan udvikling – ligesom eventuelle kreditter, der knyttes til brugen af plastkort – vil om nødvendigt kunne neutraliseres af Nationalbanken.

Ud fra den af Danmarks Nationalbank foretagne vurdering af de penge- og kreditpolitiske aspekter ved indførelsen af elektronisk betalingsformidling og på baggrund af Nationalbankens muligheder for at gribe ind over for uheldige penge- og kreditpolitiske følgevirkninger ser jeg ikke noget behov for at fremkomme med lovgivningsinitiativer inden for dette område.

Det var under debatten i marts sidste år et gennemgående tema, at der ville blive tale om en betydelig rationaliseringsgevinst for pengeinstitutterne ved indførelsen af et plastkort. Jeg tror imidlertid, at et plastkort medfører en væsentlig mindre omkostningsbesparelse i pengeinstitutterne end normalt antaget, bl.a. på baggrund af indførelsen af dokumentløs checkclearing, der har skabt et mærkbart fald i omkostningerne ved checktransaktioner.

3. Heller ikke i rapportens redegørelse for de erhvervsstrukturelle og beskæftigelsesmæs-

[Industriministeren]

sige konsekvenser af indførelsen af elektronisk betalingsformidling finder jeg at der er peget på sådanne negative konsekvenser, som bør danne grundlag for lovgivning på området.

Rapporten indeholder en beskrivelse af sammenhængen mellem teknologiske ændringer og efterspørgslen efter arbejdskraft. Der gives en række eksempler på, at ny teknik og øget beskæftigelse ikke nødvendigvis udelukker hinanden, og at udviklingen i de danske pengeinstitutter i den sidste snes år er et eksempel på dette.

Det understreges, at virksomhederne på hjemmemarkedet og i konkurrenceerhvervene gennem anvendelse af ny teknik ved at reducere omkostningerne samtidig bidrager til at begrænse inflationen og underskuddet på betalingsbalancen.

Beregninger viser, at Dankortprojektet i den påtænkte investeringsperiode på 5 år har klart positive beskæftigelsesvirkninger set i forhold til udgangssituationen. Virkningerne på beskæftigelsen på lidt længere sigt vil være vanskeligere at vurdere, ikke mindst i lyset af, at pengeinstitutterne i dag beskæftiger flere medarbejdere, end de ud fra en streng samfundsøkonomisk vurdering har brug for. Beskæftigelsessituationen vil blandt andet også afhænge af, hvorvidt en ny generation af Dankortterminaler vil blive udviklet.

Udbredelsen af den elektroniske betalingsteknik bæres frem af stigende omkostningsbevidsthed, og det kan næppe undgå at give anledning til ændringer i strukturen i pengeinstitutterne. Således må pengeinstitutternes filialnet i sin nuværende form forudses at blive genstand for en kritisk vurdering, en udvikling, der allerede er i gang, men må formodes at blive forstærket ved indførelsen af den ny teknologi.

Med hensyn til strukturudviklingen i detailhandelen vil et plastkort isoleret set næppe øve indflydelse herpå, idet denne i det væsentlige vil være bestemt af de ændringer, som finder sted i befolkningens sammensætning erhvervsmæssigt og geografisk, samt ændringer i realindkomsten og dermed det private forbrug. Også tilpasning til f.eks. lukkelov og planlovgivning spiller ind.

Under forudsætning af, at Dankortsystemet udvikles og produceres i Danmark, synes der at være gode muligheder for, at dansk elektronikindustri kan udnytte det

kommende eksportmarked for udstyr og know-how i forbindelse med elektronisk betalingsformidling.

Jeg er opmærksom på, at beregningerne over beskæftigelsesvirkningerne ikke må opfattes som en prognose, men derimod snarere som en størrelsesorden for sandsynlige ændringer i forskellige sektorer's behov for arbejdskraft.

4. Omkring de forbrugerpolitiske aspekter ved elektronisk betalingsformidling med købekort foretages en analyse og vurdering af de følgevirkninger, et sådant systems indførelse kunne tænkes at få, og der opstilles en række forbrugerpolitiske vurderingskriterier, som afspejler problemer, der har været inddraget i den generelle debat om indførelsen af et plastkort.

Et af de problemer, der har været rejst fra forbrugerside, er, at betalingsmidlet skal kunne besiddes af flest muligt.

Hvis der indføres et system, der ikke til enhver tid kan vise, om der er dækning på en købekortkonto, bør der ifølge redegørelsen anlægges en lempelig vurdering af kreditværdigheden eller dækningsgarantiværdigheden.

Problemet kan imidlertid løses ved at tilrettelægge betalingsformidlingssystemet sådan, at det ikke stiller væsentlig større krav til forbrugeren, end anvendelsen af kontanter gør.

I nogen grad vil ifølge rapporten dette problem kunne mindskes ved en kombination af en sikring af, at forbrugeren overalt kan anvende kontanter i stedet for købekort, at adgangen til at besidde kortet bliver bredest muligt, at pengeinstitutterne og detailhandelen accepterer en større risiko, samt endelig at forbrugeren accepterer at være med til at dække tabene ved misbrug gennem gebyrbetalingen. Alt sammen foranstaltninger, der i praksis kun kan tilvejebringes gennem forhandlinger mellem de nævnte parter forud for systemets opbygning.

Jeg er enig i, at det er ønskeligt, at forbrugerne fortsat skal kunne benytte kontanter eller checks efter deres eget valg, samt i, at så mange som muligt får adgang til at besidde kortet.

Det er imidlertid min opfattelse, at et spørgsmål som kreditværdighedsbedømmelse og dækningsgaranti må overlades til pengeinstitutternes afgørelse ud fra sædvanlige for-

[Industriministeren]

retningsmæssige overvejelser. Jeg mener ikke, det er et forhold, der kan reguleres ad lovgivningsmæssig vej.

Jeg har i øvrigt noteret mig, at rapporten skønner, at Dankorttransaktionernes andel af samtlige betalingstransaktioner efter en introduktionsperiode kun ventes at udgøre 20 pct., hvorimod ca. 80 pct. af betalingerne fortsat forventes at ske med kontanter og checks m.v.

I redegørelsen stilles der forslag om, at betalingskort skal have bredest mulig anvendelighed. Det anføres, at elektronisk betalingsformidling har et mere begrænset anvendelsesområde end de betalingsmidler, som det er naturligt at sammenligne med. Købekort kan bl.a. ikke bruges ved betaling til privatpersoner og til forretninger, der ikke er tilsluttet systemet, ligesom det vil blive umuligt og måske i visse tilfælde ulovligt at lade andre personer foretage og betale kortindehaverens indkøb. Der vil imidlertid også være situationer, hvor købekortet vil være overlegen i forhold til andre betalingsmidler, f.eks. ved automatkøb.

Det konkluderes, at det må være et krav, at forbrugeren oplyses meget nøjagtigt om de begrænsninger, der findes i kortets anvendelsesmuligheder, ligesom de juridiske problemer ved at knytte flere købekort til samme konto samt konsekvenserne af at overlade brugen til andre end kortindehaveren bør nøjere kortlægges.

Jeg er naturligvis ganske enig i, at oplysninger om kortets anvendelsesmuligheder bør foreligge, således at der skabes et klart grundlag for forbrugeren til at tage stilling til behovet for et købekort. Sådanne informationer må indgå som et naturligt led i de oplysninger, der i øvrigt gives forbrugeren ved indgåelsen af aftalen om et købekort, og det er min vurdering, at hele spørgsmålet om informationsmængde og informationsniveauet i vid udstrækning vil kunne tilsikres et rimeligt omfang gennem markedsføringslovens anvendelsesområde.

Det er også givet, at de juridiske problemer i forbindelse med mulighederne for anvendelse af et sådant kort og overdragelse af kortet til andre ligesom de ansvarsretlige problemer, der kan tænkes at opstå, må foreligge helt klart for forbrugeren inden indgåelsen af en aftale.

Spørgsmålet om en sikring af en hensigtsmæssig udvikling i tilfælde af et monopol på elektronisk betalingsformidling med købekort var fremme under debatten og er behandlet i redegørelsen. Udgangspunktet er, at hvis der etableres et elektronisk betalingsformidlings-system, bliver der kun tale om ét system, drevet af pengeinstitutterne. Det nævnes i rapporten og blev fremhævet under debatten, at der kan være mange fordele forbundet med etablering af kun ét system, men at det samtidig må sikres, at samfundet har indseende hermed.

Til spørgsmålet om en eventuel monopoldannelse på området kan jeg sige, at monopollovgivningen udgør et tilstrækkeligt redskab til at styre de eksisterende købe- og kreditkortselskaber, således som det også fremgår af undersøgelsens afsnit om de retlige aspekter.

Det er endvidere min opfattelse, at PKK er omfattet af monopollovgivningen på linie med de eksisterende købe- og kreditkortselskaber. Etableres Dankortsystemet som en for banker og sparekasser fælles aktivitet, som de har eneret på, vil de anvendte aftaler, forretningsbetingelser m.v. være omfattet af monopol- og pris- og avancelovgivningen, og påtale heraf kan ske over for de enkelte pengeinstitutter.

I rapporten stilles der endvidere krav om, at betalingsformen skal have en rimelig pris. I den sammenhæng peges der dog på, at så mange af omkostningerne som muligt – og specielt strukturen af omkostningerne – ved et betalingssystem bør indgå i gebyret. Der peges i den forbindelse på, at forbrugeren herved vil have mulighed for at vælge den betalingsform, som ud fra et samfundsøkonomisk perspektiv er mest gunstig.

Det anbefales i redegørelsen, at alle systemets omkostninger bliver »synlige« for forbrugeren, og at det tilstræbes, at det kun er de forbrugere, der vælger den elektroniske betalingsformidling, der kommer til at dække dens omkostninger.

I den forbindelse kritiseres den gebyrstruktur, som PKK har foreslået i form af gratis udstedelse af købekort og en relativt høj afgift pr. transaktion.

Der foreslås en gebyrstruktur, som ligner telefonselskabernes, dvs. et oprettelsesgebyr, et fast gebyr pr. kvartal eller pr. år og et transaktionsgebyr, hver gang kortet anvendes.

[Industriministeren]

des. Dette vil bedre afspejle omkostningernes struktur og endvidere stimulere forbrugere, der kun har tænkt sig at bruge kortet sjældent, til nøje at overveje, om de ønsker at have kortet med de risici og forpligtelser, det medfører blot at besidde kortet.

Om gebyrpolitikken i forbindelse med Dankortet vil jeg gerne gøre følgende foreløbige bemærkninger:

Det er min principielle opfattelse, at man ikke kan indvende noget imod, at pengeinstitutterne får omkostningsdækning for de serviceydelser, der udbydes af pengeinstitutterne, og jeg mener også, at denne omkostningsdækning principielt må søges hos de kunder, der gør brug af disse serviceydelser. Det kan ikke være rimeligt, at gratis service bliver omkostningsdækket over en højere rentemarginal end nødvendigt.

De synspunkter på gebyrpolitikken, der er indeholdt i rapporten, er et rimeligt udgangspunkt, og jeg går ud fra, at pengeinstitutterne vil tage disse synspunkter op til grundig overvejelse.

Jeg er bekendt med, at pengeinstitutterne har udsendt meddelelse om en mellem pengeinstitutternes organisationer indgået aftale om gebyrer ved benyttelsen af checks og hævekort – også knyttet til planerne om Dankortet.

Om det har været klogt og rigtigt af pengeinstitutterne at indgå denne aftale inden sagens behandling her i folketinget, skal jeg lade ligge, men en sådan aftale er omfattet af monopollovens bestemmelser og skal derfor anmeldes til monopolmyndighederne, som på dette område er tilsynet med banker og sparekasser, og jeg forstår da også, at sådan anmeldelse har fundet sted.

Det vil herefter påhvile monopolmyndighederne at tage stilling til aftalen, herunder til sådanne spørgsmål som gebyrets størrelse i forhold til omkostningerne, og om aftalen efter sit indhold får urimelige konkurrencemæssige virkninger.

Så længe monopolmyndighederne ikke har taget stilling, vil det ikke være rigtigt, at industriministeren, som er ankeinstans på dette område, skulle give sin mening til kende.

I rapporten nævnes videre det ønskelige i, at betalingsformidlingssystemet er så enkelt som muligt for forbrugeren, således at der bliver mulighed for at gennemskue systemets fordele og ulemper.

Der stilles forslag om, at dette sker enten gennem aftaler mellem staten og pengeinstitutterne eller ved lovfæstede bestemmelser om informationspligt og informationskrav. Endvidere opstilles der forslag til, hvilke oplysninger forbrugeren bør have kendskab til, forinden forbrugeren tilslutter sig en kontrakt.

Et krav om, at pengeinstitutterne forpligtes til at give information for at sikre, at fordele og ulemper ved systemet er klarlagt for forbrugeren, er jeg naturligvis ganske enig i. Det må anses for væsentligt, at der opnås et højt informationsniveau og en sikring af rimelige aftalemæssige vilkår.

Det er imidlertid min opfattelse, at den eksisterende lovgivning giver mulighed for at sikre, at dette krav gennemføres.

5. Jeg vil fremhæve et enkelt punkt, som ofte har været trukket frem i debatten om Dankortet, nemlig spørgsmålet, om et sådant købekort ville medføre særlige muligheder for overtræk og dermed en gældsætning, som forbrugeren måske senere fortryder og/eller har svært ved at administrere.

Det er nok væsentligt i denne forbindelse at notere sig, at der principielt ikke er knyttet kredit til et købekort. Med et købekort kan kortholderen i princippet ikke foretage større køb, end der på ethvert tidspunkt er dækning for på kontoen, og købekortet er således først og fremmest et betalingsinstrument på linie med f.eks. en check.

Det har ikke været muligt at lave prognoser over, hvorvidt et elektronisk købekort i særlig grad vil føre til en gældsætning, der ikke kan administreres af forbrugerne. Der kan heller ikke skønnes over indvirkningen på forbrugsmønstret, f.eks. om der vil forekomme flere impuls køb eller større andel af køb af kortvarige goder.

Der er i virkeligheden tale om problemer, som det ikke er muligt at forudsige noget om, men som først kan vise sig, når købekortet har været i anvendelse i nogen tid, og det er et forhold, som næppe vil være egnet til offentlig regulering, men som man naturligvis må have opmærksomheden rettet mod.

I tilknytning til de her nævnte forbrugerspørgsmål må også nævnes de socialpolitiske aspekter. I rapportens afsnit om de socialpolitiske følgevirkninger af indførelsen af elektronisk betalingsformidling omhandles bl.a. de problemer, der vil kunne tænkes at opstå

[Industriministeren]

for personer med fysiske og psykiske handicap.

Man bør være opmærksom på de problemer, som kan tænkes at opstå for bl.a. fysisk og psykisk handicappede, når disse skal benytte et sådant elektronisk betalingsformidlingsystem, men ligesom det også konkluderes i rapporten, synes det vanskeligt på nuværende tidspunkt at komme med helt konkrete forslag, der vil kunne afhjælpe eller modificere de forskellige følgevirkninger. I øvrigt bør man nok være opmærksom på, at den teknologiske udvikling også inden for dette område ikke kun kan få negative konsekvenser, men også give mulighed for en udvikling af mere handicapvenlige systemer end de bestående betalingsformer.

6. I undersøgelsens afsnit om de retlige aspekter ved elektronisk betalingsformidling redegøres bl.a. for de formueretlige og strafferetlige aspekter samt for de beskyttelsesmæssige aspekter i relation til indsamlede personoplysninger i forbindelse med benyttelse af betalingskort.

Gennemføres Dankortsystemet i overensstemmelse med de foreliggende planer, må det antages, at systemet vil falde uden for den regulering, som ved kreditkøbsloven netop er gennemført for køb på kredit og dermed for kontokøb i detailhandelen. Der er efter min opfattelse gode muligheder for at få pengeinstitutterne til at udarbejde deres standardkontrakter i overensstemmelse med kreditkøbslovens principper, således at yderligere lovgivning herom bliver unødvendig. De principper, som det i den forbindelse især er vigtigt at sikre overført, er dels spørgsmålet om ansvarets placering i forbindelse med tab opstået ved uberettigedes benyttelse af legitimationen, dels spørgsmålet om at sikre kontohaverne, forhåndsoplysninger om udgifterne ved kontoen og andre kontobetingelser samt løbende tilsendelse af kontoudtog.

I strafferetlig henseende adskiller mulighederne for at misbruge et Dankort sig ikke principielt fra den misbrugsmulighed, som består i anvendelse af stjålne eller fundne checks (bedrageri, dokumentfalsk), eller som består i misbrug af eget checkhæfte (mandat-svig, bedrageri).

Et aspekt, som har tiltrukket sig megen opmærksomhed i debatten, er, hvorvidt bestemmelserne i loven om private registre er

tilstrækkelige til at beskytte personoplysninger i forbindelse med betalingskort. Loven omfatter systematisk registrering af oplysninger om personer, institutioners, foreningers eller virksomheders private eller økonomiske forhold eller i øvrigt oplysninger, som med rimelighed kan forlanges unddraget offentligheden.

Endvidere omfatter loven al registrering af personoplysninger, der sker ved hjælp af elektronisk databehandling (EDB), dvs. enhver registrering, hvori der indgår oplysninger, der kan henføres til bestemte personer, uanset oplysningernes karakter.

Såfremt lovens generelle bestemmelser findes utilstrækkelige i relation til registreringer, der foretages i forbindelse med betalingskort, er der efter lovens § 3, stk. 5, hjemmel til for justitsministeren at fastsætte nærmere regler for oprettelsen og brugen af disse registre.

Ud fra integritetsbeskyttelsessynspunkter må det navnlig være systemer, hvori der foretages registreringer, der kan give et mere omfattende billede af den enkeltes køb af varer og tjenesteydelser, der kan give anledning til betænkeligheder. På grundlag af de foreløbige oplysninger om det planlagte Dankort synes der ikke i dette system at indgå planer om registreringer af den pågældende karakter.

7. Der har under den forløbne debat været fremdraget mange aspekter ved købe- og kreditkortselskaber og ved indførelsen af et elektronisk betalingsformidlingsystem, og der er fremsat krav og forslag til løsninger for nogle af disse problemer i rapporten.

Under debatten i Folketinget den 11. marts 1982 var der forslag fremme om at regulere hele området med en ny lovgivning, som skulle indebære en offentlig godkendelse af købe- og kreditkortsystemer og en offentlig kontrol med systemernes administration.

Det er regeringens principielle holdning, at der ikke er behov for at gå så detaljeret til værks. Jeg mener også at kunne konstatere, at der ikke i den foretagne undersøgelse er fastslået et behov for en speciel lovgivning om købe- og kreditkortselskaber.

Som det fremgår af undersøgelsen, kan den eksisterende særlovgivning i vid udstrækning imødekomme de krav, der ud fra samfundsmæssige hensyn vil kunne rejses ved indførelsen af sådanne elektroniske betalingsformidlingsystemer.

[Industriministeren]

Imidlertid er formålet med denne redegørelse at lægge op til en debat i folketinget, og jeg vil med interesse imødesee de tanker, som folketingets partier lægger frem ved denne lejlighed.

Jeg vil i øvrigt tilføje et par principielle betragtninger:

EDB-teknikken er taget i brug i store dele af samfundet i et meget stort og stadig stigende omfang. Dette gælder både i den private og i den offentlige sektor, og banker og sparekasser har på et tidligt tidspunkt taget EDB i brug og har opbygget et stort erfaringsgrundlag på dette område. Fremstående eksempler herpå er Pengeinstitutternes Betalingsformidlingscenter og pengeinstitutternes medvirken ved etableringen af Værdipapircentralen.

Betalingsformidling er en væsentlig og fast bestanddel af pengeinstitutternes virksomhed, og de forestår – sammen med postgiro – den samlede betalingsformidling i samfundet. Det er derfor naturligt – for ikke at sige nødvendigt – at de sørger for den fornødne automatisering i takt med tekniske fremskridt og behovet for rationalisering og billiggørelse. En eventuel indførelse af et Dankortsystem må ses i denne sammenhæng, og det må i særdeleshed anses for værdifuldt, at der kan blive tale om et for alle danske pengeinstitutter fælles system. I det omfang systemet repræsenterer en rationalisering og billiggørelse, er der tale om en nedgang i de samfundsmæssige omkostninger ved et betalingsformidlingssystem, og en sådan rationalisering må derfor ikke lægges unødvendige hindringer i vejen.

Men det er en given sag, at introduktionen af nye foreteelser i samfundslivet gør det nødvendigt at overveje, om en revision eller supplerung af gældende lovgivning er nødvendig – især må systemet indordnes under den lovgivning, der skal sikre en fri og åben konkurrence og gennemsigtighed for brugerne.

Som nævnt kan den eksisterende særlovgivning dog i vid udstrækning imødekomme de krav, der vil kunne rejses ved indførelsen af nye elektroniske betalingsformidlingssystemer. Heri ligger, at de myndigheder, der har til opgave at anvende denne lovgivning – det vil især sige forbrugerombudsmanden, monopoltilsynet, registertilsynet og tilsynet med banker og sparekasser – vil gøre dette for så

vidt angår Dankortsystemet eller eventuelle andre, lignende kort.

Mange af de hensyn, der er nævnt i det foregående, kan pengeinstitutterne imidlertid selv tilgodese i systemets administration og tekniske indretning, i kontraktvilkår og gebyrpolitik osv., og det siger sig selv, at påbud i henhold til lovgivningen – eller indførelse af ny lovgivning – ikke er nødvendige, i det omfang en sådan tilpasning finder sted. Pengeinstitutternes organisationer deltager i en omfattende forhandlingsvirksomhed med de erhvervs- og forbrugergrupper, som er interesserede i tilfælde af indførelsen af et plaskort. Disse forhandlinger har medført ændringer i projektet, og en fortsat medindflydelse for disse interessenter må ses som led i en tilpasningsproces som den nævnte.

I den foreliggende undersøgelse er der pegt på et muligt behov for visse ændringer i særlovgivningen – afhængigt af det omfang, hvori påpegede problemer vil blive løst ved systemets nærmere udformning og tilrettelæggelse og de aftaler herom, der måtte blive indgået.

Med henblik på en stillingtagen hertil vil jeg i de kommende måneder følge den videre udvikling omkring Dankortet, således at forslag om eventuelle ændringer i den bestående lovgivning vil kunne fremsættes i næste folketingsår. Sådanne lovudkast vil jeg på sædvanlig måde forhandle med organisationerne for de pågældende erhverv, forbrugere, arbejdstagere m.fl.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. S 644

1) Til landbrugsministeren af:

Stavad (S):

»Vil ministeren oplyse, om lejet produktionsudstyr kan danne baggrund for tilskud i henhold til projektstøtteordningen?«

Skriftlig begrundelse

Af ministerens svar på spørgsmål S 579 fremgår, at leasing kan indgå som delvis finansiering. Det virker helt utroligt, at der kan opnås tilskud til investeringer, som ikke

[Stavad]

foretages, at der kan fås delvis dækning for udgifter, som ikke afholdes, samt at der kan fås tilskud til aktiver, som man ikke ejer.

Ministerens svar virker så utroligt, at der forhåbentlig er tale om en fejl. Er det ikke tilfældet, må reglerne for tilskud ændres.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Jeg går ud fra, at spørgeren alene sigter til situationen i investeringsfasen frem til tidspunktet for udbetaling af tilskud. Jeg kan oplyse, at der ikke ved beregningen af den investering, hvortil der kan ydes støtte i henhold til projektstøtteordningen, kan indgå udgifter i forbindelse med leje af produktionsudstyr eller investeringer finansieret ved leasing.

Der kan således ikke opnås tilskud til investeringer, der ikke foretages, eller fås dækning for udgifter, der ikke afholdes, eller fås tilskud til aktiver, som tilskudsmodtageren ikke ejer.

Men i særlige tilfælde, hvor man overtager et projekt, hvor der er en leasingkontrakt, og hvor der står i kontrakten, at man skal overtage det inden fem år, kan det gå ind i projektstøtteberegningen. Det er det eneste undtagelsestilfælde, der er; ellers kan man ikke få støtten.

Stavad (S):

Jeg takker ministeren for svaret. Jeg vil så spørge, om det var et dementi af det svar, som ministeren gav mig på et spørgsmål til skriftlig besvarelse, spørgsmål nr. S 579, hvor det i besvarelsen hed, at i og med, at tilskudsprocenten nedsættes, og at egenfinansiering fastholdes på de 50 pct. – altså der er 50 pct. egenfinansiering, 17½ pct. tilskud – bliver der en rest på 32½ pct. Af det svar, jeg tidligere har fået fra ministeren, fremgik det, at denne finansiering kunne foregå f.eks. ved leasing – det står der i svaret – og derfor har jeg også i min begrundelse for dette spørgsmål sagt til ministeren, at jeg håbede, det var en fejl, og at jeg kunne få den fejl bekræftet her, da det lød utroligt. Derfor vil jeg spørge ministeren: er dette så en klar dementi af det svar, ministeren tidligere har givet mig?

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Dette er en tydeliggørelse af det svar, der blev givet sidste gang. Det, det drejer sig om

her, er den situation, at tilskudsmodtageren som led i aftalen er forpligtet til selv at erhverve det lejede eller leasede udstyr inden for 5 år. Det var den passus, der var henvist til i det svar, og derfor kan det godt være misforstået. Mit svar er altså en tydeliggørelse af det svar, som vi for øvrigt er enige om.

Stavad (S):

Så tror jeg ikke, at ministerens og min definition af tydeliggørelse er den samme. Jeg vil konstatere, at det tidligere svar, jeg har fået, var en klar vildledning, men jeg glæder mig over, at ministeren forhåbentlig nu har givet et korrekt svar, og at der ikke under normale omstændigheder kan medregnes lejet udstyr i en investering, som der gives tilskud til.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Jeg synes ikke, at hr. Stavad har ret, når han siger klar vildledning; det afhænger dog også af, hvordan man opfatter det, det er selvfølgelig rigtigt. Men uanset hvad forhistorien er, skulle der med dette mit svar ikke være nogen uklarhed længere om, hvordan administrationen er.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 645

2) Til *landbrugsministeren* af:

Stavad (S):

»Burde der ikke skabes hjemmel til at nedsætte støtten eller lade denne bortfalde, såfremt produktionsmidler eller bygninger, som har opnået tilskud under projektstøtteordningen, afhændes eller overgår til andre formål inden for en nærmere angivet tidsfrist efter støttens modtagelse?«

Skriftlig begrundelse

I henhold til ministerens svar på spørgsmål S 579 er der ikke hjemmel til at kræve tilskud tilbagebetalt, hvis det aktiv, som der er ydet tilskud til, afhændes eller overgår til andet formål.

Det burde være en selvfølge, at tilskuddet tilbagebetales, såfremt forudsætningerne for tilskuddet ændres fundamentalt inden for en

[Stavad]

nærmere angivet tidsperiode – f.eks. ved salg af den tilskudsberettigede maskine.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Dette spørgsmål har selvfølgelig sammenhæng med det andet spørgsmål.

Som det fremgik af min besvarelse på det tidligere spørgsmål, er der næppe efter gældende regler hjemmel til at kræve tilskud ydet efter projektstøtteordningen tilbagebetalt, hvis de maskiner osv., hvortil der ydes støtte, efterfølgende afhændes til et leasing-selskab og tilbageleases. Dette rent juridiske spørgsmål vil imidlertid blive søgt endeligt klarlagt med EF-Kommissionen, og det hænger selvfølgelig sammen med, at man i EF-Kommissionen ikke har forudset det, der er kommet frem det sidste års tid.

Men jeg vil forsøge, som jeg også sagde i det sidste svar, at få omfanget af leasing endeligt klarlagt, altså hvor meget der i praksis egentlig er foregået. For uanset om der må være grundlag for at kræve tilskud helt eller delvis tilbagebetalt i et sådant tilfælde, er det min opfattelse, at de begrænsede projektstøttemidler, der er til rådighed, må søges anvendt på den bedst mulige måde; derom herker der ingen tvivl.

Men jeg finder det selvfølgelig også beklageligt, at virksomheder, der har foretaget investeringer med tilskud, efterfølgende opnår hel eller delvis frigørelse af tilskuddet. Man kunne heraf få indtryk af, at tilskuddet ikke har været et nødvendigt led i finansieringen af de pågældende investeringer, og det er derfor mit håb, at virksomheder, der har opnået støtte, i fremtiden vil afholde sig fra denne praksis.

Det tror jeg vil være svar nok.

Stavad (S):

Også her takker jeg for svaret, men jeg må indrømme, at jeg synes, det var et temmelig uklart svar i forhold til det meget konkrete spørgsmål, der blev stillet. Derfor vil jeg forsøge at få et klarere svar frem. Vil ministeren gøre ét af to: enten skabe hjemmel for, at det er ulovligt at sælge maskiner og tilbagelease dem, hvis man har fået støtte under projektstøtteordningen, eller, hvis ikke det er tilfældet, skabe hjemmel for, at den støtte, der er givet, skal tilbagebetales, hvis maskinerne sælges eller overgår til andet formål?

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Det er jo en EF-støttelov, og derfor skal vi selvfølgelig først have afklaret den juridiske stilling med Kommissionen. Når vi kender omfanget af det, har jeg ikke noget imod, at vi laver nogle regler, således at vi undgår den slags sager af, hvad jeg kalder først og fremmest moralsk karakter – det var nemlig ikke meningen med projektstøttelovgivningen, at den skulle bruges på den facon. Vi skal se på, om reglerne kan laves om, således at man ikke i fremtiden kan bruge dem på den facon. Heri er jeg enig med spørgeren.

Hvordan det skal laves, kan jeg ikke sige noget om på nuværende tidspunkt, for vi skal først have afklaret den juridiske stilling med EF-Kommissionen.

Stavad (S):

Må jeg takke ministeren for et, synes jeg, klarere svar og drage den konklusion, at ministeren og jeg er enige om, at de transaktioner, der foregår her, og hvori der også indgår offentlige midler, skal standses.

Bjørn Westh (S):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om han tror, at EF-Kommissionen vil modsætte sig et dansk ønske om, at støtten skal bortfalde i de tilfælde, hvor der er tale om leasing.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Det kan jeg ikke udtale mig om. Jeg skal ikke udtale noget på Kommissionens vegne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 697

3) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Maisted (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvad der er grundelsen for, at en kontrollerende myndighed kan opnå frirejser, som f.eks. ansatte i luftfartsdirektoratet gør det, samt oplyse, inden for hvilke øvrige instanser inden for ministerens ressort der ydes f.eks. frirejser eller andet til en kontrollerende myndighed?«

Skriftlig begrundelse

Inden for luftfarten er man 100 pct. afhængig af luftfartsdirektoratets velvilje, og da

[Maisted]

det jo kan koste mindre formuer at have fly stående på jorden på grund af langsommelig behandling af papirer hos den myndighed, der har monopol på godkendelse af flyvefunktioner, nemlig luftfartsdirektoratet, er det nok en kendsgerning, at luftfartsselskaber fristes over evne til at yde frirejser m.v. for at få særbehandling hos direktoratet.

Jeg ønsker ikke med mit spørgsmål at angribe det rent sikkerhedsmæssige i luftfartsdirektoratets behandling af den samlede flyflåde, men udelukkende at påpege det angribelige i, at en kontrollerende offentlig myndighed købes med frirejser til at yde økonomisk assistance i form af hurtig behandling.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Den frirejseordning med SAS, som danner baggrund for hr. Maistedes spørgsmål, baserer sig på en aftale, som er lige så gammel som dannelsen af SAS, nemlig fra 1951, hvor den blev indgået mellem de skandinaviske luftfartsmyndigheder og SAS. Der er tale om en generel ordning, som inden for sine rammer hjemler en ret for personalet i statens luftfartsvæsen, Københavns luftfartsvæsen og ministeriets departement til et begrænset antal rejser. Rejserne tildeles altså medarbejderne ikke af SAS, men af ledelserne i de nævnte styrelser og efter helt faste retningslinjer.

Det er allerede af den grund udelukket, at medarbejderne under udøvelse af deres funktioner kan påvirkes af udsigten til en frirejse. Jeg vil derfor afvise den insinuation, der vel ligger i begrundelsen for spørgsmålet, om, at de pågældende medarbejdere kan købes til at give SAS en positiv særbehandling.

Lad mig så tilføje, at når en vis fordel for et personale opnås under omstændigheder som dem, der er nævnt med hensyn til SAS-frirejseordningen, hvor der altså er tale om en ret, der administreres af den pågældende offentlige myndighed og efter faste regler, ser jeg ikke noget som helst betænkeligt ved, at det er personale hos en myndighed med en kontrollerende funktion, der nyder en sådan fordel.

Maisted (FP):

Jeg siger selvfølgelig tak, fordi ministeren har svaret, men jeg synes nu ikke, at svaret giver nogen begrundelse for, at man skal op-

retholde særfordele for nogle mennesker i det danske samfund, især en gruppe, som har kontrollerende funktion over for luftfarten. Det kan ikke være en rimelig begrundelse, at det, at man har opnået særfordele engang i fortiden, betyder, at aftaler af den karakter skal vedblive at eksistere. Ministeren siger, at der er tale om generelle ordninger; ja men ved ministeren ikke, at generelle ordninger kan omfatte to mennesker? Det fik vi jo fastslået forrige onsdag i spørgetiden. Det er heller ikke nogen god begrundelse, for jeg tror stadig væk, at de mennesker, der f.eks. bor ovre på den jyske hede, har lidt vanskeligt ved at forstå, at mennesker, der er ansat i luftfartsdirektoratet, og som har en kontrolfunktion, skal have den form for særlige indkomster, som der her er tale om. Jeg er skuffet over, at ministeren ikke vil sørge for at ændre den slags ordninger, som jo kun kan bestyrke den insinuation, som ministeren mente der lå i spørgsmålet.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Jeg skal ikke nægte, at ting kan laves om – meget af min tid går med at lave ting om, så det er jeg en ven af. Tingene behøver ikke at forblive, som de var engang. Men der skal være god grund til at lave dem om, og den finder jeg ikke foreligger her, og man får ikke mig til at bære ved til noget misundelsesbål. Såvel på den jyske hede som andre steder i Jylland – heden er jo gud ske lov skrumpet noget ind – har man også inden for alle mulige brancher både for selvstændige og for ansatte alle mulige chancer for fordele. Jeg skal illustrere dette ved at oplyse spørgeren om, at den omspurgte ordning har været folketinget bekendt i hvert fald siden 1976, for den 6. december dette år blev der af udvalget for offentlige arbejder stillet et spørgsmål til den daværende trafikminister, Niels Matthiasen, og han svarede bl.a. følgende:

»Det er almindeligt forekommende inden for meget store områder af samfundslivet, at personer, der er ansat ved eller har relationer til en virksomhed, nyder visse økonomiske goder eller fordele ud over den løn, der er forbundet med ansættelsen. Dette gælder ikke blot lønmodtagere, men i høj grad også selvstændige erhvervsdrivende. Selv om man

[Ministeren for offentlige arbejder]

principielt måtte have den opfattelse, at sådanne goder og fordele burde afskaffes, således at alle var henvist til at erhverve varer eller ydelser m.v. under samme vilkår, tror jeg, man må erkende, at dette ikke er realistisk. På denne baggrund ville jeg finde det urimeligt, at et område, som her tilfældigt er kommet i søgelyset, skulle undergives en specielt restriktiv behandling.«

Det var altså trafikminister Niels Matthiasen, der sagde dette i 1976, og jeg har læst det op for at give tilslutning til den argumentation, hvormed han ledsagede sine oplysninger om ordningens omfang og enkeltheder for folketinget.

Maisted (FP):

Omfanget af ordningerne kunne man se i bilag fra forrige onsdags spørgetid, men det har ikke at gøre med frynsegoder alene. Hvis ministeren nu vil plædere for, at alle i dette samfund skal have frynsegoder af samme omfang og økonomiske vægt, som der er tale om her, mener jeg, ministeren skulle gå ind for at fjerne indkomstskatten. Det ville være nemmere end at udbygge den form for ordninger.

Men ministeren må gøre sig klart, at det principielt drejer sig om et kontrollerende organ, som får frynsegoder af dem, det skal kontrollere. Det må da få enhver til at sige, at det aldrig kan gå, og at det ikke kan dækkes ind under, at vi her har særlige ordninger, der har eksisteret i årevis, og som vi derfor skal bibeholde.

Ministeren har heller ikke svaret på den anden halvdel af spørgsmålet, nemlig om der er flere kontrollerende myndigheder under ministerens ressort, der har tilsvarende ordninger. Det mener jeg ville være rart at få belyst ved samme lejlighed.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Til den mere eller mindre ideologiske debat har jeg ikke noget at føje til det, som jeg sagde i mit første svar.

Hvad angår andre områder, vil jeg anmode hr. Maisted om eventuelt at spørge via udvalget. Jeg har ikke på de få dage, der har været til rådighed, kunnet kulegrave f.eks. DSBs område på en måde, som kunne give basis for et fyldigt svar i dag. Vi har før her i

salen drøftet spørgsmålet om folketingsmedlemmers frikortordninger, og det kommer for øvrigt til behandling igen i forbindelse med et beslutningsforslag, men jeg kan det ikke udenad og har ikke haft mulighed for at sikre mig en tilbundsående statistik over det, således at jeg kunne inddrage dette i dag, og derfor har jeg koncentreret svaret om det, som jeg fandt var hovedspørgsmålet fra hr. Maisteds side.

Maisted (FP):

Jeg siger selvfølgelig tak for, at ministeren vil udarbejde en liste over de grupper, der får frynsegoder under ministerens ressort. Jeg forstår, at ministeren er så optimistisk, at han mener, jeg vil få en sådan liste fra samtlige ministre i regeringen, hvis jeg stiller et sådant spørgsmål bredt formuleret til dem. Det vil jeg se frem til med glæde, så vi kan få en kontrol af de problemer.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Blot dette: jeg har naturligvis ikke udtalt mig og kan ikke udtale mig på andre ministres vegne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 676

4) Til *energiministeren* af:

Maisted (FP):

»Ministeren bedes oplyse, hvem der er ansvarlig for det skandaløse varmeprojekt i Brenderup på Fyn, som man må formode kommunen har sat i gang i form af en varmeplanlægning.«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til omtalen i dagbladet Aktuelt den 18. februar d. å., side 31, hvoraf det fremgår, at beboere i Brenderup, der har deltaget i et spildvarmeprojekt i forbindelse med en konservesfabrik, Frigodan, i Brenderup, er blevet bragt til ruinens rand af den helt forfejlede økonomi i projektet.

Energiministeren (Enggaard):

Spørgsmålet om ansvar i denne ulykkelige sag vedrørende et varmeprojekt i Brenderup

[Energiministeren]

på Fyn hører i givet fald under domstolene, og jeg finder det derfor ikke rigtigt at udtale mig om ansvaret.

Hr. Maisted formoder, at dette projekt er sat i gang i form af en varmeplanlægning. Jeg kan imidlertid oplyse, at det omtalte overskudsvarmeprojekt er etableret på lokalt initiativ, uafhængigt af og før Ejby kommunes egen varmeplanlægning. Hr. Maisteds formodning er således forkert.

Kommunen foretog ikke en varmeplanmæssig behandling af projektet, da man anså anlægget for så lille, at en kommunal godkendelse i medfør af det dengang gældende midlertidige cirkulære om projektgodkendelse var unødvendig. Energistyrelsen fik først kendskab til projektet ved et forhandlingsmøde om planforudsætninger for varmeplanlægningen med kommunen i september 1981. Fjernvarmesystemet var da allerede etableret; det blev idriftsat i december 1981.

Da det i forbindelse med kommunens udarbejdelse af delplanforslag og den senere behandling af det i energistyrelsen og energiministeriet ikke har været muligt at fremskaffe de nødvendige energimæssige og økonomiske oplysninger vedrørende overskudsvarmeforsyning i Brenderup, har denne ikke kunnet anses for egnet til at være omfattet af ministeriets delplangodkendelse.

Jeg finder, at sagen i øvrigt klart illustrerer behovet for, at der gennem en myndighedsbehandling sker en uafhængig vurdering af sådanne projekter, således som det sikres gennem varmeplanlægningen. I den forbindelse kan jeg nævne, at alle projekter for kollektive varmeforsyningsanlæg uanset størrelse skal anmeldes til kommunalbestyrelsen i medfør af den projektbekendtgørelse, der trådte i kraft i februar 1982. Med kravene i denne sikres borgerne bedre, idet kommunalbestyrelsen får lejlighed til at tage stilling til de oplysninger om energiforhold og økonomi, som en anmeldelse skal indeholde.

Maisted (FP):

Jeg siger tak for ministerens svar. Nu er der bare det uheldige ved denne sag, at der er kommunale institutioner tilsluttet samme varmesystem, og det vil sige, at de stakkels brugere, som nu er hoppet på limpinden for at styrke vedvarende energi, og hvad ved jeg, altså er blevet lokket i en fælde af de kom-

munale myndigheder, idet disse altså har ment, at projektet var forsvarligt, og selv har tilsluttet sig og selvfølgelig lider tilsvarende store tab som de private, der har tilsluttet sig. Jeg mener, at kommunen dermed har pådraget sig et stort ansvar, men det kan jeg forstå ministeren mener kun kan afgøres ved en retssag, hvis jeg har forstået ministeren ret.

Energiministeren (Enggaard):

Jeg kan ikke og ønsker ikke at udtale mig om kommunens ansvar i denne sag. Så vidt jeg kan se, har kommunen på linje med andre i kommunen tilsluttet sig et kollektivt varmeforsyningsanlæg, som imidlertid er kommet til verden uafhængigt af den varmeplanlægning, som i øvrigt normalt finder sted, og derfor er det et spørgsmål, hvor ansvarets fordeling beror på de helt normale ansvarsforhold ved privat indgåede kontrakter.

Maisted (FP):

Ministeren mener altså, at tilsvarende sager fremover ikke kan opstå, idet kommunerne har en glimrende varmeplanlægning.

Energiministeren (Enggaard):

Så langt bør hr. Maisted næppe slutte, men borgerne vil være bedre sikret, end de tydeligvis har været det i dette tilfælde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 694**5) Til energiministeren af:****Maisted (FP):**

»Kan ministeren oplyse, hvilken forskel der vil være imellem den pris, den danske skatteyder skal betale for naturgas leveret af D.O.N.G. A/S, og den pris, den svenske skatteyder skulle betale for naturgas leveret af D.O.N.G. A/S?«

Skriftlig begrundelse

Den svenske statsminister har karakteriseret naturgasprojektet som vanvittigt, hvilket nok må vække til eftertanke. Der henvises i øvrigt til dagbladet Aktuelt for søndag den 20. februar 1983.

Energiministeren (Enggaard):

I henhold til lov om varmforsyning § 27, stk. 3, kan prisen for naturgas opgjort efter brændværdi ikke overstige forbrugerprisen inklusive statsafgifter for en tilsvarende mængde fyringsgasolie.

D.O.N.G. A/S' naturgasleverancer til Sverige sker til det svenske selskab Swedegas AB. D.O.N.G. har derfor ikke indflydelse på de svenske forbrugerpriser, og dem har jeg i øvrigt ikke oplysninger om.

Den danske forbrugerpris for naturgas kan ikke umiddelbart sammenlignes med den pris, der er aftalt mellem D.O.N.G. og Swedegas. Den svenske pris er på det danske transmissionsnet; forbrugerprisen indeholder i modsætning til det et bidrag til forrentning, afskrivning og drift af fordelings- og distributionsnet.

Jeg skal i øvrigt ikke – med henvisning til den ledsagende bemærkning i hr. Maistedes spørgsmål – vurdere det svenske naturgasprojekt. Det gør svenske myndigheder som bekendt for tiden.

Maisted (FP):

Jeg kan ikke sige tak til ministeren for svaret, for jeg formulerede det netop med vilje som skatteyder og ikke som forbruger. Jeg er bekendt med, at naturgasprisen ikke vil overstige fyringsoliepriserne, men problemet er netop, at alle skatteydere kommer til at betale for de fejltagelser, den danske stat og det danske folketings flertal har foretaget ved naturgasprojektet, og at samtlige skatteydere kommer til at betale det underskud, projektet indebærer. Derfor ville det have været rart, om man kunne have fået en sammenligning mellem udgifterne for de svenske skatteydere, der på tilsvarende måde kommer til at finansiere underskuddet derovre, som de danske skatteydere kommer til det, især når man nu ved, at svenskerne, selv om de altså er i overvejelsesfasen, har sagt, at de vil dimensionere deres rørledninger ned, sådan at de er sikre på ikke senere at skulle aftage større mængder af dansk naturgas og dermed øge underskuddet for de svenske skatteydere.

Men jeg kan altså forstå på ministeren, at han ikke er i stand til at fortælle, hvor meget den enkelte danske skatteyder i forhold til den svenske skatteyder kommer til at betale til underskuddet på naturgasprojektet.

Energiministeren (Enggaard):

Sådan som hr. Maisted har formuleret sit spørgsmål, kunne man ikke af teksten aflæse den meget vidtgående udlægning, som hr. Maisted nu gør sig til talsmand for.

Jeg må gentage, at vi intet kendskab har til, hvordan det svenske naturgasnet økonomisk vil falde ud, men det er rigtigt, som hr. Maisted siger, at de svenske myndigheder agter at foretage nogle ting, hvis rækkevidde vi ikke kender i dag, med henblik på at gøre økonomien mere sikker i det svenske projekt, og allerede af den grund vil hr. Maisted utvivlsomt forstå, at hans spørgsmål ikke kan besvares.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 695**6) Til energiministeren af:****Maisted (FP):**

»Vil ministeren oplyse, om D.O.N.G. A/S er erstatningspligtigt over for de fiskere, der lider tab i forbindelse med anlægsarbejderne i Nordsøen og bæltterne, f.eks. hvor glemte arbejdsredskaber ødelægger fiskernes garn?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til en artikel i Sjællands Tidende for den 21. februar 1983: »Naturgasledningen i Store Bælt katastrofe for fiskerne«.

Energiministeren (Enggaard):

Hr. Maisted har jo lovet at stille mindst ét spørgsmål om ugen vedrørende D.O.N.G., og foreløbig må jeg konstatere, at hr. Maisted er foran sin kvota, så hvis hr. Maisted skulle holde pause et par uger, vil han ikke komme til at skyldes af den grund.

Jeg kan oplyse, at D.O.N.G. er erstatningspligtig efter de almindelige regler i saltvandsfiskeriloven, efter hvilken erhvervsfiskere har krav på at blive holdt skadesløse, såfremt anlægsarbejder m.v. er til hinder eller ulempe for det på stedet normalt udøvede erhvervsfiskeri.

Farvandsdirektoratet har dog forud for anlægsarbejdernes påbegyndelse meddelt sikkerhedszoner, i hvilke gennemsejling er tilladt, men fiskeri er forbudt, og disse sikker-

[Energiministeren]

hedszoner ophæves først, når farvandsdirektoratet skønner, at havbunden er tilstrækkeligt rengjort. Disse meddelelser gives dels over Blåvand Radio, dels i bl.a. International Søfartstidende og Fiskeritidende.

Såfremt der sker skade på fiskegarn el. lign. under fiskeri inden for sikkerhedszonen, er D.O.N.G. A/S således ikke erstatningspligtigt.

Jeg kan endvidere oplyse, at D.O.N.G. A/S har indgået aftale med Dansk Fiskeriforening med henblik på erstatning for eventuel nedgang i fiskeriudbyttet som følge af disse sikkerhedszoner.

Maisted (FP):

Jeg takker ministeren for svaret. Nu er der kun tilbage at spørge, hvor lang tid ministeren mener der vil gå, før disse erstatningssager kan blive afgjort. Det er jo ikke uden betydning for en fisker f.eks. i Korsør, som har mistet et net til omkring 10.000 kr. plus en dags arbejde, at vide, om der går et halvt år, to år eller fem år, før han måske kan få en erstatning fra D.O.N.G.

Energiministeren (Enggaard):

Af hr. Maistedes tillægsspørgsmål fremgår det ikke, om det eksempel, han nævner, er en skade, som er sket inden for sikkerhedszonen, og hvor der derfor ikke er erstatningspligt, eller den er indtrådt under en af de andre omstændigheder, hvor de almindelige erstatningsregler gælder. Jeg kan derfor – det vil hr. Maisted forstå – heller ikke fortælle ham, hvornår en sag, som jeg ikke kender, i givet fald vil kunne være afgjort.

Maisted (FP):

Hvis vi nu forudsætter, hr. minister, at han har ret til denne erstatning, at han har overholdt spillets regler, hvornår kan fiskeren så forvente at få udbetalt sin erstatning?

Energiministeren (Enggaard):

Jeg må bede hr. Maisted forstå, at det har jeg ingen mulighed for at oplyse noget om.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 696

7) Til *energiministeren* af:

Maisted (FP):

»Ministeren bedes oplyse, om D.O.N.G. A/S har lidt tab i forbindelse med nedlægning af de olierør i Nordsøen, der var behæftede med fejl, og kan det allerede nu præciseres, hvor stort mindstetabet bliver for skatteyderne?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til Sjællands Tidende for den 22. februar 1983: »Erstatningssag om 200 mill. kr. for olierør mørklægges«.

Energiministeren (Enggaard):

Hr. Maisted beder mig oplyse, om D.O.N.G. A/S har lidt tab i forbindelse med nedlægning af de olierør i Nordsøen, som var behæftede med fejl, og om det allerede nu kan præciseres, hvor stort mindstetabet bliver for skatteyderne.

Jeg kan svare beroligende på hr. Maistedes spørgsmål. På indeværende tidspunkt anslås de samlede omkostninger i forbindelse med den nedlægning af 42 km nye olierør i Nordsøen, der bliver foretaget i dette forår, at beløbe sig til ca. 225 mill. kr. Dette er ikke en ny oplysning, det har allerede været kendt længe.

Hertil kan komme omkostninger ved tildækningen af de defekte rør, og de vil blive dækket af en særskilt forsikring. Denne oplysning er heller ikke ny.

Ifølge de aftaler, der er indgået mellem DORAS, som er et datterselskab af D.O.N.G., og forsikringsgruppen og den italienske producent Italsider, modtager DORAS i alt 200 mill. kr. i erstatning fra disse parter. Denne oplysning er også tidligere kendt.

For så vidt angår den resterende del af erstatningskravet på ca. 25 mill. kr. vil DORAS holde andre selskaber ansvarlige, som formodes at have medvirket til de lidte skader og tab gennem enten fejl eller forsømmelser. Der er således netop indledt forhandlinger om erstatning med et af de for kontrollen af rørene ansvarlige selskaber.

Det er DORAS' forventning, at den resterende del af selskabets tab vil blive dækket af øvrige implicerede parter, således at der ikke skulle blive tab for DORAS.

Omkostningerne ved en tildækning af de defekte rør vil ikke belaste selskabet, da disse

[Energiministeren]

udgifter omfattes af en særlig forsikringsaftale, der yder en maksimumsdækning på 50 mill. kr. Omkostningerne ved en tildækning vil ikke overstige dette beløb.

Maisted (FP):

Jeg takker ministeren for svaret og må forstå det sådan, at DORAS mener at kunne holde andre selskaber ansvarlige for de sidste 25 mill. kr., hvilket ikke fremgik af pressens oplysninger. Og hvis det ikke lykkes, så har DORAS – hvis jeg har forstået ministeren rigtigt – en særlig forsikring, der vil dække tabet af de 25 mill. kr.

Energiministeren (Enggaard):

Det sidste i hr. Maisteds replik har jeg ikke sagt. Jeg har sagt, at der er forventning om, at DORAS kan holdes skadesløs, fordi de selskaber, som kan drages til ansvar for enten fejl eller forsømmelser, er forsikringsmæssigt dækket. Og her tror jeg vi skal holde og ikke drage konklusionen så langt, som hr. Maisted gjorde i den sidste del af sin replik. Men jeg finder det også fuldt tilstrækkeligt at konstatere, at der ikke er nogen rimelig ud-sigt til, at DORAS vil kunne blive påført et tab.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Jeg så lige den efterfølgende spørger for et øjeblik siden, men hun har vist forladt salen igen. Vi må passere det som nr. 8 på dagsordenen opførte spørgsmål og gå til nr. 9, som er stillet til justitsministeren af hr. Pelle Voigt:

Spm. nr. S 702

9) Til *justitsministeren* af:

Pelle Voigt (SF):

»Kan ministeren oplyse, om danske myndigheder – efter selv at have vurderet og afvist spionanklagerne mod den danske journalist Flemming Sørensen – har udleveret materiale, bl.a. om Flemming Sørensens lovlige politiske virksomhed i Danmark, til vesttyske myndigheder eller bistået vesttyske efterretningstjenester i deres indsamling af sådant materiale?«

Skriftlig begrundelse

Der har i længere tid verseret presseforlydender om, at danske myndigheder har udleveret materiale om Flemming Sørensen til brug for den vesttyske anklagemyndighed. Der henvises f.eks. til Politikens omtale af sagen så langt tilbage som den 22. december 1982.

Hvis de danske myndigheder har fundet grundlag for at tro, at Flemming Sørensen var spion, ville det have været rimeligt at rejse sag mod ham i Danmark. Når danske myndigheder ikke har fundet materiale til at begrunde en sådan anklage, virker det næsten utroligt, at man skulle have udleveret materiale om bl.a. Flemming Sørensens tidligere lovlige politiske aktiviteter i Danmark til udenlandske myndigheder.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det spørgsmål, hr. Pølle Voigt har stillet, vedrører, så vidt jeg kan se, perioden, efter at der er rejst sigtelse mod Flemming Sørensen, men jeg mener, det må være i spørgerens interesse at få nærmere besked om, hvordan det forholder sig også før den periode.

Derom kan jeg oplyse, at den danske efterretningstjeneste gennem en meget lang årrække, faktisk helt siden 1950erne, har haft en vis interesse for forskellige forhold i forbindelse med Flemming Sørensen.

I 1970 viste det sig, at vesttyske myndigheder havde en lignende interesse, og de vesttyske myndigheder rettede i den anledning henvendelse til Danmark. I de følgende år frem til 1981 foregik der udveksling af forskellige oplysninger mellem danske og vesttyske instanser. Den 3. september 1982 blev Flemming Sørensen som bekendt anholdt af vesttyske myndigheder og sigtet for ulovlig efterretningsevne efter den vesttyske straffelovgivning.

Jeg vil gerne gentage, hvad jeg har sagt ved forskellige lejligheder, nemlig at denne sag er et anliggende mellem Flemming Sørensen og vesttyske myndigheder, fordi sigtelsen alene angår nogle formodede krænkelser af vesttysk lovgivning og dermed vesttyske interesser.

Det danske justitsministerium har tidligere meddelt Flemming Sørensens danske forsvarer, at den pågældende ikke er sigtet for noget ulovligt i relation til danske myndighe-

[Justitsministeren]

der, og det er han fortsat ikke. Jeg vil gerne tilføje – for på dette punkt foreligger der vist en misforståelse i det stillede spørgsmål – at danske myndigheder ikke dermed har taget stilling til berettigelsen af den tiltale, som er rejst i Vesttyskland.

Min taletid er udløbet, men jeg kender jo hr. Pelle Voigt så godt, at jeg regner med, at han stiller yderligere spørgsmål; dermed kan jeg komme tilbage til tiden efter den 3. september.

Pelle Voigt (SF):

Jeg takker ministeren for svaret og også for ministerens erklærede villighed til at svare på yderligere spørgsmål i sagen.

Den 10. januar i år fik jeg et svar fra ministeren på spørgsmål nr. S 465. Mit spørgsmål gik på, om ministeren kunne bekræfte tidligere regeringers tilsagn om, at registrering af lovlig politisk virksomhed som f.eks. medlemskab af SF ikke længere finder sted, og at alle tidligere hemmelige kartoteker med oplysninger om nuværende og tidligere medlemskab af lovlige politiske partier er tilintetgjort.

Her henviste ministeren i sit svar til regeringserklæring af 30. december 1968, hvori det blev meddelt, at oplysninger af denne art, der måtte være registreret fra tidligere tid, ville blive tilintetgjort.

Nu er det imidlertid af pressen fremgået, at der er udleveret oplysninger om Flemming Sørensen til den vesttyske efterretningstjeneste, der vedrører Flemming Sørensens lovlige politiske arbejde helt tilbage i 1950'erne: hans medlemskab af DsU, hans medlemskab af Danmarks kommunistiske parti og hans aktiviteter dér, hans udmeldelse af Danmarks kommunistiske parti og hans deltagelse i stiftelsen af SF i 1958.

Jeg vil gerne spørge ministeren: hvordan kan det lade sig gøre, og hvad er det for kartoteker, disse oplysninger er blevet udleveret fra – hvis man på nogen som helst måde skal tage erklæringen af 30. september 1968 alvorligt?

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Nu er vi jo inde på et helt andet problem, og det, hr. Pelle Voigt i og for sig vil have mig til, er at meddele, hvilke oplysninger der er udleveret. Jeg tror ikke, at nogen, der har

ansvaret for en efterretningstjeneste her i verden, kan meddele, hvilke oplysninger der er udleveret i sager af den karakter. Jeg har intet kendskab til, om der er udleveret oplysninger, som hr. Pelle Voigt nu hævder, vedrørende en politisk virksomhed, men jeg kan bekræfte det svar, jeg har givet: man efterlever det, der blev angivet i, så vidt jeg husker, 1968, at man ikke kan registrere folk alene på grund af deres politiske overbevisning eller medlemskab.

Pelle Voigt (SF):

Jeg synes, justitsministeren snakker uden om mit spørgsmål i den forstand, at justitsministeren jo er bekendt med, at det at være spion for Østtyskland, sådan som Flemming Sørensen står anklaget for det i Vesttyskland, faktisk også er en forbrydelse efter dansk lov, uanset hvor man udfører sin efterretningsvirksomhed, og hvis de danske myndigheder har kunnet meddele Flemming Sørensens danske forsvarer, at Flemming Sørensen ikke har gjort sig skyldig i noget, han kan straffes for her i landet, så må man, som det er anført i mit spørgsmål, anse det for usandsynligt eller i hvert fald ikke have materiale til at påvise, at Flemming Sørensen har været agent for Østtyskland.

Alligevel fremgår det af Ekstra Bladet i dag, at de danske efterretningstjenester ikke alene skulle have meddelt den vesttyske efterretningstjeneste, at Flemming Sørensen har været agent for den østtyske efterretningstjeneste fra 1958 til 1978, men at man oven i købet i den danske efterretningstjeneste har udarbejdet et spørgeskema til brug for den vesttyske efterretningstjenestes udspørgen af Flemming Sørensen, og at man på forskellig vis har bistået den vesttyske efterretningstjeneste i dens arbejde her i landet for at finde materiale mod Flemming Sørensen, som man altså ikke selv har ønsket at retsforfølge.

Betyder det, hr. minister, at efterretningstjenesterne i sager, hvor man ikke kan få rejst tiltale her i landet og ikke kan finde tilstrækkeligt grundlag for at få en mand som Flemming Sørensen dømt for spionagevirksomhed, kan løse problemet ved at overlade materialet til efterretningstjenester i andre lande, hvor det måske er lettere at opnå en spiondom?

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg vil gerne have at vide, om ministeren vil bekræfte nogle udtalelser, han er citeret for i Ekstra Bladet den 28. februar, altså i mandags. På spørgsmålet, om man, når nu det er sådan, at man ikke kan registrere folk alene på grund af lovlig politisk aktivitet, så kan registrere dem alligevel for lovlig politisk aktivitet, hvis man samtidig registrerer dem for andet, svarer ministeren: »Det kunne være et eller andet om statens sikkerhed. Et eller andet, der er udført. Det kan da godt være, man har en mistanke om, at personer skader sikkerheden her i landet.« Og endelig siger ministeren: »Ja, eller på handlinger, der ikke er strafbare.« Kogt ned betyder det, at ministeren har sagt til bladet – og jeg vil gerne have bekræftet, om han står ved det – at man godt kan registrere folks lovlige politiske aktivitet, hvis man samtidig kan hænge dem op for et eller andet om statens sikkerhed, en mistanke om, at personer skader sikkerheden, eller på handlinger, der ikke er strafbare, dvs. fuldt lovlige handlinger.

Desuden vil jeg gerne have at vide, om ministeren, hvis han bekræfter dette, ikke mener, at det er fantastisk farligt og skadeligt for retssikkerheden, hvis man på denne måde kan påstå, at fuldt lovlige handlinger kan være skadelige for sikkerheden.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det var jo mange spørgsmål, fru Anne Grete Holmsgård stillede på én gang, men jeg har jo muligheden for gennem skriftlige spørgsmål, der er stillet til mig af fru Anne Grete Holmsgård, at svare yderligere.

Jeg kan bekræfte, at jeg har udtalt mig til Ekstra Bladet som gengivet. Det, jeg har sagt, er, at man kan registrere folk efter de nugældende regler, selv om de ikke har gjort sig skyldige i noget strafbart, og at denne registrering kan indeholde oplysninger om deres virksomhed.

Til hr. Pelle Voigt vil jeg gerne sige, at jeg ikke kender noget til noget spørgeskema, der skulle være udfyldt af den danske efterretningstjeneste. Det, jeg kan sige om perioden efter Flemming Sørensens arrestation, er, at der har været henvendelser fra vesttyske myndigheder, men det er alene en bekræftelse af tidligere oplysninger, der dér er givet, og standpunktet fra det danske politiske

har været det, at da sagen verserer ved vesttyske domstole, har man sagt til de vesttyske myndigheder, at hvis de ville anmode om oplysninger til brug for efterforskningen, måtte de fremkomme med en egentlig retshjælpsbegæring. Denne begæring er ikke fremkommet, og derfor er der altså ikke givet sådanne nye oplysninger.

Jeg vil gerne sige vedrørende samarbejdet – for det er jo det, der bliver berørt – mellem politimyndigheder i forskellige lande, at det har vi jo i meget vidt omfang. Det er faktisk en daglig foreteelse, og det er meget vigtigt ikke mindst for hele narkotikaområdet, at man har dette samarbejde med fremmede myndigheder, også politimyndigheder. Det kan i den ene sag være udenlandsk politi, der har brug for hjælp herfra, og i den næste sag dansk politi, der har brug for hjælp fra udlandet, og jeg tror ikke, nogen vil bestride, at en sådan udveksling af oplysninger i mange tilfælde må være en nødvendighed.

Pelle Voigt (SF):

Jeg synes, det mest gentagne ordsæt i ministerens svar har været »jeg ved ikke, om«, og så vil jeg da gerne spørge: kan det virkelig være rigtigt, at danske efterretningstjenester kan udlevere materiale om danske statsborgers anliggender – danske statsborgere, der ikke er anklaget for noget som helst her i Danmark – til fremmede efterretningstjenester, uden at det er muligt for Danmarks justitsminister at finde ud af, hvad det er for oplysninger, der er udleveret? Det synes jeg virker ganske fantastisk og overordentlig graverende.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg ved ikke, hvornår jeg har sagt, at jeg ved ikke. Det er ganske urigtigt. Jeg har givet de oplysninger, der er bedt om, jeg har meddelt hr. Pelle Voigt, at jeg intet grundlag har for at tro, at der er noget spørgeskema, der er blevet udfyldt og sendt til de vesttyske myndigheder. Derfor forstår jeg slet ikke, hvad hr. Pelle Voigt – når han har fået svar på sine spørgsmål – mener med den udtalelse, han nu kommer med. Jeg har redegjort for, at i en lang periode – og jeg pegede på, at det gik tilbage til 1970 – har der været en udveksling af oplysninger. Af hvilken art de er, det skal jeg ikke komme ind på her, men jeg har meddelt, at der gennem denne lange

[Justitsministeren]

periode og på det grundlag, som det danske politi havde for at interessere sig for den pågældende person, har været udveksling af meddelelser.

Knud Lind (FP):

Jeg vil godt spørge ministeren: har Danmark ikke som NATO-medlemsland en vis forpligtelse til at videregive eventuelle oplysninger til et andet NATO-land om personer, som det muligvis kunne være interessant at se, for så vidt angår spionage, idet vi jo er i et NATO-samarbejde bl.a. med Vesttyskland?

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg vil gerne have at vide, om der i den udveksling af oplysninger, som justitsministeren omtalte i sit sidste svar til hr. Pelle Voigt, er indgået en udlevering af oplysninger om Flemming Sørensens fuldt lovlige politiske aktiviteter til den vesttyske efterretningstjeneste.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det sidste spørgsmål har jeg besvaret. Hvilke oplysninger der er afgået i denne lange periode i forbindelse med den udveksling, der har fundet sted, kan jeg ikke redegøre for, og jeg mener heller ikke, det vil være rigtigt at gøre det, men jeg mener, jeg har besvaret spørgsmålet to gange, efter at det var stillet af hr. Pelle Voigt.

Til hr. Knud Lind vil jeg sige, at jeg mener ikke, man kan tale om, at der foreligger en pligt; det er noget, vi selv afgør. Men jeg kan da tilføje, at vi har en fælles interesse i at bekæmpe spionage. Det er ganske og aldeles nødvendigt, og det er der ikke noget land der kan gøre fuldstændig på egen hånd. Man må sikre sig oplysninger også andre steder fra, hvad man i øvrigt også må i andre sager. Det er jo ikke ret længe siden, der i spørgetiden her – det var i januar måned – rettedes en bebrejdelse mod det danske politi for, at det ikke havde søgt oplysninger nok i udlandet. Det var endda af en repræsentant for det samme parti, som i dag spørger, om man har meddelt for mange oplysninger til en udenlandsk myndighed.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 706

10) Til *justitsministeren* af:

Bjørn Elmquist (V):

»Kan ministeren oplyse, om et forbud fra Dansk Boldspil Union mod, at fodboldspillere, trænere og ledere udtaler sig offentligt, er foreneligt med den grundlovssikrede ytringsfrihed, og vil vurderingen af et sådant forbuds lovlighed afhænge af, om forbuddet alene rammer de spillere, trænere og ledere, der er kontraktligt ansat af boldklubberne, eller af, om forbuddet alene omfatter udtalelser til en begrænset del af offentligheden, f.eks. Danmarks Radios medarbejdere med henblik på brug i de elektroniske medier?«

Skriftlig begrundelse

Efter sammenbruddet i forhandlingerne med Danmarks Radio om de fremtidige vilkår for dækning af fodboldkampe har DBU udtalt, at man vil forbyde fodboldspillere, trænere og ledere at udtale sig til medarbejdere i Danmarks Radio. I en tid, hvor idrætsudøveres retsstilling i forbindelse med reklamekontrakt og logo svækkes, og hvor der i samfundet som helhed kan konstateres en stigende tendens til at betale og tage sig betalt for nyheder, må forsøg på yderligere indskrænkninger i rettighederne påkalde seriøs opmærksomhed, ikke mindst når der som her er tale om Danmarks største idrætsforbund, Dansk Boldspil Union, med næsten 400.000 medlemmer.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det drejer sig om fodbold, men det, hr. Bjørn Elmquist spørger om, er jo, hvorledes den grundlovssikrede ytringsfrihed kan gælde så vidt, at man ikke kan nedlægge et forbud mod, at trænere og spillere udtaler sig til pressen om fodbold.

Det er grundlovens § 77, vi her taler om, og den går ud på, at enhver under ansvar for domstolene er berettiget til på tryk, i skrift og i tale at offentliggøre sine tanker, og at censur og andre forebyggende foranstaltninger ingen sinde kan indføres på ny.

Det er den altovervejende opfattelse i den statsretlige teori, at denne bestemmelse i grundloven alene indeholder et forbud imod, at offentlige myndigheder indfører censur eller andre forebyggende foranstaltninger. Bestemmelsen indebærer således navnlig, at lovgivningsmagten er afskåret fra at gennem-

[Justitsministeren]

føre regler om, at borgernes offentliggørelse af tanker og synspunkter skal være betinget af en forudgående tilladelse fra en offentlig myndighed.

Derimod griber bestemmelsen i grundloven ikke ind i spørgsmålet om, i hvilket omfang en person kan indgå en privatretlig aftale med vilkår om, at den pågældende skal afholde sig fra at udtale sig om bestemte emner. Bestemmelsen regulerer heller ikke, i hvilket omfang personer ved at indtræde i private foreninger som medlemmer kan påtage sig forskellige former for tavshedspligt, f.eks. at undlade at fortælle offentligheden om foreningens interne forhold.

Jeg vil gerne tilføje til disse juridiske spørgsmål, at jeg har den opfattelse, at det er en fordel, hvis fodboldspillerne har mulighed for at udtale sig, både at råbe på banen – ellers kan det blive lidt for kedeligt – og at snakke sammen og med andre, når de kommer uden for banen.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret. Der var jo meget juridisk i det, og der var vel også en mere personlig vurdering, især i det sidste fra ministerens side. Man kunne måske få det indtryk, at dette var et emne, som vi her i folketinget egentlig ikke behøvede at beskæftige os med, men jeg vil godt sige om baggrunden, at det er jo kommet op i en forhandlingssituation mellem Danmarks Radio og Dansk Boldspil Union, at DBUs ledere og forhandlere var inde på, at hvis ikke man nåede frem til et resultat med Danmarks Radio, så ville man forbyde spillere, ledere og trænere at udtale sig, i hvert fald til Danmarks Radios medarbejdere. Nu er der jo ikke tale om en privatretlig aftale, ikke uden videre i hvert fald, og man kunne så forestille sig, at man skulle til at indarbejde det i de kontrakter, som de professionelle fodboldspillere i Danmark måske indgår for fremtiden.

Men der er jo også spørgsmålet om de mange amatørspillere, og der er spørgsmålet om lederne, som sjældent er aflønnede. Da det drejer sig om et forbund med i alt næsten 400 medlemmer, synes jeg, at det er en så betragtelig del af den danske befolkning, at vi ikke bare uden videre kan lade det falde på gulvet, hvis det skete. Jeg må derfor spørge ministeren, om det var rigtigt forstået, at

såfremt der blev tale om et påbud, ikke en privatretlig aftale mellem spillere, ledere og trænere på den ene side og så DBU på den anden side, men simpelt hen et påbud eller forbud, der kom fra DBUs ledelse, ville det så ikke være stridende, måske ikke direkte med grundlovens § 77 i traditionel forstand, men så med det begreb, som vi opererer med herhjemme i Danmark, og som hedder almindelig ytringsfrihed?

Formanden:

Jeg tror, spørgeren kom til at sige 400 medlemmer; det skulle nok være 400.000 medlemmer.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Jeg kan nok ikke komme meget længere end det, jeg nævnte før, at grundlovens § 77 ikke kan påberåbes som hindring for at træffe en aftale. Under hvilken form en sådan aftale så træffes, er det vist for indviklet at komme ind på. Om det kan bruges som betingelse for at være medlem af foreningen, var vel noget af det, hr. Bjørn Elmquist var inde på, og det kan man vel gøre, for folk har ikke krav på at kunne melde sig ind i en privat forening, men hvis det er en aftale mellem to eller flere personer, så er der ikke efter grundloven noget til hinder for, at en sådan aftale skal være gældende. Hvis det derimod er et ensidigt påbud, vil jeg nok sige, at vi lever i et frit land, og hvis folk vil komme og sige, at vi ikke må udtale os sådan generelt, kan vi med rette protestere imod det og sige, hvad vi har lyst til.

Bjørn Elmquist (V):

Nu synes jeg, der blev lidt mere klarhed over det ved det sidste, som justitsministeren sagde.

Der er jo også et problem, som måske ikke direkte vedrører justitsministeren, da han ikke er pressens minister, det er jo statsministeren, men alligevel er der vel nogle frihedsrettigheder, nogle borgerrettigheder, i det. Hvis man nemlig begynder at udelukke bestemte dele af den offentlige presse, her f.eks. Danmarks Radio, fra at kunne udøve de funktioner, som normalt hører med, når man nu skal lave sit arbejde, ville det så ikke ud fra det synspunkt også være uheldigt, at man udvalgte lige præcis et bestemt udsnit – det

[Bjørn Elmquist]

kunne være et bestemt dagblad eller bestemte dagblade eller som her Danmarks Radio – og sagde: vi vil ikke tale med de medarbejdere, ikke fordi vi specielt har noget mod dem, men fordi vi ikke vil have, at det skal komme ud gennem det medium? Ville det ikke også være noget, der nærmede sig en krænkelse af pressefriheden i Danmark?

Knud Lind (FP):

Jeg vil allerførst spørge ministeren, om ikke det ligger klart, at hvis Danmarks Radio vil betale den pris for de nyheder, som de ønsker om idrætten, er der heller ikke noget til hinder for, at de pågældende eventuelt vil udtale sig.

Så vil jeg også spørge ministeren: hvis hr. Bjørn Elmquists for mig at se fejlagtige juridiske betragtninger virkelig skulle stå til troende, så har Frimurerlogen jo i mange år overtrådt de regler, der her tages op, for der er jo ganske bestemte regler om, at de slet ikke må udtale sig til nogen som helst.

I dette spørgsmål er det vel stadig væk op til den enkelte i den enkelte idrætsforening, om han eller hun ønsker at udtale sig, og det må så blive et spørgsmål mellem den enkelte idrætsudøver og hans forening. I sidste instans er det vel ham selv, der træffer afgørelsen, så man kan ikke sige, at ytringsfriheden er knægtet.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

I anledning af hr. Knud Linds spørgsmål vil jeg bare fastslå – det bliver måske endnu en gang – at man altid kan træffe en aftale om ikke at udtale sig, hverken til journalister eller til andre. Vi skal jo ikke gå så langt væk herfra for at vide, at noget sådant eksisterer, f.eks. inden for nogle folketingsgrupper, og i visse tilfælde kunne man måske endda formode, at det burde interessere endnu flere folketingsgrupper at træffe en sådan aftale. Men nu bevæger vi os vist lidt for langt væk fra fodbolden.

Jeg vil gerne sige til hr. Bjørn Elmquist, at hvis den pågældende spiller har lyst til at tale med journalisten, så må han nok gøre det, og der kan jo ikke ske ham noget af den grund. Men man har altså lov til at træffe alle mulige frivillige aftaler vedrørende udtalelser, også til pressen, således som man jo også rent faktisk gør det på en fornuftig måde her i huset.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Jeg skal helt undtagelsesvis gå tilbage i rækken af spørgsmål til det som nr. 8 opførte spørgsmål, som er stillet til justitsministeren af fru Agnete Laustsen.

Spm. nr. S 679

8) Til *justitsministeren* af:

Agnete Laustsen (KF):

»Hvad er ministerens holdning til det virke, som udføres af den nydannede forening Christianshavn Mod Hårde Stoffer, samt til den fortsat omfattende handel med hash i Christiania?«

Skriftlig begrundelse

Mens Christiania fungerer som centrum for hashhandel i Norden – senest er det oplyst, at der på mindre end 2 år er blevet opsnappet 417 kg hash af politiet enten i Christiania eller på vej dertil – er det samtidig bekendt, at der på Christianshavn omsættes meget store mængder hårde narkotiske stoffer, i hvilken anledning foreningen Christianshavn Mod Hårde Stoffer er blevet etableret.

Foreningens formål angives at være et effektivt stop for handel med hård narkotika på Christianshavn, hvorfor man har iværksat en såkaldt junkblokade.

Foreningens virke har efter udsagn fra politiet nærmet sig selvtægt, hvorfor ministerens kommentarer til foreningens aktiviteter udbedes. Samtidig anmodes om en redegørelse for, hvilke initiativer ministeren vil tage i anledning af hashhandelen i Christiania.

Agnete Laustsen (KF):

Det er et noget kontroversielt problem, mit spørgsmål vedrører, for vi er formentlig alle sammen enige i, at der skal gøres alt tænkeligt for at hindre salg af narkotika, men på den anden side er det jo ikke helt ligegyldigt, hvordan en sådan opgave forsøges løst, og ikke mindst, hvem der påtager sig den.

Jeg synes, det er al ære værd, at foreningen Christianshavn Mod Hårde Stoffer ønsker at stoppe salget i deres bydel, men jeg vil gerne bede justitsministeren redegøre nærmere for foreningens initiativer i denne an-

[Agnete Laustsen]

ledning. Jeg vil også gerne høre justitsministerens mening om sammenhængen med den umådeholdne hashhandel, der finder sted i Christiania, for det kan godt undre mig, at foreningens formål tilsyneladende ikke indbefatter kamp mod dette.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Med hensyn til den første del af det stillede spørgsmål, hvilken holdning jeg har til denne forening mod hårde stoffer, vil jeg gerne sige, at det selvfølgelig er glædeligt, hvis folk samler sig for at bekæmpe narkotika. Jeg kunne ønske, at mange flere gjorde det, og det er også nødvendigt, hvis man skal bekæmpe narkotika, at brede kredse interesserer sig for det. Men jeg er noget tvivlende over for, om den form, man har anvendt, er den rigtige.

I det skriftlige oplæg til den såkaldte junkblokade, som jeg har set, er der lagt megen vægt på at undgå ulovligheder i form af voldsanvendelse, men om disse hensigter kan føres ud i livet, kan være noget tvivlsomt. Hvad man kan befrygte, er naturligvis især, at aktionen udarter til en form for privat retshåndhævelse, og det kan man ikke tolerere. Jeg ved, at der allerede har været nogle uheldige episoder, bl.a. med vold, og det kan give anledning til frygt for det fremtidige forløb.

En anden grund for mig til at være skeptisk over for aktionen er, at den efter oplægget tilsyneladende kun vender sig mod de såkaldte hårde stoffer, men ikke indeholder nogen form for afstandtagen over for hash. Det er, synes jeg, en alvorlig fejl, når man skal vurdere de hensigter, som ligger bag aktionen.

Så har vi den anden del af spørgsmålet, nemlig hashsalget i Christiania. Herom kan jeg oplyse, at der efter politiets oplysninger stadig sælges hash i betydeligt omfang i Christiania. Der er i det sidste par år beslaglagt betydelige mængder såvel på området som bestemt for området. Det har betydet et vist indhug i markedet, men politiet har her en meget svær opgave at løse, og man kan ikke hævde, at der fra beboernes side ydes den bistand, der kunne være ønskelig.

Agnete Laustsen (KF):

Jeg er glad for at konstatere, at justitsministeren også føler en vis portion skepsis over for den måde, foreningen udøver sit selvbestaltede virke på, ikke mindst det forhold, ministeren også kom ind på, at foreningen åbenbart kun vender sig mod handelen med hårde stoffer, men ikke mod hashhandelen.

Jeg ved naturligvis godt, at man hertil kan indvende, at foreningen ikke kan overkomme både det ene og det andet, men tingene hænger nu uløseligt sammen, da det i langt de fleste tilfælde som bekendt er misbrug af hash, der fører til misbrug af hård narkotika. Derfor kan vi ikke se bort fra, at Christiansians nærhed til narkomarkedet på Christianshavn er noget, man må se i sammenhæng, og vi kan ikke, så længe Christiania vedbliver at være hele Nordens hashcenter, påtage os at løse den opgave, det er at bekæmpe de hårde stoffer.

Jeg betvivler ikke, at den oplysning, justitsministeren er kommet med, nemlig at man vil prøve på at sanere værtshusene i Christiania, kan føre til, at det bliver noget vanskeligere at omsætte hash derude, men så længe der ikke fra beboernes side gøres noget som helst for at bekæmpe det ulovlige salg, er vi jo lige vidt. Jeg må indrømme, at jeg finder det fortsat rystende at skulle modtage politirapporter, der beretter om konfiskation af en størrelsesorden, der på 2 år – det er den sidste statistik, vi har fået – beløber sig til 417 kg hash til en værdi af 20 mill. kr., og dertil kan vi jo lægge værdien af alt det, som ikke bliver konfiskeret.

Jeg vil derfor henstille til ministeren at overveje langt mere vidtrækkende indgreb end denne sanering af værtshusene, og så vil jeg i øvrigt spørge ministeren, om han vil følge foreningens fortsatte initiativer, så vi ikke ender i helt ukontrollerbare forhold.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg vil gerne have at vide, om ministeren ikke er enig i, at der er en principiel og vigtig forskel på hashrygning og på indtagelse af narkotiske stoffer. Jeg vil også gerne have at vide, om ministeren vil lægge luft til, tage afstand fra, de udtalelser, chefen for Københavns uropatrolje, Ove Nielsen, kom med til Københavns Radio den 16. februar, så vidt jeg husker, hvor han sagde, at blokadevakterne hellere skulle koncentrere sig om de 12-årige, der ryger hash på fristadens værtshuse.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Til fru Anne Grete Holmsgård må jeg sige, at jeg mener bestemt ikke, der er nogen principiel forskel, som der blev sagt. Der er forskel med hensyn til virkningerne af de hårde stoffer og hash, men begge dele er skadelige, og hash er navnlig skadelig for dem, der begynder med det i en meget ung alder, noget, der fører til vanedannelse, og noget, der i mange tilfælde fremkalder et forbrug af hårde stoffer. Derfor er det farligt. Det, jeg mener er det uheldige, er, hvis man i bekæmpelsen af de hårde stoffer indbygger, at man legaliserer hash. Det er urigtigt og urimeligt at gøre det.

Jeg mener ikke, at der i den udtalelse, fru Anne Grete Holmsgård nævnte, er noget at tage afstand fra. Den pågældende har ret til at mene, at det er uhyre vigtigt at fjerne hashmisbruget hos de ganske unge. Det har han udtalt, og den udtalelse synes jeg da lyder meget fornuftig.

Til fru Agnete Laustsen vil jeg gerne sige, at det er rigtigt, at jeg ved en tidligere lejlighed har sagt, at jeg fandt det vigtigt at få legaliseret værtshusene i Christiania. Det er man i gang med, og jeg kan oplyse, at der er taget skridt med henblik på en sådan lovliggørelse, idet der har været ført flere forhandlinger med den advokat, som repræsenterer beboerne. Det er mit håb, at der vil blive fundet en løsning i løbet af foråret, sådan at forholdene kan blive forbedret. Jeg vil gerne tilføje, at den indsats, der skal gøres mod narkotika, selvfølgelig må fortsætte og meget gerne intensiveres, også i Christiania.

Knud Lind (FP):

Jeg vil godt spørge ministeren, hvor mange personer der er blevet sigtet for overtrædelse af straffelovens § 191 – den vedrører narkotika – som følge af den private aktion, der har været på Christianshavn.

Samtidig vil jeg spørge, om man ikke løber en meget stor risiko for, at uskyldige mennesker forfølges uden at have en sigtets retsstilling. Der tales jo ellers så meget her i salen om sigtedes retsstilling varetægtsfængsling m.v.

Kan ministeren bekræfte, at borgerne ikke har en egentlig anholdelsesret, men kun en tilbageholdelsesret, hvis en forbryder bliver taget, vel at mærke på forsk gernerig? I disse

tilfælde har man ikke indtrykket af, at det er på forsk gernerig, de tages.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Nu drejede udtalelserne fra Ove Nielsen, chefen for uropatruljen, sig ikke om, at han også mente, at man skulle bekæmpe hashrygning eller hashhandel, men derimod om, at han mente, at christianshavnerne fremfor at forsøge at bekæmpe handelen med hårde stoffer skulle tage til Christiania og sørge for, at 12-årige ikke røg hash. Jeg vil gerne have at vide, om det også er ministerens holdning, for så finder jeg, at det er en ret besynderlig prioritering af ressourcerne til løsning af de to forskellige problemer.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Min holdning, tror jeg, fremgik af mit svar før, men jeg vil gerne gentage den: jeg mener, at det er uhyre vigtigt at bekæmpe de hårde stoffer, også handelen med dem. Det må man selvfølgelig sætte i spidsen, og det blev jo også fastslået igennem de afgørelser, der kom ved domstolene, at det er den vigtigste opgave. Men ved siden af mener jeg at man bør arbejde på at hindre handelen med og misbruget af hash. Det betragter jeg som vigtigt. Jeg sætter altså ikke disse to opgaver i modsætning til hinanden, men sætter dem op som en samlet indsats i bekæmpelsen af narkotika.

Til hr. Knud Lind vil jeg sige, at jeg desværre ikke kan nævne, hvor mange sigtelser der er tale om eller bliver tale om. Det er nok endnu meget få, der overhovedet kan være tale om, men jeg har altså ikke noget antal.

Jeg kan bekræfte, at private borgere selv sagt ikke kan foretage anholdelser. Det, der er risikoen her, er jo, at vi bevæger os ind på selvtægtsområdet, og selvtægt er nu engang noget, man ikke bør eller kan acceptere i et moderne samfund.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 677

11) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Rahbæk Møller (SF):

»Vil ministeren foranledige, at modtagere af lån fra familiefonde beskattes af lånebeløb-

[Rahbæk Møller]

bene, når de aftalte lånevilkår om forrentning, afdrag og sikkerhedsstillelse afviger væsentligt fra, hvad der normalt aftales mellem uafhængige parter?»

Skriftlig begrundelse

Statsskattedirektoratet har den 13. december 1982 udsendt cirkulære 1982-42 om indeholdelse af A-skat ved udbetaling af strejke- og lockoutgodtgørelse til lønmodtagere.

Dette cirkulære indeholder flere afsnit, der må ses som en utidig indblanding i overenskomstforhandlingerne. Cirkulæret bestemmer bl.a., at lån fra fagforeninger til medlemmerne skal betragtes som A-indkomst, »når de aftalte lånevilkår om forrentning, afdrag og sikkerhedsstillelse afviger væsentligt fra, hvad der normalt aftales mellem uafhængige parter«.

Det er karakteristisk for udnyttelse af familiefonde o. l., at de begunstigede ofte får afdragsfrie lån i stedet for at få udbetalt legater, idet den begunstigede derved undgår indkomstbeskatning.

I en række tilfælde tilskrives der endvidere rente til sådanne lån, selv om renten rent faktisk ikke betales. Derved får den begunstigede et rentefradrag, og hans økonomiske fordele ved lånet fra fonden forøges.

Det må imidlertid være en naturlig konsekvens af holdningen i SD-cirkulære 1982-42, at sådanne lån betragtes som legater til låneren og dermed som skattepligtig indkomst for den begunstigede.

Da der imidlertid ikke er udsendt retningslinjer herom, anmodes ministeren om at foranledige, at dette snarest sker. Det modsatte ville være udtryk for dobbeltmoral.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

I begrundelsen for dette spørgsmål, der drejer sig om problemer i forbindelse med lån fra familiefonde, anmoder spørgeren i virkeligheden om, at der snarest udstedes retningslinjer for, at usædvanlige lån fra familiefonde betragtes som legater til låntageren og dermed som skattepligtig indkomst.

Til dette kan jeg oplyse, at statsskattedirektoratet allerede i 1980 i en såkaldt revisionsmeddelelse har udtalt sig om de skattemæssige konsekvenser af, at fondatsen for en fond indeholder bestemmelser om, at fonden

kan låne ud til stifteren, dennes ægtefælle eller hjemmeboende børn under 18 år. Hvis fondatsen indeholder sådanne bestemmelser, nægter statsskattedirektoratet at godkende fonden skattemæssigt. Dette sker ud fra det helt klare synspunkt, at fondens midler skal være udskilt fra stifterens formue. Overtrædes denne betingelse, er det i princippet ensbetydende med, at fondens midler tilbageføres til stifteren fra stiftelsens tidspunkt at regne, og det er jo en udmærket konsekvens.

En fond kan derimod godt indeholde fondatsbestemmelser om, at andre end de nævnte meget nært beslægtede skal kunne modtage rentefrie eller lavt forrentede lån, men jeg går ud fra, at det først og fremmest er disse nært beslægtede, der blev hentydet til i spørgsmålet.

Hvis der derimod er tale om sådanne lån til andre end disse nært beslægtede og der er tale om lavt forrentede lån, så antager statsskattedirektoratet – i øvrigt helt på samme måde som ved de tidligere hovedaktionærlån, man kunne oprette – at der ikke er grundlag for beskatning af en rentefordel hos låntageren. Har man kun skullet betale en lav rente, har man naturligvis fået en slags gevinst, men man bliver ikke beskattet af denne rentefordel.

I øvrigt gælder det, at forfaldne renter kan fratrækkes efter sædvanlige regler, det vil sige, hvad enten de faktisk betales eller blot tilskrives gælden. Er gælden med påløbne renter derimod...

Formanden:

Taletiden er for længst udløbet.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Om forladelse. Det var jeg ikke opmærksom på. Jeg blev grebet af det interessante spørgsmål.

Rahbæk Møller (SF):

Jeg skal takke ministeren for svaret, der på mange måder var tilfredsstillende. Jeg vil gøre opmærksom på, at der jo også, selv om det ikke drejer sig om direkte familiemedlemmer, kan være tale om klare fordele; der kan være tale om forbindelser på anden vis, hvori lavt forrentede lån indgår. Derfor vil jeg gerne gentage spørgsmålet, om skattemi-

[Rahbæk Møller]

nisteren ikke agter at gribe ind i alle tilfælde, hvor der er tale om låneforanstaltninger, der afviger væsentligt fra, hvad der normalt aftales mellem uafhængige parter.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Jeg vil gerne sige, at såfremt en fond giver et lån på usædvanlige vilkår, så vil det i hvert enkelt tilfælde konkret blive overvejet, om der foreligger et reelt låneforhold, eller om der foreligger en gave. Her er der mange ting, der tages i betragtning: spørgsmålet om sikkerhedsstillelse for lånet og lignende. Det bliver altid underkastet en konkret vurdering.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål, stillet af følgende medlemmer af folketinget:

- Jytte Andersen: spm. nr. S 431
 Gammelgaard: spm. nr. S 587
 Steenholdt: spm. nr. S 592
 Barsøe-Carnfeldt: spm. nr. S 601
 Lawaetz: spm. nr. S 602 og 621
 Poulsgaard: spm. nr. S 603
 Waldorff: spm. nr. S 604, 605, 615 og 663
 Henning Jensen: spm. nr. S 607
 Rahbæk Møller: spm. nr. S 608 og 673
 Ole Espersen: spm. nr. S 609
 Tommy Dinesen: spm. nr. S 610, 611, 627, 641, 642, 666 og 667
 Arne Jensen: spm. nr. S 612
 Bernhard Baunsgaard: spm. nr. S 613
 Arentoft: spm. nr. S 616 og 664
 Svend Erik Hovmand: spm. nr. S 625
 Birthe Hansen: spm. nr. S 626
 Knud Lind: spm. nr. S 632
 Inge Krogh: spm. nr. S 633
 Pelle Voigt: spm. nr. S 634, 635 og 668
 Steffensen: spm. nr. S 636, 638, 651 og 652
 Anne Grete Holmsgård: spm. nr. S 637
 Maisted: spm. nr. S 639
 Knud Lind: spm. S 643, 682 og 683
 Stavad: spm. nr. S 646
 Holger K. Nielsen: spm. nr. S 647
 Lilli Gyldenkilde: spm. nr. S 648

Askjær Jørgensen: spm. nr. S 649, 653, 671 og 686

Tinning: spm. nr. S 654 og 655

Ole Henriksen: spm. nr. S 656-658 og 660-661

Kalnæs: spm. nr. 659

Svend Heiselberg: spm. nr. S 662 og 678

Dræbye: spm. nr. S 669

Inger Harms: spm. nr. S 675

Løvig Simonsen: spm. nr. S 680

Mette Madsen: spm. nr. S 681

Glistrup: spm. nr. S 684

Spm. nr. S 431

Til undervisningsministeren (4/1 83) af:

Jytte Andersen (S):

»Hvilke planer har ministeren for at styrke forsøgs- og udviklingsarbejdet inden for voksenundervisningen?«

Begrundelse

Der har i de seneste år fra en række af oplysningens og voksenundervisningens organisationer været fremsat ønske om, at man styrkede det pædagogiske forsøg og udviklingsarbejde inden for området.

Dertil kommer, at ministeren i erklæringen i forbindelse med sin tiltræden har givet udtryk for, at regeringen ønsker at styrke forskningen.

På grund af manglende økonomiske ressourcer har der ikke hidtil været muligheder for et grundigt udviklingsarbejde inden for voksenundervisningen, men senest har bl.a. Dansk Folkeoplysnings Samråd og Voksenundervisernes Forening, D.A.U.F., udtrykt ønske om, at der etableres et egentligt forskningscenter.

Det må anses for ønskeligt, at man inden for voksenundervisningen får et lige så seriøst forskningsarbejde, som man kender fra andre undervisningsområder.

Besvarelse (14/1 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Af begrundelsen fremgår, at spørgsmålet også omfatter forskningen inden for voksenundervisningen.

Ønsket om at styrke såvel forsøgs- og udviklingsarbejdet som forskningen inden for voksenundervisning og folkeoplysning har

[Undervisningsministeren]

tidligere over for undervisningsministeriet været fremsat og dokumenteret som konkrete forslag af uddannelsesrådet for ungdoms- og voksenundervisning m.v.

Forslagene har været under overvejelse i ministeriet med henblik på en konkretisering og en vurdering af finansieringsmulighederne.

Endvidere er der fra flere sider – bl.a. Dansk Folkeoplysnings Samråd – blevet fremsat forslag om etableringen og driften af et forsknings- og udviklingscenter for voksenundervisning og folkeoplysning.

Spørgsmålet om en styrkelse af området for så vidt angår forsknings- og udviklingsarbejde blev taget op på ny under forhandlingerne i efteråret 1982 om en ændring af fritidsundervisningsloven af det radikale venstre, og det blev i denne forbindelse aftalt, at et forsknings- og udviklingscenter skal etableres senest fra begyndelsen af foråret 1984.

Spm. nr. S 587

Til *miljøministeren* (3/2 83) af:

Gammelgaard (KF):

»Agter ministeren at udvide dispensationsmulighederne for udskiftning eller sløjfning af nedgravede olietanke i forhold til dem, som er fastsat af miljøstyrelsen i henhold til cirkulæreskrivelse af 4. februar 1982 til kommunerne om olietankbekendtgørelsen?«

Begrundelse

I henhold til olietankbekendtgørelsen af 21. august 1980 skal alle olietanke senest 20 år efter nedgravning udskiftes eller gøres ubrugelige, og i cirkulæreskrivelsen fra 1982 giver miljøstyrelsen visse meget begrænsede retningslinjer for dispensationsmulighed herfra.

Mange kommuner står i øjeblikket over for at skulle overgå til naturgasforsyning. I den forbindelse vil det være urimeligt, hvis folk skal ofre i tusindvis af kroner på en ny olietank, hvis de alligevel få år efter udløbet af 20 års grænsen skal have naturgas. Derfor må der gives adgang til yderligere dispensationer.

Et andet aspekt i sagen er, at kommunerne administrerer de gældende bestemmelser forskelligt. Disse kommuner er for en stor dels vedkommende dem, der står over for at skul-

le have naturgas, og når der administreres uens, medfører det uholdbare retstilstande for borgerne.

Besvarelse (15/2 83):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Baggrunden for bestemmelsen om, at olietanke, der er nedgravet inden den 1. april 1970, skal sløjfes senest 20 år efter nedgravningen, er myndighedernes kendskab til kvaliteten af de tanke, der blev nedgravet i slutningen af 1950erne og begyndelsen af 1960erne. Disse ikke typegodkendte tanke har generelt vist sig at være af en sådan kvalitet, at risikoen for et utilsigtet udslip af olie som følge af tæring, brud m.v. kan være meget stor.

Man er fra miljøstyrelsens side opmærksom på de økonomiske problemer, der kan opstå for en grundejer, hvis en ejendom få år efter udløbet af 20 års perioden skal overgå til kollektiv varmforsyning.

Der er derfor i miljøministeriets olietankbekendtgørelse åbnet mulighed for, at der under visse omstændigheder kan dispenseres fra kravet om sløjfning.

Forudsætningen herfor er, at en dispensation ikke vil indebære en risiko for forurening af vandforsyningsanlæg eller grundvand, der er anvendeligt til vandforsyningsformål, hvilket beror på en vurdering af de hydrogeologiske forhold i det pågældende område.

Med henblik på at løse de problemer der kan opstå for grundejerne, der af hensyn til beskyttelsen af grundvandsressourcer ikke kan få dispensation fra sløjfningskravet efter udløbet af 20 års perioden, har energiministeriet i august 1980 efter en drøftelse med miljøstyrelsen foranlediget, at der i kommuner, som er potentielle for naturgasforsyning i naturgasprojektets første fase, er mulighed for at leje en overjordisk olietank eller kældertank indtil tilslutning til naturgasnettet kan ske.

Endvidere har visse kommuner etableret en tilsvarende ordning for områder, der forventes tilsluttet anden kollektiv varmforsyning enten i form af fjernvarme eller kraftvarme.«

[Miljøministeren]

Jeg kan oplyse, at der i forbindelse med det generelle forenklingsarbejde i miljøministeriet er fremkommet forslag fra kommunerne om ændring af reglerne om sløjfning af olietanke. Disse forslag vil indgå i de videre drøftelser med de kommunale organisationer; men det må understreges, at ændringer i reglerne ikke må føre til en øget risiko for forurening af vort grundvand.

Spm. nr. S 592Til *ministeren for Grønland* (4/2 83) af:**Steenholdt** (Grønl.):

»Vil ministeren tilstille udvalget angående grønlandslove en foreløbig opgørelse over statens og kommunernes udgifter i forbindelse med de skader, der er opstået på grund af den ekstraordinært hårde frost i Grønland, herunder særskilt foreløbig opgørelse for Diskobugtkommunerne?«

Besvarelse (15/2 83):**Ministeren for Grønland** (Tom Høyem):

Jeg har til brug for udvalget angående grønlandslove indhentet foreløbige opgørelser fra Grønlands tekniske Organisations distriktsingeniører i Grønland om udgifterne i forbindelse med de skader, der er opstået på grund af den ekstraordinært hårde frost i Grønland i vinter, jfr. samrådet herom i ud-

valget.

Det er i vedlagte oversigt angivet, hvor store skader der ifølge oplysningerne fra distriktsingeniørerne er opstået i hver enkelt by.

Som det fremgår af oversigten, kan skaderne opgøres til ca. 9 mill. kr., hvoraf ca. 3,5 mill. kr. vedrører statens vand- og kloaknet, ca. 3 mill. kr. statens bygninger, ca. 0,9 mill. kr. kommunernes og hjemmestyrets anlæg og bygninger og ca. 1,6 mill. kr. privatjede bygninger.

Henved halvdelen af de samlede udgifter vedrører frostska-der i Diskobugtkommunerne (Egedesminde, Christianshåb, Jakobshavn og Godhavn).

Frostska-derne har været adskillige gange større end i normale vintre, og i de seneste dage har vejrforholdene givet nye problemer. Det har i store dele af Grønland vekslet mellem frost og tøjvejr, og der har været vældige nedbørsmængder både i form af regn og sne. Det medfører skader på veje og bygninger på grund af oversvømmelser, og fra Sydgrønland meldes også om laviner og jordskred.

Det er endnu ikke muligt at skønne over, hvor store skader de øjeblikkelige vejrforhold og klimaet i perioden frem til efter tøjbruddet i foråret kan give anledning til. Det må desuden understreges, at de oplysninger, der her er givet om frostska-derne, er af foreløbig og delvis skønsmæssig karakter.

Bilag

Foreløbigt skøn over udgifterne ved reparation af frostska-der i Grønland (baseret på oplysninger fra GTOs distriktsingeniører pr. 11. februar 1983)

	Skader på statens bygninger og anlæg		Skader på kommuners og hjemmestyres bygninger og anlæg	Skader på private bygninger	I alt
	Vand- og kloaknet	Bygninger			
Nanortalik	-	20.000	30.000	40.000	90.000
Julianehåb	30.000	400.000	65.000	60.000 ¹⁾	555.000
Narsaq	20.000	20.000	40.000	100.000	180.000
Frederikshåb	20.000	120.000	28.000	11.000	179.000
Godthåb	90.000	40.000	-	-	130.000
Sukkertoppen	30.000	60.000	145.000	-	235.000
Holsteinsborg	390.000	400.000	155.000	225.000	1.170.000
Egedesminde	135.000	831.000	180.000	400.000	1.546.000
Christianshåb	1.330.000	200.000	10.000	280.000 ²⁾	1.820.000
Jakobshavn	48.000	270.000	55.000	250.000	623.000
Godhavn	120.000	180.000	36.000	18.000	354.000

[Ministeren for Grønland]

Umanak	16.000	75.000	75.000	40.000	206.000
Upernavik	-	156.500	45.500	59.000	261.000
Thule	65.600	22.000	28.000	70.000	185.600
Angmagssalik	-	-	-	-	-
Scoresbysund	1-1½ mill. kr.	? ³⁾	-	-	ca. 1.500.000
I alt (mill. kr.)	ca. 3,5	ca. 3	ca. 0,9	ca. 1,6	ca. 9

¹⁾ Flere svære tilfælde undervejs.

²⁾ Heraf Sømandshjemmet 200.000 kr.

³⁾ Tilbygning til KGHs butik skadet ved sneskred.

Spm. nr. S 601

Til *socialministeren* (7/2 83) af:

Barsøe-Carnfeldt (UP):

»Kan ministeren oplyse, hvorledes virksomheder, der holder samlet ferielukning, skal kunne gennemføre denne lukning, uden at det går ud over andre personer og planlægningen, efter at ministeren har meddelt, at medarbejdere selv kan vælge at tage en feriedag som første karensdag og på denne måde forpligte sig til at arbejde en dag i virksomhedens ferieperiode, og vil ministeren ændre denne regel, således at den ikke kan gøres gældende i virksomheder, som holder samlet ferielukning?«

Begrundelse

For en stor del af medarbejderne gælder den regel, at der skal være en afdelingsleder til stede under udførelse af arbejdet. Ønsker en underordnet medarbejder at tage en feriedag som første sygedag (karensdag), kan det medføre, at virksomheden skal stille overordnet personale til rådighed samt opstarte dyrt anlæg, herunder opvarme særlige arbejdslokaler i vinterperioden. Virksomheder med serieproduktion vil have meget svært ved at starte anlæg op, fordi en eller to medarbejdere ønsker at arbejde en dag ud af virksomhedens samlede ferie.

Besvarelse (17/2 83):

Socialministeren (Palle Simonsen):

I sikringsstyrelsens cirkulære af 23. december 1982 om ændringer i lov om dagpenge ved sygdom og fødsel fastslås det, at hvis en lønmodtager med sin arbejdsgiver aftaler at henlægge en restferiedag til en 1. fraværsdag, betragtes den eventuelle følgende fraværsdag ikke som en karensdag.

Denne mulighed eksisterer altså for en lønmodtager, der har en restferiedag og kan opnå en aftale med sin arbejdsgiver om placeringen af denne.

I medfør af ferieloven fastsætter arbejdsgiveren under iagttagelse af særlige regler om forhandling og varsling, hvornår ferien skal holdes. Dette princip berøres ikke af, at lønmodtageren har den ovenfor anførte mulighed for efter aftale at anvende en eventuel restferiedag på den 1. fraværsdag.

Spm. nr. S 602

Til *boligministeren* (7/2 83) af:

Lawaetz (FP):

»Ministeren bedes oplyse, om det virkelig kan have sin rigtighed, at der ikke er nogen, der er ansvarlig for, at taget på mellembygningen mellem Slotskirken og Christiansborg blæste af for nylig, fordi det ikke var forsvarligt fastgjort, når man tager i betragtning, at det kun er få år siden, taget er blevet restaureret, men altså ikke er blevet ordentlig fæstnet.«

Begrundelse

Ifølge Berlingske Tidende den 4. februar 1983 kan der ikke gøres ansvar gældende over for nogen nulevende person i forbindelse med, at taget blæste af løngangsbygningen mellem Christiansborg og Slotskirken. Dette virker noget besynderligt, når man tager i betragtning, at der for få år siden er lagt nyt tag på bygningen. Det må derfor være absolut muligt at placere ansvaret.

Besvarelse (11/2 83):

Boligministeren (Bollmann):

1. Spørgsmålet er stillet på baggrund af oplysninger i en artikel i Berlingske Tidende

[Boligministeren]

for den 4. februar 1983. Den ret kortfattede artikel har oplysningerne fra en 3 sider lang rapport af 31. januar 1983, afgivet til orientering for pressen m.fl.

Rapporten indeholder oplysninger om bygningen og tagets konstruktion, om brudforløbet og den påfølgende nedstyrtning og om belastningsforhold. Endvidere indeholder den en vurdering af årsagen til ulykken. Rapporten drager ikke selv den konklusion, at ingen kan gøres ansvarlig for tagedstyrningen, men ved at læse rapporten synes det nærliggende at drage den konklusion.

2. Det fremgår af rapporten, at taget på Kirkeløngangsbygningen formentlig stammer fra 1910. Det består af en kobberbeklædning, bræddeunderlag og den bærende tømmerkonstruktion, der er en traditionel konstruktion med spær, der spænder på tværs af bygningen. Spærene hviler på langsgående remme i hver facade og midt i bygningen. Hvert spær er fastholdt til remmene med 2 stiksøm i hver samling. Remmene hviler på stolper, der er tappet i og fornaglet med trædyvler. Stolperne er tappet ned i de underliggende gulvbjælker. Der er ingen forankring imod opadgående kræfter mellem stolper og gulvbjælker, bortset fra enkelte steder hvor der var forankret med 2 stiksøm. For at sikre tværstabiliteten er der udført skråbånd, der er boltet til stolperne. Samlingen mod spær er med tap og fornaglet med trædyvler. Ved gulvbjælker har man samme udførelse som ved stolperne. Tømmeret i tagkonstruktionen er sundt og godt og bærer ikke præg af svampe- eller rådangreb. På gulvkonstruktionens indskud ligger et 10-15 cm tykt sandlag, der går et par cm op over bjælkernes overside.

3. Tagkonstruktionen blev udført lovligt efter datidens tradition og normal byggeskik omkring år 1910. Derimod ville konstruktionen på grund af den mangelfulde forankring ikke lovligt kunne udføres i dag, fordi den ikke ville opfylde Dansk Ingeniørforenings normer for vindbelastning DS 410, der indeholder krav om forankring mod sug.

Kravene til vindbelastning for tagkonstruktioner har i øvrigt varieret i tidens løb. I normer for beregning af husbygningkonstruktioner, der blev anvendt indtil 1945, fandtes ingen regler om forankring mod sug. Regler om forankring af tag kom ind i 1. udgave af DS 410 af marts 1945. I 1956 blev

reglerne differentieret og skærpet, i 1966 blev de forenklet, og i 1977 blev de lempet f.s.v. angår tilsvarende tagkonstruktioner i områder med bymæssig bebyggelse. De omhandlede regler har siden 1945 været en bestanddel af Københavns byggelovgivning.

4. Siden restaureringen af Kirkeløngangsbygningen omkring 1910 har der ikke været foretaget sådanne forandringer i bygningen eller dens tagkonstruktioner, at byggelovgivningens nye bestemmelser om tagkonstruktioner har skullet bringes i anvendelse. Derfor var tagkonstruktionen ved nedstyrtningen lovlig.

Det er rigtigt, at kobberbelægningen fra ca. 1910 i 1977 blev udskiftet med en ny kobberbelægning på det gamle bræddeunderlag, fordi den gamle kobberbelægning efterhånden var blevet utæt. Udskiftning af gammel kobbetagbelægning med ny er imidlertid almindelig vedligeholdelse og ikke en sådan forandring, der bringer byggelovgivningens konstruktionsbestemmelser i anvendelse.

Der var i 1977 i øvrigt heller ingen særlig grund til at gå tagkonstruktionen nærmere efter, fordi den synlige del af tømmeret, der blev kontrolleret for svamp og råd, som nævnt var sundt og godt. Der var derfor ingen anledning til at fjerne sandet for at kontrollere den ikke synlige del af tømmeret, hvorved man kunne være blevet opmærksom på de forankringsproblemer, som konstruktionen indebar.

5. I betragtning af at taget har ligget i godt 70 år uden at have givet anledning til ulykker, synes jeg ikke, at det er rimeligt at søge nogen gjort ansvarlig for ulykken, og jeg tror heller ikke, at det er muligt. Som det sikkert allerede er kendt, må årsagen til ulykken sandsynligvis søges i helt ekstraordinære omstændigheder. I rapporten er nævnt vindstød af orkanstyrke, dvs. med vindhastigheder på over 30 m/sek., der formentlig kom fra den mest uheldige retning, idet vindstødet ramte hele den berørte tagflade samtidig og var af længere varighed. Endvidere er omtalt, at midlertidige bygge- og anlægsforanstaltninger i Prins Jørgens Gård kan have medvirket til en forøgelse af vindbelastningerne. Det drejer sig blandt andet om opstilling af et midlertidigt plankeværk ved Slotskirkens sydside, der indsnævrer gårdrummet og muligvis begrænser den normale luftudstrømning gennem den nordligste port i Kirkeløn-

[Boligministeren]

gangsbygningen. I 1982 er der endvidere nedtaget 3 stk. 8 m høje bronzefigurer, der muligvis har virket vindbrydende.

Vi har i sagens anledning igangsat modelforsøg i vindtunnel hos Vindteknisk Laboratorium. Disse forsøg vil formentlig kunne bringe større klarhed over omstændighederne ved denne tragiske ulykke og give os erfaringer, der kan komme os til nytte ved genopbygning af taget.

Spm. nr. S 603

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (7/2 83) af:

Poulsgaard (FP):

»Agter ministeren at tage imod den fremstrakte hånd fra personalet på Det kgl. Teater, der muliggør, at man skrinlægger planerne om en ombygning af teatret og derved sparer måske op til en kvart mia kr.?«

Begrundelse

En af forudsætningerne for, at man i sin tid besluttede at ombygge Det kgl. Teater, så det blev mere tidssvarende og praktisk, var, at personalet skulle være indforstået med at give slip på de særlige fordele, det har i forbindelse med arbejdstid m.v.

Nu viser det sig, at personalet ikke ønsker at få ændret arbejdstidsreglerne, men hellere vil undvære en ombygning. Som kulturminister i en sparer regering skulle man mene, at ministeren ville tage mod dette tilbud med kys hånd.

Besvarelse (23/2 83):

Minsteren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er baggrunden for den af folketinget vedtagne ny- og ombygning af Det kgl. Teaters Gamle Scene m.m., at »den eksisterende teaterbygning mangler de faciliteter, der skal til for at opnå en rationel drift. Mangelen på side- eller bagscene samt prøvesale har været og er fatal. På mange måder er teatret en labyrint. Adgangsvejene fra magasiner, stedet, hvor dekorationer, rekvisitter og kostumer opbevares, til scene er besværlige. Dette og den manglende opstillingsplads på scenen fører til et urimeligt stort behov

for arbejdskraft, som skal flytte rundt på scenemateriel«.

Sigtet med projektet for ny- og ombygningen er således at skabe fysiske rammer, der muliggør en rationel drift, herunder en optimal udnyttelse af teatrets kunstneriske ressourcer.

Under hensyn til, at nationalscenens problemer ikke kun hidrører fra de forældede bygningsmæssige produktionsforhold, men også fra forældede overenskomster og regler, der sinker og besværliggør den daglige arbejdsgang, fastlagde folketinget som en forudsætning for gennemførelsen af byggeriet, at man også gennemførte en modernisering af aftaler og regler, som sikrer en mere smidig og økonomisk rationel arbejdsgang på teatret.

Der er således tale om et både-og.

For at det danske samfund skal få et optimalt udbytte af de beløb, staten afholder med henblik på Det kgl. Teaters virksomhed, må såvel ny- og ombygningen som ændringer af aftaler og regulativer gennemføres.

Jeg mener derfor ikke, at henvendelsen fra personalet kan begrunde en standsning af ny- og ombygningen.

Spm. nr. S 604

Til *arbejdsministeren* (7/2 83) af:

Waldorff (VS):

»Arbejdsministeren bedes redegøre for de juridiske overvejelser i forbindelse med standsningen af dagpengeudbetalingen til havnearbejderne i Esbjerg – herunder begrundelsen for at afvige fra den kendelse, som ankenævnet for arbejdsløshedsforsikring kom med i 1975 vedrørende Københavns havn«.

Begrundelse

Arbejdsministeren afviste i sit svar på mit spørgsmål om denne sag den 19. januar 1983, at der var tale om en politisk afgørelse efter pres fra arbejdsgiverne.

Imidlertid var ministeren ude af stand til at give en begrundelse baseret på lovens ordlyd, og ministeren var heller ikke i stand til at forklare, hvad begrundelsen for at tilside-sætte ankenævnskendelsen fra 1975 var.

Besvarelse (14/2 83):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

I et mundtligt svar i folketingets spørgetid den 19. januar 1983 på et lignende spørgsmål fra samme spørger nævnte jeg blandt andet, at arbejdsløshedsdagpenge ifølge arbejdsløshedslovens § 61 ikke kan udbetales til et arbejdsløsheds-kassemedlem, hvis ledighed skyldes, at han er omfattet af konflikt. Omfattet af konflikt er man blandt andet, hvis man ved konfliktens iværksættelse er *beskæftiget* på den konfliktramte virksomhed.

Jeg nævnte videre, at det forsikringsmæssige problem herefter er, om den enkelte havnearbejder kan anses for at være *beskæftiget*, selv om den pågældende ikke aktuelt er *i arbejde* på den konfliktramte virksomhed, samt at dette måtte afhænge af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, ligesom jeg fremhævede, at denne vurdering skulle foretages af den enkelte arbejdsløsheds-kasse og efterfølgende af arbejdsdirektoratet og ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen.

Det juridiske problem i havnearbejdersagerne er altså, om man som havnearbejder kan være *beskæftiget* på en konfliktramt arbejdsplads uden konkret at være *i arbejde*.

At en sådan situation kan forekomme inden for havnearbejderområdet, er for arbejdsdirektoratet – og for mig – indlysende.

Om der forekommer sådanne situationer, har jeg som nævnt ikke mulighed for at tage stilling til, idet dette henhører under andre myndigheder.

For en god ordens skyld vil jeg nævne, at jeg naturligvis ikke på nogen måde anfægter den afgørelse, som ankenævnet i 1975 traf i en konkret sag vedrørende en havnekonflikt, men jeg må fremhæve, at der var tale om en konkret afgørelse i en konkret situation – på samme måde som det vil blive tilfældet i hver enkelt af de dagpengesager, som udspringer af den nuværende havnearbejderkonflikt.

Spm. nr. S 605

Til *arbejdsministeren* (7/2 83) af:

Waldorff (VS):

»Hvad har ministeren tænkt at gøre for at stoppe kommunernes, amtneres og statens misbrug af dagpengesystemet?«

Begrundelse

Regeringens begrundelse for at skære ned på de supplerende dagpenge har været, at både arbejdere og arbejdsgivere har misbrugt systemet.

Det er således blevet betegnet som misbrug, når arbejdsgiverne i havnene, i fiskeindustrien, i kontorfaciliteterne m.v. har ansat folk mindre end 40 timer om ugen, så arbejderne må hæve supplerende dagpenge for de manglende timer.

På trods af at det er den store arbejdsløshed, som gør dette muligt for arbejdsgiverne, så har arbejdsministeren insisteret på, at bl.a. problemerne på havnene skulle løses »strukturelt«, som det hedder.

Nu er det imidlertid sådan, at det er det offentlige, som er den største »misbruger« af dagpengesystemet. I de senere år er der oprettet flere og flere deltidsstillinger, hvilket tvinger de ansatte til at supplere deres arbejdsindtægt med supplerende dagpenge.

Det må derfor forventes, at arbejdsministeren nu tager skridt til, at både stat, amter og kommuner ændrer disse deltidsstillinger til fuldtidsstillinger.

Besvarelse (14/2 83):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Spørgeren anfører i sin begrundelse, at det offentlige i de senere år har oprettet flere og flere deltidsstillinger og dermed i vidt omfang har henvist de ansatte til at supplere deres lønindtægt med supplerende dagpenge.

Spørgeren opfordrer mig til at sørge for, at stat, amter og kommuner ændrer disse deltidsstillinger til fuldtidsstillinger.

Jeg vil gerne i den forbindelse henlede opmærksomheden på reglerne om frigørelsesattester (arbejdsgiverens afkald på opsigelsesvarsel), som har til hensigt at hindre utilsigtet anvendelse af arbejdsløshedsdagpengesystemet, ved at ansatte og arbejdsgivere indretter sig på en kombination af deltidsbeskæftigelse og supplerende dagpenge.

Før udsendelsen af reglerne blev der ført forhandlinger med de offentlige arbejdsgivere, hvor det blev henstillet, at de oprettede så mange stillinger som muligt som fuldtidsstillinger, og at deltidsstillinger så vidt muligt blev besat med folk, som ønskede deltidsansættelse. Kun hvis dette ikke var muligt, henstillede man, at der blev udstedt frigørelsesattester.

[Arbejdsministeren]

Jeg kan som arbejdsminister kun komme med henstillinger til de offentlige arbejdsgivere i dette spørgsmål.

Fastsættelsen af ansættelsesvilkår og udstedelse af frigørelsesattester må forhandles mellem parterne på arbejdsmarkedet.

Jeg mener derfor, at det er lønmodtageres organisationer, der må tage initiativ til eventuelle forhandlinger med de offentlige arbejdsgivere herom.

Spm. nr. S 607

Til boligministeren (8/2 83) af:

Henning Jensen (S):

»Vil ministeren iværksætte en tilbundsående undersøgelse af, om der er sammenhæng mellem den kraftige isolering af vore boliger og en tilsyneladende stærk stigning af visse lidelser såsom konstant hovedpine og bronkitis?«

Begrundelse

Da man i sin tid gennemførte bestemmelserne om bedre isolering af bl.a. vore boliger i forbindelse med energikrisens start, skete det efter manges opfattelse på et meget ensidigt grundlag.

Vi skulle for enhver pris spare på olieforbruget, og det er da også lykkedes at placere Danmark på en »smuk« førsteplads blandt de lande, der deltager i sparebestræbelserne.

Men mange mener, at man forsømt at oplyse om følgevirkningerne af, at vore boliger i visse tilfælde er blevet for tætte. Det har medført en væsentlig ændring af vort indeklima med det til følge, at mange har pådraget sig visse lidelser såsom bronkitis og tendens til hovedpine. Mange stiller derfor det spørgsmål, om vi har solgt vores helbred i den hellige krig for at nedbringe energiforbruget. Jeg mener derfor, at vi må have flere oplysninger frem, om der er en sammenhæng imellem højisolering af bygninger og nævnte lidelser.

Hertil kommer kendskabet til, at tusindvis af boliger har fået råd- og fugtproblemer, efter at der er foretaget isolering, og hvor de samme konsulenter, der har forestået isoleringen, nu mener, at problemerne kun kan løses ved så kraftig udluftning, at man med rette kan stille spørgsmål om værdien af isoleringen. Således har en ekspert udtalt, at

fugtgener kun kan fjernes, hvis man udlufter ved gennemtræk 5-10 minutter hver time døgnet rundt.

Besvarelse (15/2 83):

Boligministeren (Bollmann):

Der foreligger ikke for mig nogen dokumentation for, at en stigning i tilfælde af hovedpine og bronkitis hænger sammen med øget isolering af boliger, men det er korrekt, at forøget tæthed kan medføre en forringelse af indeklimaet, såfremt der ikke bliver luftet tilstrækkeligt ud.

Kendskabet til disse forhold har foranlediget, at der over energiministeriets energiforskningsprogram i takt med energisparekampagnerne fra 1976 til 1982 er bevilget meget betydelige beløb til energiforskningsprojekter, der vedrører indeklimatiske og bygningsmæssige konsekvenser af energibesparende foranstaltninger.

For yderligere at sikre, at indhøstede erfaringer med gennemførelse af energibesparende foranstaltninger og konkrete resultater af den igangværende indeklimaforskning hurtigt kan formidles, er byggestyrelsen i løbende kontakt med sundhedsstyrelsen og de forskningsinstitutioner, der udfører indeklimaforskning.

I denne forbindelse kan det oplyses, at det er boligministeriet bekendt, at statens byggeforskningsinstitut i samarbejde med hygiejnisk institut i Århus netop har afsluttet en undersøgelse af et betydeligt antal materials afgangsforshold, der nu fortsættes med henblik på at klarlægge, hvilke af disse gasser og i hvilken mængde de påvirker den menneskelige organisme.

Specielt i forbindelse med gennemførelsen af lov om begrænsning af energiforbruget i bygninger kan det oplyses, at byggestyrelsen løbende vejleder energikonsulenterne om indeklimaspørgsmål, ligesom der af byggestyrelsen er udarbejdet en pjece »Luft ud«, der nu er afleveret i i alt 300.000 eksemplarer. Derudover har byggestyrelsen ladet udarbejde en pjece om, hvorledes fugtskader kan undgås, og om betydningen af ventilation.

Jeg vil også gerne nævne, at der i det nye bygningsreglement for nybyggeriet er indført krav om et luftskifte på 1/2 gang i timen i boliger, hvilket niveau for tiden af indeklimaforskere angives at være det rimelige

[Boligministeren]

kompromis mellem hensynet til indeklimaet og hensynet til begrænsning af energiforbruget.

Jeg er således enig med spørgeren i, at det er vigtigt at få udbredt kendskabet til disse sammenhænge. Jeg finder imidlertid ikke, at der er behov for yderligere undersøgelser nu, under hensyn til det, der allerede er iværksat for at oplyse om disse forhold. Boligministeriet vil fortsat stå i nær kontakt med såvel sundhedsstyrelsen som relevante forskningsinstitutioner for at holde sig orienteret om de sidste resultater inden for området med henblik på tilpasninger af lovgivning mv., der som der skulle vise sig et behov herfor.

Spm. nr. S 608

Til *ministeren for skatter og afgifter* (8/2 83) af:

Rahbæk Møller (SF):

»Kan ministeren oplyse de samlede tal for overskud af egen bolig for årene 1979, 1980, 1981 og 1982, idet der for 1982 bedes benyttet de tal, der er fortrykte på ejendomsskemaerne?«

Begrundelse

I disse år aftrappes fradraget for ejendomsskatter. Det forventedes at medføre et øget skattemæssigt overskud af egen bolig, og regeringen rettede derfor en henstilling til kommunerne om at holde igen med ejendomsskatterne. Hensigten med spørgsmålet er at få oplyst, i hvilken udstrækning forudsætningen for denne henstilling er opfyldt.

Besvarelse (15/2 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

I posten for overskud af egen bolig indgår lejeværdi og fradrag for vedligeholdelsesudgifter (standardfradraget) samt fradragsberettigede ejendomsskatter. For årene 1979-81 var ejendomsskatterne fuldt ud fradragsberettigede ved opgørelsen af overskud af egen bolig, hvorimod kun 75 pct. af beløbene er fradragsberettiget for 1982.

Der foreligger ikke sammenlignelige op-tællinger af de samlede overskud - eller underskud - af ejerboliger for årene 1979 til 1982. Der er iværksat en undersøgelse for at

tilvejebringe de ønskede oplysninger, og når resultatet heraf foreligger, vil dette blive meddelt som supplement til nærværende besvarelse.

I begrundelsen for spørgsmålet anføres, at hensigten er at få belyst virkningen af regeringens henstilling til kommunalbestyrelserne om at fastsætte grundskyldpromillerne for skatteårene 1982-85 til en sådan størrelse, at provenuet holdes nogenlunde uændret i den nævnte periode i forhold til 1981.

Om udviklingen i den kommunale grundskyld af samtlige ejendomme kan i øvrigt oplyses følgende:

Ved lov nr. 298 af 10. juni 1981 blev gennemført en gradvis afvikling af fradraget for ejendomsskatter af ejerboliger i løbet af årene 1982-85. Afviklingen var et led i det såkaldte miniskatteforlig af 8. april 1981. Dette omfattede bl.a. overgang til kontantvurdering i forbindelse med 17. alm. vurdering og en gradvis nedsættelse af den amtskommunale grundskyldpromille i årene 1982-85, hvorved der for disse år tilstræbes et stort set uændret amtskommunalt grundskyldprovenu i forhold til skatteåret 1981. Amtskommunernes samlede udskrivning af grundskyld var i 1981 2.323 mill. kr. og i 1982 2.343 mill. kr.

Forligsaftalen omfattede desuden en henstilling til primærkommunerne om at følge samme linie ved udskrivning af grundskyld. Primærkommunernes samlede grundskyldprovenu var i 1981 på 2.347 mill. kr. og 1982 på 2.386 mill. kr. svarende til en stigning på 1,7 pct.

Henstillingen til primærkommunerne må således generelt anses for at være opfyldt. Dette udelukker imidlertid ikke, at der kan være sket forskydninger i grundskyldens udvikling, dels mellem forskellige ejerboliger på grund af forskelle i grundværdiens stigning mellem 16. og 17. alm. vurdering, dels kommunerne imellem alt efter, hvorledes disse har tilrettelagt deres fordeling af skatteudskrivningerne på indkomstskat og grundskyld.

I 1982 har 172 af de 275 kommuner fastsat grundskyldpromillen således, at grundskyldprovenuet har været af samme størrelse som i 1981 eller mindre. 49 kommuner havde et grundskyldprovenu i intervallet 0-10 pct. over 1981-niveauet og 54 kommuner et provenu, der lå mere end 10 pct. højere end for 1981.

Spm. nr. S 609

Til *justitsministeren* (9/2 83) af:

Ole Espersen (S):

»Vil ministeren oplyse, på hvilken måde de i forbindelse med ministeriets cirkulære af 9. juli 1982 truffe beslutninger om yderligere forbedring af de sindssyges retsstilling m.m. er gennemført?«

Begrundelse

Den 9. juli 1982 udsendte justitsministeriet et cirkulære, der på forskellige områder forbedrede de sindssyges retsstilling. I forbindelse hermed blev det besluttet at undersøge, om der på andre områder ved administrative foranstaltninger kunne gennemføres forbedringer vedrørende behandlingen af sager om administrativ frihedsberøvelse af psykiatriske patienter.

Det blev endvidere besluttet, at der skulle udsendes skriftlige vejledninger, der kan udleveres til patienterne, hvori disse orienteres om deres rettigheder, ligesom nye vejledninger til tilsynsværger skulle udsendes. Endvidere blev det besluttet, at der ved henstilling til domstolene skulle søges gennemført en forkortelse af behandlingstiden vedrørende disse sager.

Offentligheden blev orienteret om de truffe beslutninger i en pressemeddelelse den 6. juli 1982.

Besvarelse (18/2 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Der har været indledt overvejelser i justitsministeriet af spørgsmålet om udformningen af en særskilt ny vejledning til patienter og tilsynsværger om deres rettigheder, men overvejelserne er ikke blevet endeligt afsluttet. Baggrunden herfor er især, at en betydelig del af de instanser, som var blevet bedt om en udtalelse om mulige ændringer af retssikkerhedsgarantierne for sindssyge personers hospitalsophold, i løbet af efteråret 1982 pegede på ønskeligheden af et udvalgsarbejde på området. Samtidig stod det på baggrund af høringssvarene klart, at spørgsmålet om informationspligt måtte blive et væsentligt punkt under et eventuelt udvalgsarbejde.

Efter at det nu er besluttet at nedsætte et udvalg til gennemgang af 1938-loven om sindssyge personers hospitalsophold, har justitsministeriet på baggrund af det således fremkomne fundet det rettest at lade spørgsmålet om informationspligt, herunder nye vejledninger til patienter og tilsynsværger, afvente udvalgsarbejdet.

Justitsministeriet vil snarest muligt orientere domstolene om udvalgsarbejdet omkring 1938-loven og om ønskeligheden af den kortest mulige sagsbehandlingstid i tilfælde, hvor afgørelser om frihedsberøvelse i henhold til loven indbringes for retten.

Spm. nr. S 610

Til *indenrigsministeren* (9/2 83) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Hvilke planer har ministeren for kysthospitalet ved Kalundborgs fremtid, herunder børnenes fremtid og de ansattes mulighed for arbejde?«

Besvarelse (11/2 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Et identisk spørgsmål er stillet til undervisningsministeren. Kysthospitalet på Refsnæs ved Kalundborg henhører under undervisningsministeren. Der henvises derfor til undervisningsministerens besvarelse.

Spm. nr. S 611

Til *undervisningsministeren* (9/2 83) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Hvilke planer har ministeren for kysthospitalet ved Kalundborgs fremtid, herunder børnenes fremtid og de ansattes mulighed for arbejde?«

Besvarelse (16/2 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det fremgår af ændringsforslag til finansloven for finansåret 1983, at kysthospitalet på Refsnæs forudsættes nedlagt pr. 1. januar 1984. Hospitalet tænkes således efter denne dato ikke længere anvendt til statslig hospitalsdrift. Jeg ser imidlertid meget gerne, at hospitalets bygninger anvendes til andre formål og helst formål, som kan medføre, at så stor en del af det nuværende personale som

[Undervisningsministeren]

muligt fortsat kan beskæftiges. Jeg ser dog ingen mulighed for at fortsætte driften i statslig regie, og undervisningsministeriet har derfor for nylig atter haft kontakt med borgmesteren i Kalundborg kommune og amtsborgmesteren i Vestsjællands amtskommune, som inden 15. april 1983 vil foretage en fælles undersøgelse i samarbejde med øvrige borgmestre i Vestsjællands amt om muligheden for at udnytte kysthospitalet til plejehjem.

Herudover har Kalundborg kommune fået frie hænder til at gennemgå kysthospitalets bygninger med henblik på, om der ved nøjere eftersyn kan vise sig andre alternative anvendelsesmuligheder. Jeg har forstået, at man vil tilbyde personalet at deltage i denne vurdering, og dette kan jeg naturligvis kun bifalde.

Med hensyn til børnenes fremtid er det tanken, at den socialpædiatriske afdelings funktion i fremtiden skal varetages af den sociale sektor og andre dele af sygehusektoren. Københavns kommune (som er den største bruger) har således givet udtryk for, at hospitalets nuværende funktioner bør indpasses på kommunens børneafdelinger, og Vestsjællands amtskommune (som er den næststørste bruger) har fra 1. januar 1983 ikke længere ønsket at benytte hospitalet. Det er dog foreløbig tanken, at det socialpædiatriske ambulatorium, som er placeret på rigshospitalet, skal fortsætte, således at der kan opretholdes et samarbejde med den socialpædiatriske funktion på rigshospitalet om behandlingen af børnene.

Spm. nr. S 612

Til *socialministeren* (9/2 83) af:

Arne Jensen (S):

Finder ministeren, at gældende ret er overholdt, når en kommunes socialudvalg afslår at tilbyde ledige pladser i en institution eller i dagpleje til børn, hvis forældre er arbejdsløse?»

Begrundelse

En række kommuner har med henvisning til bestemmelser fastlagt af socialudvalget i den enkelte kommune afslået at optage børn i institution eller dagpleje med den begrundelse, at forældrene, eller en af forældrene,

var arbejdsløse, og samtidig meddelt, at pladserne skulle stå ledige og tildeles de forældre, som på grund af erhvervsarbejde kunne få brug for pladserne. Dette uanset at de pågældende børn var optaget på venteliste, og at der i enkelte tilfælde også var tale om lægelige og socialt betingede anmodninger om at forsøge fremskaffet en institutions- eller dagplejeplads.

Besvarelse (17/2 83):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Det fremgår af bistandsloven, at bestemmelse om optagelse i en daginstitution træffes af det sociale udvalg.

Til hjælp for socialudvalgene i deres administration af bestemmelsen om optagelse i en daginstitution er der i socialministeriets cirkulære af 29. marts 1976 om institutioner under kommunerne angivet vejledende retningslinjer, hvorefter det sociale udvalg særligt bør tage hensyn til følgende børn:

- a) børn af enlige og børn, der er henvist fra anden myndighed eller speciallæge,
- b) børn, hvis forældre begge er udearbejdende,
- c) søskende til børn, der allerede er anbragt i institution, og
- d) børn med særlige pædagogiske eller sociale behov.

Det er endvidere anført, at pladsen til det enkelte barn må anvises med rimelig hensyntagen til forældrenes ønsker.

Et socialudvalgs afslag på en anmodning om optagelse af et barn i en daginstitution kan indbringes for vedkommende amtsanknævnt, hvis afgørelse er endelig.

Det er socialministeriets opfattelse, at visitationer til daginstitutionerne bør tilrettelægges således, at der stort set er fuld udnyttelse af de eksisterende pladser. Det er endvidere ministeriets opfattelse, at der ikke efter bistandsloven er grundlag for at afvise optagelse af et barn alene med den begrundelse, at forældrene eller den ene af forældrene er arbejdsløse. Imidlertid vil det kunne forekomme, at der i tilfælde med stor efterspørgsel efter pladser i daginstitutioner sker en nedprioritering af børn, som ikke hører til de 4 grupper, der er fremhævet i socialministeriets cirkulære af 29. marts 1976.

Spm. nr. S 613

Til *industriministeren* (9/2 83) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Kan ministeren oplyse, hvor mange regnskaber for aktieselskaber der er afleveret til aktieselskabs-registeret i rette tid for årene 1979, 1980, 1981 og 1982, og hvor mange der endnu mangler for de pågældende år?«

Begrundelse

Aktieselskaberne afleverer ofte deres regnskaber senere end den forudsatte tid.

Der ønskes en officiel oversigt over, hvordan forholdene er.

Besvarelse (24/2 83):

Industriministeren (Stetter):

Til brug ved spørgsmålenes besvarelse har

	1979	1980	1981	1982
Indsendte årsregnskaber	48.359	43.684	47.794	48.583
Rykkede selskaber	23.732	24.105	25.940	33.013
Tvangsbøderesolutioner	906	1.020	1.470	2.243
Tvangsopløsningsanmodninger	633	270	251	412

Antal selskaber ultimo året	1977	1978	1979	1980	1981	1982
		44.255	49.234	53.241	56.912	60.351

Tallene omfatter både aktie- og anpartsselskaber. En opdeling af materialet på de to selskabstyper er ikke mulig med den foreliggende statistik.

Opmærksomheden henledes på, at en sammenligning mellem antal indsendte regnskaber og antal registrerede selskaber i et bestemt år vil indebære en række fejlkilder. Her kan således nævnes, at antallet af indsendte regnskaber også indeholder regnskaber, der er indsendt for sent fra de foregående år. Antallet af disse foreligger ikke særskilt. Som følge af, at rykningsproceduren i de tidligere år har været mere langvarig, og som følge af et efterslæb af regnskaber fra tiden før rykker-systemets etablering i 1978-79 antages antallet af gamle regnskaber at udgøre en større andel i årene op til 1981, på hvilket tidspunkt man afkortede rykningsproceduren. I rykker-systemets første par år omfattede indsendelse og rykning flere årsregnskaber for hvert selskab. Derfor må tallene

aktieselskabs-registeret oplyst følgende:

»Registeret er på det nuværende stade af registerets EDB-udbygning ikke i stand til at besvare spørgsmålene.

Til illustration af det tempo, i hvilket årsregnskaberne indgår til registeret, har man i nedenstående tabel anført antallet af årsregnskaber, der er indgået i de nævnte år, hvad enten regnskaberne er rettidigt indsendt eller indsendt med forsinkelse. Endvidere er oplyst antallet af selskaber, der er rykket, samt antallet af tvangsbøderesolutioner og anmodninger om tvangsopløsning i de samme år.

Tallene bør ses på baggrund af antallet af registrerede selskaber. Da nystiftede selskaber imidlertid først er forpligtet til at indsende regnskaber mellem et og to år efter stiftelsen, er antallet af registrerede selskaber tillige vist for årene 1977 og 1978:

for 1982 antagelig indeholde en større andel af nye årsregnskaber end de tidligere år.

Medens de fleste selskaber, der blev rykket første gang i 1979-1980, har reageret ved indsendelse, synes antallet af selskaber, der har modtaget flere rykninger og bøderesolutioner, at være steget betragteligt i 1981 og især i 1982, hvilket formentlig hænger sammen med udviklingen i konjunkturerne, idet registeret har erfaring for, at selskaber, det går dårligt for, ofte undlader at indsende regnskaberne.

Antallet af tvangsbøderesolutioner og opløsningsanmodninger kan give et billede af, hvor mange selskaber der har udskudt regnskabsindsendelsen så længe, som systemet tillader. Denne mulighed er dog i løbet af 1982 indsnævret betydeligt som følge af forkortelsen af rykkerproceduren.«

Spm. nr. S 615

Til *energiministeren* (9/2 83) af:

Waldorff (VS):

»Vil ministeren tage initiativ til at foretage en beregning af den samfundsøkonomiske rentabilitet ved at forsyne hovedstadsområdet med kraftvarme fra et antal mindre, naturgasfyrede, decentrale kraftvarmeværker – under forudsætning af, at prisen på naturgassen er den samme som prisen på kul?«

Begrundelse

Mindre, decentrale, naturgasfyrede kraftvarmeværker vil skabe større fleksibilitet i energiforsyningen samt give borgerne større lokal indflydelse på energiforsyningen.

Selv om brændselsomkostningerne for det enkelte kraftværks vedkommende er mindre ved fyring med kul end ved fyring med naturgas, vil en samfundsøkonomisk beregning sandsynligvis falde ud til fordel for decentrale, naturgasfyrede kraftvarmeværker af følgende grunde:

Gaskontrakten mellem D.O.N.G. og DUC angiver prisen og mængden på den leverede naturgas pr. år. Det vil derfor være rimeligt i en samfundsøkonomisk beregning at opgøre prisen på naturgassen som den pris, der kan fås ved at eksportere gassen til udlandet. Eksportprisen vil sandsynligvis ikke ligge over kulprisen, idet udlandet også har mulighed for at anvende kul som energikilde. Anlægsomkostningerne for naturgasfyrede kraftværker er mindre end for kulfyrede værker. Anlægsomkostningerne til fjernvarmenet ved etablering af decentrale kraftvarmeværker er mindre end anlægsomkostningerne til et samlet transmissionsnet.

Besvarelse (16/2 83):

Energiministeren (Enggaard):

Som jeg tidligere har tilkendegivet over for folketinget, er der ikke økonomiske fordele ved at forsyne hovedstadsområdet med kraftvarme fra mindre, decentrale kraftvarmeværker. Ved etableringen af et sammenhængende transmissionsnet er der betydelige økonomiske fordele, som overstiger de sparede anlægsomkostninger til transmissionsnet ved decentrale løsninger. Dette fremgår af beretningen fra energiministeriets arbejdsgruppe vedrørende kraftvarmeforsyning i hovedstadsområdet.

Jeg har endvidere fremhævet, at naturgasfyring i kraftværker, uanset om dette foretages i mindre, decentrale kraftvarmeværker eller i større, eksisterende værker, er betydelig dyrere end kulfyring. Dette forhold kan ikke opvejes af eventuelle mindre anlægsomkostninger ved naturgasfyrede værker.

Naturgassen vil her i landet først og fremmest blive afsat, hvor den kan erstatte fyringsgasolie og fuelolie, og til priser, der nogenlunde svarer til priserne på disse olieprodukter. Salg af naturgas til kulprisen vil være direkte tabgivende.

Det må endvidere anses for urealistisk, at naturgassen ikke skulle kunne afsættes til en højere pris end kulprisen, uanset om de marginale mængder afsættes her i landet eller eksporteres på langtidskontrakter.

Resultatet af en undersøgelse af samfundsøkonomien ved at forsyne hovedstadsområdet med kraftvarme fra et antal mindre, naturgasfyrede, decentrale kraftvarmeværker er derfor givet på forhånd.

Jeg ser på denne baggrund ikke noget formål i under hypotetiske forudsætninger at foretage yderligere beregninger, som blot kan medføre yderligere forsinkelser i gennemførelsen af en samfundsøkonomisk fordelagtig udbygning af kraftvarmeforsyningen i hovedstadsområdet.

Spm. nr. S 616

Til ministeren for skatter og afgifter (10/2 83) af:

Arentoft (FP):

»Vil ministeren og regeringen stå ved, at den varslede skattelettelse vil ske i form af forhøjelse af personfradraget, som statsministeren udtalte i sin åbningstale?«

Begrundelse

Den i statsministerens åbningstale varslede skattelettelse, såfremt overenskomstforhandlingerne faldt på plads, tegner nu til at blive en realitet. Administrativt vil det derfor være lettest at forhøje personfradraget, idet det reelt drejer sig om at ændre en parameter i de skattemæssige EDB-systemer.

Besvarelse (18/2 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Som det anførtes under folketingets 3. behandling af lovforslaget vedrørende udskrivningsreglerne for 1983 (lovforslag nr. L 8) i oktober måned 1982, har regeringen til hensigt at fremsætte lovforslag om lempelse af indkomstskatten for 1983 med ca. 2.350 mill. kr. under forudsætning af, at overenskomstforhandlingerne fører til afdæmpede lønstigninger svarende til regeringens indkomstpoltik.

Som det ligeledes blev anført, vil regeringen i givet fald nærmere overveje, om skattelettelserne udelukkende skal gives i form af en forhøjelse af personfradragene eller det vil være hensigtsmæssigt helt eller delvis at foreslå andre former for skattenedsættelser.

Man kan således forestille sig en skatteletelse gennemført på følgende måder:

- a) en forhøjelse af personfradraget,
- b) en forlængelse af det såkaldte proportionalskattestræk,
- c) en forhøjelse af lønmodtagerfradraget,
- d) en kontant udbetaling af et beløb til den enkelte borger.

De nævnte løsninger har forskellige både fordelingsmæssige og administrative konsekvenser.

Regeringen vil ikke på forhånd lægge sig fast på, hvilken løsning man i givet fald skal vælge. Regeringen har dog mest sympati for løsningen, hvorefter skattelettelsen tilsendes den enkelte borger i form af en kontant udbetaling.

Spm. nr. S 621

Til *justitsministeren* (10/2 83) af:

Lawaetz FP):

»Vil ministeren drage omsorg for, at der tilvejebringes et tilstrækkeligt antal pladser for unge kriminelle i lukkede afdelinger?«

Begrundelse

Der findes i øjeblikket et meget begrænset antal pladser på Sønderbro, Skibbyhøj i Frederiksborg amt samt Dybbøl.

Specielt i Københavns kommune er det urimeligt, at kommunen alene skal sørge for sikret anbringelse af unge stærkt kriminelle, som ofte kommer fra andre kommuner.

Tidligere havde Københavns kommune mulighed for at få anbragt disse unge på Sølager i Frederiksborg amt, men dette hjem er nu lukket.

Det kan være meget uheldigt at anbringe flere unge fra samme kriminelle gruppe på samme hjem. Københavns kommune har derfor i sin sikrede afdeling kun 5 pladser.

At anbringe en ung kriminel, der er anholdt i København, på et hjem i Sønderjylland er en meget dårlig løsning, da man ikke med rimelighed kan forlange, at politiet skal rejse frem og tilbage mellem København og Sønderjylland, når sagen skal efterforskes.

Fremskridtspartiet er principielt tilhænger af, at disse unge kriminelle kan anbringes under betryggende forhold i hjem som de eksisterende, der har gjort et godt og dygtigt stykke arbejde.

Fængsel er et onde for disse store børn, det i denne sag drejer sig om. I fængsler lærer de sjældent noget godt.

Det må være samfundets pligt at tilvejebringe det fornødne antal pladser i sikrede afdelinger. Politiet og borgerne må nære tillid til, at justitsministeren sørger for rimelige forhold – også på dette område.

Besvarelse (16/2 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Justitsministeriet finder det af væsentlig betydning, at der er mulighed for at anbringe unge lovovertrædere i døgninstitutionerne som varetægtsurrogat, således at egentlig varetægtsfængsling i videst muligt omfang kan undgås.

Døgninstitutionerne indgår under hjælpeforanstaltningerne efter loven om social bistand. I henhold til lovens § 96 påhviler det således amtsrådene at sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på institutioner, herunder pensioner, til børn og unge, der skal anbringes uden for hjemmet eller på grund af et vidtgående fysisk eller psykisk handicap har et særligt behov for pleje, behandling m.v.

Spørgsmålet om etablering af et tilstrækkeligt antal lukkede pladser i døgninstitutionerne henhører således under de sociale myndigheder. Justitsministeriet kan oplyse, at socialministeriet har taget spørgsmålet op til overvejelse og i forbindelse hermed taget initiativ til afholdelse af et møde med deltagelse

[Justitsministeren]

af repræsentanter for de berørte myndigheder. Justitsministeriet vil i forbindelse med disse overvejelser understrege den betydning, det fra retsvæsenets side tillægges, at der er tilstrækkelige muligheder for at anvende døgninstitutionerne som varetægtssurrogat for unge lovovertrædere.

Spm. nr. S 625

Til *justitsministeren* (10/2 83) af:

Svend Erik Hovmand (V):

»Vil ministeren sikre, at der ikke sker en forringelse af den politimæssige betjening på Midtjylland gennem yderligere reduktion af personale og åbningstid på Maribo politistation?«

Begrundelse

Mig bekendt arbejder rigspolitiet og politimesterembedet i Nakskov politikreds med en omstrukturering af kredsens ressourcer.

De seneste års rationaliseringer har bidraget til en steds større forringelse af den politimæssige betjening i den østlige del af politikredsen.

Der lægges tilsyneladende op til, at denne uheldige linje skal videreføres – med den konsekvens, at kriminalbetjentstillingen i Maribo helt nedlægges, at politistationens åbningstid reduceres yderligere, og at ordenspolitiets antal skæres drastisk ned.

Besvarelse (18/2 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Politimesteren i Nakskov har over for justitsministeriet oplyst, at det aktuelt overvejes at foretage visse ændringer i den politimæssige betjening i politikredsen. Formålet hermed er at sikre, at de ressourcer, der er til politikredsens rådighed, anvendes på en for alle dele af politikredsen tilfredsstillende måde døgnet rundt.

Der er imidlertid ikke truffet nogen beslutning i sagen, og spørgsmålet vil bl.a. blive drøftet i lokalnævnet for Nakskov politikreds, forinden beslutning om ændringer i den politimæssige betjening eventuelt træffes. Afgørelser om ændrede personalenormativer m.v. skal i givet fald træffes af rigspolitichefen.

Det er således ikke på nuværende tidspunkt muligt at sige, om der rent faktisk vil

blive tale om ændringer af politikredsens forhold. Men under alle omstændigheder kan rigspolitichefens afgørelse indbringes for justitsministeriet. Jeg kan således give tilsagn om at ville vurdere det rejste spørgsmål, dersom det skulle blive aktuelt.

Spm. nr. S 626

Til *forsvarsministeren* (10/2 83) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren redegøre for, hvilke kriterier der ligger til grund for afgørelsen af, hvilke personer der er egnede til optagelse i hjemmeværnet, og hvorledes man sikrer sig, at samme kriterier overholdes?«

Begrundelse

Det fremgår af ministerens svar af 9. februar 1983 på spørgsmål nr. S 588, at ministeren ikke påtænker at oprette depoter, da dette efter ministerens mening vil fjerne den effektivitet, som er pålagt hjemmeværnet.

Ej heller de 10 tilfælde af drab samt 10 tilfælde af anvendte våben uden ulykke til følge og 41 selvmord begået af hjemmeværnsmænd giver åbenbart ministeren anledning til bekymring.

Besvarelse (16/2 83):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

De generelle optagelseskrav for frivillige i hjemmeværnet fremgår af lov om hjemmeværnet, § 9, specielt stk. 1.

Der lægges ved optagelsesbegæringers behandling i særlig grad vægt på, at der i hjemmeværnet kun optages personer, som samfundet med tryghed tør overlade våben og ammunition.

Det er de i lovens § 10 nævnte distriktsudvalg, udgået af det kommunale selvstyre, der træffer afgørelse om optagelse som frivillig i hjemmeværnet, og det er udvalgenes opgave ud fra rent samfundsmæssige synspunkter at træffe afgørelse om, hvorvidt ansøgere bør have adgang til at forrette tjeneste i hjemmeværnet, primært under hensyntagen til den dermed følgende forpligtelse til at opbevare våben og ammunition.

Grundlaget for afgørelser om optagelse udgøres af:

[Forsvarsministeren]

- Begæring med helbredserklæring og påtegninger.
- Indhentet straffeattest.
- Oplysninger om værnepligtstjeneste.
- Forhåndskendskab til eller fremskaffede oplysninger om ansøgeren.

De nævnte oplysninger vedrører bl.a. ansøgerens eventuelle psykiske ustabilitet, overdrevent spiritusforbrug og tendenser til voldelig adfærd.

Efter optagelse i hjemmeværnet skal personalet overholde de konkrete tjenstlige bestemmelser for hjemmeværnspersonel, og det er enhver chefs pligt at føre løbende tjenstlig kontrol hermed. Det er endvidere pålagt alt hjemmeværnspersonel, men naturligvis i særlig grad chefer i hjemmeværnet, at forebygge fejl og forseelser eller søge at afvende eller formindske disses følger.

Ved tegn på ustabilitet hos et medlem af hjemmeværnet skal vedkommendes chef øjeblikkeligt underrettes. Denne skal straks foranledige det pågældende medlems våben og ammunition inddraget, indtil der på grundlag af en nærmere undersøgelse kan træffes endelig afgørelse om det forsvarlige i at lade den pågældende have våben og ammunition i sin besiddelse.

Spm. nr. S 627

Til *ministeren for skatter og afgifter* (11/2 83) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Ager ministeren at genindføre fuld offentlighed med hensyn til, hvad folk tjener, og hvad de har betalt i skat, således som det var tilfældet før i tiden, hvis f.eks. et flertal i en kommunalbestyrelse gik ind herfor?«

Begrundelse

Den præventive virkning, fuld offentlighed vil have over for forskellige skatteunddragelser, samt de muligheder, det vil give folk for at se, hvem der betaler skat i kommunen.

Besvarelse (16/2 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foi-ghel):

Jeg kan oplyse, at et lignende spørgsmål blev rejst af medlemmer af Danmarks kommunistiske parti i folketingssamlingen 1973-

74 i et forslag til folketingsbeslutning om opgivelse af alle bruttoindkomster til ligningsmyndighederne (forslag nr. IX).

Den daværende finansminister afviste at medvirke til, at den fornødne hjemmel blev tilvejebragt.

Forholdet er det, at den offentliggørelse, som spørgeren nævner, havde hjemmel i den kommunale skattelovgivning. Den hang sammen med, at de kommunale ligningsmyndigheder havde adgang til at forhøje eller nedsætte den enkelte skatteydere indkomst til beregning af kommuneskat ud fra et skøn over hans særlige økonomiske forhold det pågældende år. Det var den såkaldte ligning efter »formue og lejlighed«. Den kommunale indkomstskat, der blev udregnet på dette grundlag, skulle kommunalbestyrelsen derefter gøre kommunens beboere bekendt med ved fremlæggelse af en liste til almindeligt eftersyn i kommunen.

Ordningen med ligning efter »formue og lejlighed« bortfaldt i 1965, og samtidig blev det forbudt at fremlægge disse skattelister.

Hvad angår spørgsmålet om nu at indføre en ordning, hvorefter der skal ske offentliggørelse af den enkelte skatteydere indkomst og den skat, han er pålagt, må jeg gøre opmærksom på, at der i den gældende skattelovgivning er pålagt skattemyndighederne en generel ubetinget tavshedspligt med hensyn til skatteydernes indkomst- og formueforhold. Hertil kommer, at loven om offentlighed i forvaltningen undtager oplysninger om enkeltpersoners personlige og økonomiske forhold fra offentlighedskravet.

Da spørgsmålet om offentliggørelse af skatteydernes indkomst og de pålignede skatter blev rejst i samlingen 1973-74, oplyste det daværende statsens ligningsdirektorat, at det ikke mente, at en sådan offentliggørelse ville have nogen præventiv virkning.

Under disse omstændigheder og ud fra den betragtning, at en offentliggørelse som den foreslåede ville stride mod hensynet til privatlivets fred, finder jeg, at jeg må besvare spørgsmålet benægtende.

Spm. nr. S 632

Til *justitsministeren* (11/2 83) af:

Knud Lind (FP):

[Knud Lind]

»Ministeren bedes redegøre for årsagen til, at dr. Alexander Kislov, Moskva, er blevet nægtet indrejsevisum til Danmark.«

Begrundelse

Dr. Alexander Kislov, Moskva, samt en provst fra den ortodokse kirke i Moskva skulle repræsentere Sovjet i en møderække om nedrustning.

Opholdet skal ifølge arrangementet vare i højst 11 dage. Der må derfor være tale om et turistvisum.

Det må derfor være på sin plads med en juridisk begrundelse i henhold til udlændingeloven.

Besvarelse (16/2 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Justitsministeriet kan bekræfte, at den pågældende er blevet nægtet indrejsevisum til Danmark. Danmark har herved handlet på samme måde som andre NATO-lande.

Spm. nr. S 633

Til *indenrigsministeren* (11/2 83) af:

Inge Krogh (KrF):

»Vil ministeren foretage en undersøgelse af, hvordan de såkaldte siddhi-kurser inden for transcendent meditation virker på kursisternes psyke?«

Begrundelse

Det er gennem dagspressen oplyst, at kursister, der har gennemgået siddhi-kurser, har tilbøjelighed til at blive psykotiske. Ifølge dagspressen er der i Århus den 7. februar blevet begået et mord af en kursist, der har gennemgået et siddhi-kursus, og det forlyder, at samtlige deltagere i det pågældende kursus er blevet psykotiske.

Besvarelse (15/2 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Indenrigsministeriet har generelt set ikke beføjelser til at foranstalte undersøgelser af, om forskellig kursusvirksomhed – i det foreliggende tilfælde om transcendent meditation – skulle virke skadeligt på kursisternes psyke.

Der er, så vidt ministeriet er underrettet, tale om kurser, der henvender sig til alle mennesker. Kurserne retter sig derfor ikke i den form, hvori de tilbydes, mod behandling af sygdomme, og kursusvirksomheden vil derfor heller ikke på det foreliggende grundlag være omfattet af f.eks. lægelovens bestemmelser om kvaksalveri.

Skulle en konkret klage, der indgives til sundhedsstyrelsen, begrunde andet, vil styrelsen foretage de fornødne undersøgelser af, om eventuel overtrædelse af lægelovens bestemmelser skulle have fundet sted.

På det foreliggende grundlag findes der imidlertid, efter at sagen har været drøftet med sundhedsstyrelsen, ikke anledning til at foretage videre undersøgelse af den pågældende kursusvirksomhed.

Spm. nr. S 634

Til *boligministeren* (11/2 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Kan ministeren forsikre, at ejerskiftet i Boligselskabet Vibo, hvor den hidtidige hovedgarants forretningsfører uden bemyndigelse solgte garantibeviserne til selskabets direktør, Henning Bjerre, mod selv at få udbetalt 300.000 kr., er lovligt og i overensstemmelse med de gældende regler for sociale boligselskaber?«

Begrundelse

Der henvises til følgende uddrag af referat af Vibos generalforsamling på Hotel Imperial den 16. december 1982, underskrevet af dirigenten, landsretssagfører Arne Homann:

»Henning Hermansen, der gav møde for overlæge Vagn Kronholm i henhold til fuldmagt, bad om ordet i henhold til forretningsordenen.

Henning Hermansen protesterede på Vagn Kronholms vegne mod afholdelse af generalforsamlingen, da boligministeriet ved skrivelse modtaget den 10. december havde tilkendegivet, at garantkredsens stemmeret vedr. DUBs Fond var uafklaret.

Paul A. Jensen kunne ikke tage protesten til følge og bad om forslag til dirigent, idet han oplyste, at bestyrelsen foreslog landsretssagfører Arne Homann.

Henning Hermansen protesterede herimod og bragte sig selv i forslag.

[Pelle Voigt]

Henning Hermansen ønskede dokumentation for Henning Bjerres ret til at stemme på garantibeviser på nominelt 8.000 kr. Forevist garantibeviserne (aktiebrevene), transporteret af DUBs Fond in blanco, samt original købsaftale af 20. august 1981 og erklæring af 2. september 1981 erklærede Henning Hermansen, at han ikke havde været bemyndiget til at tegne DUBs Fond på det tidspunkt, han underskrev dokumenterne, at Henning Bjerre var bekendt hermed, og at denne havde betalt ham 300.000 kr.«

Besvarelse (25/2 83):

Boligministeren (Bollmann):

I henhold til Boligselskabet Vibos tidligere vedtægter skulle overdragelse af garantibeviser godkendes af boligministeriet. Der findes ikke særlige regler om overdragelse af garantibeviser i lov om boligbyggeri.

Overdragelsen af DUB-fondens garantibeviser på nominelt 8.000 kr. til direktør Henning Bjerre fandt sted i henhold til en købsaftale af 20. august 1981.

I henhold til aftalen andrager købesummen 8.000 kr., og det anføres, at DUBs Fonds underskrift på købsaftalen gælder som kvittering for modtagelsen af beløbet, samt at direktør Henning Bjerre eller den, til hvem han måtte overdrage garantibeviserne, fra underskrivelsen udøver alle til garantibeviserne knyttede rettigheder, herunder stemmeret. Endvidere anføres det, at overdragelsen ifølge Vibos vedtægter skal godkendes af boligministeren. Der foreligger endvidere en fuldmagt underskrevet af DUBs Fond, som giver direktør Henning Bjerre ret til at møde og stemme på fondens vegne i alle anliggender på generalforsamlinger i det almennyttige boligselskab Vibo. Fuldmagten er efter ordlyden uigenkaldelig.

DUBs Fond har efter aftalens indgåelse over for boligministeriet rejst tvivl om overdragelsens gyldighed, bl.a. fordi fonden hævder, at Henning Hermansen ikke havde bemyndigelse fra fonden til at foretage en sådan overdragelse. Direktør Bjerre, Boligselskabet Vibo, gør på den anden side gældende, at overdragelsen er gyldig, og har afslået at tilbagelevere garantibeviserne. På denne baggrund har boligministeriet indtaget det standpunkt, at man ikke kan realitetsbehandle en ansøgning om godkendelse af overdra-

gelsen, før det – eventuelt ved en domstolsafgørelse – er fastslået, om der mellem parterne foreligger en gyldig overdragelse eller ej. Boligministeriet kan ikke gå ind i en bevismæssig bedømmelse af dette spørgsmål.

Boligministeriet er ikke bekendt med forholdene omkring den påståede betaling af 300.000 kr. for garantibeviserne. Denne oplysning er fremkommet fra DUBs Fond for nylig og er bestridt af Boligselskabet Vibo, der hævder, at beløbet intet har med overdragelsen at gøre. Bedømmelsen af dette spørgsmål må derfor ligeledes foretages af domstolene.

Det bemærkes, at DUBs Fond ikke er undergivet boligministeriets tilsyn.

Spm. nr. S 635

Til *boligministeren* (11/2 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Hvad agter ministeren at foretage på baggrund af Boligselskabet Vibos tilsyneladende forsøg på at føre boligstyrelsen bag lyset i forbindelse med selskabets fremsendelse den 26. august 1982 af en falsk kopi af ansøgning om indeksfinansiering?«

Begrundelse

Baggrunden for spørgsmålet fremgår af brev fra boligstyrelsen af 31. august 1982, journalnummer 5-146-79, vedrørende Boligselskabet Vibo.

Besvarelse (25/2 83):

Boligministeren (Bollmann):

Boligstyrelsen meddelte den 19. januar 1982 det almennyttige boligselskab Vibo tilsagn om støtte i henhold til boligbyggeriloven til opførelse af 80 lejligheder, beliggende Thorsgade i Københavns kommune (»Fixkarreen II«). Projektet var 2. afsnit af en større bebyggelse inden for saneringsplanområdet ved Uffesgade–Jagtvej–Thorsgade, og det fremgik, at de to afsnit efter opførelsen agtedes sammenlagt og drevet som én afdeling med fælles finansiering.

Støttetilsagnet til 1. afsnit med 85 lejligheder (»Fixkarreen I«) var meddelt den 3. december 1981. Boligselskabet søgte den 5. maj 1982 om rentebidrag m.v. i forbindelse med finansieringen af 1. afsnit med indekslån i

[Boligministeren]

henhold til overgangsbestemmelserne i indekstøtteloven, og supplerende støttetilsagn om rentebidrag m.v. til dette afsnit blev givet den 14. maj 1982.

Vedrørende 2. afsnit indsendte boligselskabet den 26. august 1982 til boligstyrelsen kopi af en ansøgning, dateret den 18. juni 1982, om rentebidrag m.v. i henhold til indekstøttelovens overgangsbestemmelser.

I kopien var omtalt forhold, der kunne indicere, at den originale ansøgning var indsendt den 18. juni 1982. Boligstyrelsen måtte imidlertid konstatere, at ansøgningen ikke var modtaget i styrelsen, og rigtigheden af de nævnte forhold kunne ikke dokumenteres. På denne baggrund fandt styrelsen, at der først var ansøgt om tilladelse til ændring til indeksfinansiering ved skrivelsen af 26. august 1982. Da ansøgningsfristen i loven var fastsat til den 1. juli 1982, kunne ansøgningen ikke imødekommes, og der blev derfor meddelt afslag den 15. september 1982. Der blev ikke i øvrigt fra boligministeriet eller boligstyrelsen fundet anledning til at foretage videre med hensyn til dette forhold.

Opførelsen af 2. afsnits 80 lejligheder blev i øvrigt ikke påbegyndt i overensstemmelse med den sædvanlige frist for påbegyndelse af byggearbejder på ca. 3-4 måneder efter et tilsagns meddelelse. Dette skyldtes angiveligt, at den nødvendige genhusning i henhold til saneringsplanen havde været vanskeligere end oprindeligt antaget som følge af problemer med at fremskaffe erstatningslejligheder. Da genhusningen først kunne ventes afsluttet i begyndelsen af 1983, tilbagekaldte boligstyrelsen den 26. november 1982 støttetilsagnet.

På grundlag af en med Københavns kommunes tiltrædelse indsendt revideret støtteansøgning, hvoraf fremgår, at byggeriet kan påbegyndes den 1. februar 1983, har boligstyrelsen den 26. januar 1983 meddelt tilsagn om støtte til byggeriets gennemførelse.

Spm. nr. S 636

Til undervisningsministeren (11/2 83) af:

Steffensen (KrF):

»Vil ministeren overveje at ændre reglerne om Statens Uddannelsesstøtte, således at uddannelsessøgende kvinder i alle tilfælde kan få støtte i en periode, hvor de har orlov fra

uddannelsen i forbindelse med graviditet og fødsel?«

Begrundelse

Ifølge ansøgervejledning 1982-83 fra Statens Uddannelsesstøtte kan der på grund af særlige omstændigheder dispenseres fra reglerne om, at der normalt kun kan ydes støtte for den normerede studietid med tillæg af et år. Imidlertid er praksis således, at dispensation på grund af graviditet og fødsel kun kan blive aktuel, hvis den studerende i hvert fald formelt er tilmeldt studiet under hele graviditets- og barselsperioden.

Hvis der er tale om en universitetsstuderende, kan der ydes støtte efter normale regler i graviditets- og barselsperioden, hvis den studerende i hele perioden forbliver tilmeldt studiet. Hvis det af den grund bliver nødvendigt at forlænge studietiden ud over den normerede studietid plus et år, kan den studerende søge dispensation. En sådan dispensation vil normalt blive givet.

Hvis der derimod er tale om en uddannelsessøgende, der er tilmeldt en uddannelse med mødepligt, kan det ikke lade sig gøre at være tilmeldt uddannelsen i hele graviditets- og barselsperioden, men det vil normalt være nødvendigt at tage orlov fra uddannelsen.

I en sådan orlovsperiode er der efter gældende regler ingen mulighed for at opretholde uddannelsesstøtten. Der er i mange tilfælde heller ikke mulighed for at få hjælp over bistandsloven. Der er eksempler på, at kommuner henviser ægtefæller til at leve af den mandlige ægtefælles uddannelsesstøtte i en sådan periode.

Mange kvindelige uddannelsessøgende føler sig i sådanne situationer henvist til abort. Først og fremmest af den grund, men også for at medvirke til en ligestilling mellem forskellige grupper af uddannelsessøgende, er det meget væsentligt at gennemføre den forelåede ordning.

Besvarelse (22/2 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg kan oplyse, at kvinder, der på grund af graviditet eller fødsel har orlov fra uddannelsen, er berettigede til at få kontanthjælp i henhold til bistandslovens § 37.

[Undervisningsministeren]

Det er imidlertid og har altid været en ufravigelig betingelse for at få uddannelsesstøtte, at den uddannelsessøgende er studieaktiv, jfr. uddannelsesstøttelovens § 1, stk. 3. Det ville medføre forvridning af uddannelsesstøtten at give den til personer, der ikke uddanner sig.

Spm. nr. S 637

Til boligministeren (11/2 83) af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Vil ministeren tage initiativ til, at den såkaldte slumstormerparagraf bliver bevaret i saneringsloven samt indført i byfornyelsesloven?«

Begrundelse

Som et resultat af slumstormernes besættelser af tomme saneringsejendomme i slutningen af 60'erne og starten af 70'erne blev saneringsloven ændret. Det skete i form af den såkaldte slumstormerparagraf (saneringslovens § 55, stk. 2, sidste pkt., samt stk. 3), der betød, at ejendomme, der stod tomme i forbindelse med sanering, kunne udlejes midlertidigt. Denne ændring betød, at mange af datidens boligløse unge fik mulighed for at få et sted at bo, i hvert fald midlertidigt, og i flere tilfælde i en længere årrække.

I det netop fremsatte ændringsforslag til saneringsloven er denne paragraf imidlertid blevet taget ud af saneringsloven og erstattet med reglerne fra byfornyelsesloven, der ikke indeholder den gamle slumstormerparagraf. Helt konkret betyder det, at 80'ernes slumstormere (BZerne) og boligløse unge ikke længere har denne mulighed for at opnå midlertidige lejekontrakter på tomme saneringslejligheder. Det virker uforståeligt og urimeligt i betragtning af, at problemerne med kombinationen af tomme lejligheder og boligmangel blandt de unge fortsat er store, som de var i slutningen af 60'erne og starten af 70'erne. Det eneste rimelige vil derfor være at bevare bestemmelsen samt at indføre den i byfornyelsesloven.

Besvarelse (25/2 83):

Boligministeren (Bollmann):

Reglen i saneringslovens § 55, stk. 2, sidste pkt., og stk. 3, hvorefter ledige lejligheder i

ejendomme i saneringsområder kan gendudles uden genhusningsret, indførtes ved ændringen af saneringsloven i 1971.

Byfornyelsesloven indeholder også regler om udlejning uden genhusningsret. Således bestemmes det i § 39, at udlejning af en beboelseslejlighed, efter at udlejer er blevet gjort bekendt med, at lejligheden skal rømmes efter lovens regler, ikke giver lejeren ret til genhusning, medmindre hans fraflytning først forlanges mindst 2 år efter lejeforholdets påbegyndelse. Der kan altså, såfremt lejemålet bliver af længere varighed, opstå ret til genhusning. Dette er en forbedring for lejerne i forhold til saneringslovens regler.

Ved byfornyelsesloven indførtes begrebet midlertidig genhusning, der træder i stedet for almindelig genhusning i de tilfælde, hvor en lejlighed kun er ubeboelig i højst 3 måneder. I disse tilfælde kan lejeren ikke opsiges, men skal midlertidigt genhuses, indtil han kan flytte tilbage til sin lejlighed.

For at sikre, at ledige lejligheder anvendes, indtil byfornyelsesarbejderne kan gå i gang, har byfornyelsesloven en regel i § 42, stk. 5, hvorefter kommunen kan forlange sådanne lejligheder overtaget. Lejlighederne kan af kommunen stilles til rådighed for midlertidig genhusning. Der er imidlertid intet til hinder for, at kommuner også kan benytte overtagne lejligheder til midlertidig bolig for unge.

Det er bl.a. disse regler fra byfornyelsesloven, der er fremsat lovforslag om at overføre til saneringsloven.

Såvel lovforslaget som de gældende regler i byfornyelsesloven sikrer, at ledige lejligheder – eventuelt ved kommunens mellemkomst – kan anvendes til midlertidig beboelse uden ret til genhusning, og giver samme mulighed herfor som de gældende bestemmelser i saneringsloven.

Jeg finder derfor ikke anledning til at foreslå ændringer på dette punkt i de fremsatte ændringsforslag til saneringsloven og byfornyelsesloven.

Spm. nr. S 638

Til miljøministeren (11/2 83) af:

Steffensen (KrF):

»Hvilke skridt vil ministeren tage for at sikre, at drikkevandet ikke bliver forurennet med nitrat?«

[Steffensen]

Begrundelse

Ifølge oplysninger fra Viborg amtskommune er der i et meget stort antal vandværker fundet så meget nitrat, at det giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder.

Det ønskes derfor oplyst, hvilke skridt miljøministeriet vil tage for at sikre, at drikkevandet intet sted i landet er nitratforurennet.

Besvarelse (16/2 83):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, som har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»De omtalte oplysninger fra Viborg amtskommune er et led i en landsdækkende undersøgelse, som miljøstyrelsen har iværksat i december 1982 med henblik på en kortlægning af drikkevandets indhold af nitrat og en vurdering af udviklingstendenser i nitratindholdet i udvalgte områder.

Alle amtskommuner er anmodet om at sammenstille analyseresultater fra det løbende tilsyn med drikkevandet. 8 amtskommuner har indsendt de ønskede oplysninger til miljøstyrelsen, og resultaterne fra de øvrige amtskommuner ventes i løbet af kort tid, heriblandt rapporten fra Viborg amt.

Miljøstyrelsen forventer, at en rapport over kortlægningsresultaterne for de ca. 4.000 danske vandværker kan foreligge midt på året med en redegørelse for den geografiske fordeling af nitratindholdet i drikkevandet og med en vurdering af udviklingstendenserne i de områder af landet, hvor der er særlige problemer.

På baggrund heraf kan der tages stilling til, om der er tale om uacceptable nitratkoncentrationer, og hvilke skridt der eventuelt skal tages til imødegåelse heraf. Det må endvidere vurderes, om yderligere undersøgelser eller udredningsarbejder er påkrævede for at klarlægge årsagerne til problemet.»

I debatten om forureningen af grundvandet er det blevet fremhævet, at der fra landbrugsarealer sker en nedsivning af nitrat, som kan vise sig at blive et alvorligt problem for grundvandskvaliteten i særlig sårbare områder af landet.

En øget indsigt i de kemiske processer i jordmiljøet er efter min vurdering af afgøren-

de betydning for forståelsen af årsagerne til det forhøjede nitratindhold i grundvandet og drikkevandet.

Det er derfor min hensigt snarest at søge tilslutning til oprettelse af et jordforureningslaboratorium under miljøstyrelsen via en intern omorganisering af eksisterende ressourcer. En af de første opgaver for et sådant laboratorium vil være at etablere et samarbejde med forsøgsinstitutioner under landbrugsministeriet, bl.a. med henblik på at gennemføre en udredning om udvaskning af kvælstof fra landbrugsarealer og årsagerne hertil.

Jeg skal endelig gøre opmærksom på, at det er en kommunal opgave at føre tilsyn med drikkevandets kvalitet, hvorfor det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at vurdere, hvilke foranstaltninger der måtte være påkrævede i de konkrete tilfælde.

Spm. nr. S 639

Til *indenrigsministeren* (14/2 83) af:

Maisted (FP):

»Ministeren bedes kommentere, at Frederiksværk byråd har erhvervet en erhvervs-ejendom for 1.840.000 kr. kontant, til trods for at den samlede kontantvurdering er sat til 1.250.000 kr., altså således at skatteyderne i Frederiksværk skal betale 590.000 kr. ud over kontantvurderingen.«

Begrundelse

Byrådet ønsker at anvende den erhvervede ejendom til EI-Center efter en ombygning til et par millioner, men da ejendommen ikke har særlige fordele i form af beliggenhed eller indretning, må det vist siges at være urimeligt at betale ca. 47 pct. over vurderingssummen.

Besvarelse (18/2 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg kender intet til de nærmere omstændigheder i forbindelse med byrådets erhvervelse af den pågældende ejendom.

Det er som bekendt tilsynsrådet for Frederiksborg amt, der varetager tilsynet med Frederiksværk kommune. Jeg har derfor i dag bedt tilsynsrådet om at se på sagen. Når resultatet af tilsynsrådets behandling af sagen

[Indenrigsministeren]

foreligger, skal jeg orientere spørgeren herom.

Spm. nr. S 641

Til *undervisningsministeren* (14/2 83) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Vil ministeren redegøre for, hvor og hvor mange skoler der er nedlagt i de mindre bysamfund i årene 1980-83?«

Begrundelse

Det forlyder fra mange kommunalbestyrelsesmedlemmer, at nedsættelse af bloktilskuddene betyder nedlæggelse af skoler i de små bysamfund.

Besvarelse (24/2 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det stillede spørgsmål kan ikke besvares udtømmende ud fra de oplysninger om landets skoler, som findes i ministeriet i dag.

Den økonomisk-statistiske konsulent samler for hvert skoleår summariske oplysninger om alle skolerne i publikationen »Skoleregister 19XX-XX«. Bl.a. anføres skolens ejerforhold, dens adresse og antallet af klasser og klassetrin det senest indberettede skoleår.

I hvert års skoleregister foretages en optælling af antallet af de indgående skoler fordelt bl.a. på ejerforhold og status som henholdsvis fuldt årgangsdelt og ikke fuldt årgangsdelt skole.

Det er derfor kun muligt at se antallet af de to typer af folkeskoler de pågældende skoleår.

I perioden skoleåret 1979-80 til 1982-83 har antallet af fuldt årgangsdelte kommunale folkeskoler i hele landet varieret fra 1804, 1831, 1832 til 1813, og antallet af de ikke fuldt årgangsdelte fra 146, 129, 131 til 127.

En mere indgående behandling af de kommunale folkeskoleers antal, fordeling på skoletyper, på størrelser og på landsdele medtages i ministeriets årlige redegørelse for udbygningssplanlægningen på folkeskoleområdet. Redegørelserne adskiller sig i opbygningen fra de statistiske opgørelser derved, at der kun arbejdes med relative talstørrelser - der er altså ikke tale om faktiske talstørrelser af den art, som spørgeren efterlyser.

Som det fremgår af ovenstående, har jeg således ingen muligheder for at besvare spørgsmålet nærmere ud fra de datakilder, som i dag er tilgængelige i ministeriet.

Spm. nr. S 642

Til *indenrigsministeren* (14/2 83) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Vil ministeren redegøre for, hvor og hvor mange mindre sygehuse der er nedlagt i årene 1980-83?«

Begrundelse

Det forlyder fra mange amtsrådsmedlemmer, at nedsættelse af bloktilskuddene betyder nedlæggelse af de mindre sygehuse, hvilket har stor betydning for de mindre bysamfund.

Besvarelse (18/2 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Der er i de 3 år 1980-82 nedlagt følgende sygehuse:

- Åkirkeby sygehus er omdannet til fysiurgisk klinik under Rønne sygehus,
- Øresundshospitalet og Rudolph Berghs Hospital er blevet overført fra hospitalsvæsenet til plejehjemsadministrationen i Københavns kommune,
- Vintersbølle Hospital er overgået til plejehjem under Vordingborg og Langebæk kommuner,
- Ortopædisk Hospital i København, hvis funktioner er blevet overflyttet til Rigshospitalet.

Sygehusafgrænsningen er i overensstemmelse med sundhedsstyrelsens. Som det fremgår, har der ikke været tale om egentlige sygehusnedlæggelser, men snarere funktionsmæssige eller organisatoriske ændringer. For 1983 er det endnu for tidligt at udtale sig.

Spm. nr. S 643

Til *industriministerens* (14/2 83) af:

Knud Lind (FP):

»Vil ministeren i henhold til søloven og under hensyn til betryggelsen af sikkerheden til søs nedsætte en undersøgelseskommission, som skal tilvejebringe fyldestgørende oplys-

[Knud Lind]

ninger om årsagen til Tvindskoleskibet Activs forlis i Nordsøen den 1. februar 1983, samt klarlægge skibets sødygtighed på rejsen fra Svendborg til Dover og fra Dover indtil forliset?»

Begrundelse

Efter søforklaringen i Nyborg den 4. februar 1983 er der fremkommet et nyt vidne, som har skabt splid om skibets sødygtighed bl.a. med hensyn til skibets tæthed og manøvreedygtighed på udrejsen fra Svendborg til Dover, der tog 24 dage mod normalt 3-4 dage. På udturen skulle skibet således under passage i Kielerkanalen pludselig have lagt sig på tværs af sejlretningen, fordi skibet ikke lystrede roret og man måtte rigge nødror til, ligesom man under sejladsen måtte pumpe 20-30 minutter hver time på grund af utætheder i kalfatringen. Endvidere blev dækhuset smadret. Det er derfor vigtigt at få klarlagt, om skibets daværende skibsfører, Fritz Hansen, som foreskrevet i søloven har foranstaltet søforklaring, når der i forbindelse med skibets drift er voldt eller må antages at være voldt skade af nogen betydning på skibet. En sådan søforklaring skal normalt finde sted i den første havn, skibet anløber; udsættes søforklaringen, skal rederen eller skibsføreren straks underrette industriministeriet. En anden vigtig årsag til nedsættelse af en undersøgelseskommission kan læses i søforklaringen fra søforhøret i Göteborg den 16. oktober 1981, hvoraf det fremgår, at skibet efter en ombygning af lastrum og motor m.v. kom i havsnød. I en vindstyrke på 6-8 var skibet slet ikke manøvreedygtigt, hverken med motor eller sejl, ligesom maskinpumpens sugerør var fejlplaceret, så det ikke nåede ned i skibets bund. Topsejlskonnernten Activ har været i havsnød og er forlist flere gange. Det er derfor vigtigt, at undersøgelseskommissionen får klarlagt, om skibets stabilitet, tyngdepunkt eller dybgående har ændret sig efter ombygningen. Det er også vigtigt at få konstateret, om statens skibstilsyn har afprøvet skibets manøvreedygtighed i hårdt vejr.

Besvarelse (16/2 83):

Industriministeren (Stetter):

Omstændighederne omkring Activs forlis er endnu ikke endeligt klarlagt, idet søforklaringen, der blev påbegyndt ved retten i Nyborg den 4. februar 1983 er blevet udsat og afventer supplerende materiale, herunder oplysninger fra de hollandske myndigheder om redningsaktionens forløb.

Industriministeriet har i øvrigt i skrivelse af 11. februar 1983 anmodet politimesteren i Nyborg om at drage omsorg for, at de matroser, der var forhyret på Activ under skibets rejse fra Nyborg til Dover i november-december 1982, aflægger forklaring under sagens behandling ved retten i Nyborg.

Ifølge sølovens § 311 kan der nedsættes en undersøgelseskommission, såfremt der hverken gennem søforklaringen eller gennem andre undersøgelser er tilvejebragt fyldestgørende oplysning om ulykkens årsag.

Da det ikke er muligt at vide, hvilke oplysninger der kommer frem under søforklaringen og under eventuelle yderligere undersøgelser, finder jeg ikke, at jeg på nuværende tidspunkt kan tage stilling til, om der måtte være behov for at nedsætte en undersøgelseskommission.

Spm. nr. S 646

Til *landbrugsministeren* (14/2 83) af:

Stavad (S):

»Vil ministeren undersøge og oplyse, i hvilket omfang der er indgået leasingkontrakter omfattende produktionsudstyr, som tidligere har fået støtte i henhold til projektstøtteordningen?»

Begrundelse

I ministerens svar på spørgsmål S 579 oplyses, »at der er rimelig grund til at antage, at der er indgået leasingkontrakter også om produktionsudstyr, som har fået støtte i henhold til projektstøtteordningen«.

Det må være i alles interesse, at disse forhold afdækkes. Forudsætningen for at opretholde fornuftige investeringsvilkår for erhvervslivet er, at folketinget forhindrer misbrugsmuligheder.

Besvarelse (25/2 83):

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

[Landbrugsministeren]

For indeværende foreligger der ikke præcise oplysninger om omfanget af indgåede leasing-kontrakter omfattende produktionsudstyr, hvortil der tidligere er opnået støtte i henhold til projektstøtteordningen.

Jeg er bekendt med, at et antal virksomheder inden for mejeri- og slagterisektoren, der i de senere år har gennemført investeringer med tilskud under projektstøtteordningen, har afhændet og derefter tilbageleaset produktionsudstyr. Jeg er enig i, at omfanget af denne praksis bør afklares, og jeg vil med henblik herpå foranstalte en undersøgelse heraf iværksat.

Spm. nr. S 647

Til *arbejdsministeren* (14/2 83) af:

Holger K. Nielsen (SF):

»Vil regeringen arbejde for, at der ved offentlige licitationer i forbindelse med offentlige anlægsarbejder stilles krav om ekstraordinær ansættelse af lære- og praktikpladssøgende?«

Begrundelse

Det er vigtigt, at det offentlige går foran ved løsningen af problemet med de manglende lære- og praktikpladser. Flere kommuner stiller ved offentlige licitationer krav om, at de pågældende firmaer skal ansætte et vist antal lærlinge, hvilket har givet gode resultater.

Den tidligere arbejdsminister var generelt positiv over for tanken, idet han dog præciserede, at lov nr. 290 fra sidste sommer måtte have en chance (jfr. svar på spørgsmål nr. 957 af 12. juli 1982). Intet tyder imidlertid på, at lov nr. 290 har virket særlig effektivt i og med, at praktikpladsproblemet i dag er fuldt så stort som for et år siden. Den nuværende regering opfordres derfor til seriøst at arbejde videre med krav om ekstraordinær ansættelse af lære- og praktikpladssøgende ved offentlige licitationer, så princippet så vidt muligt kan udstrækkes til hele den offentlige sektor.

Besvarelse (25/2 83):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

I samarbejde med arbejdsmarkedets parter følger regeringen løbende udviklingen inden

for lære- og praktikpladsområdet. Der blev i 1982 i alt indgået omkring 36.000 uddannelsesaftaler, hvilket er ca. 2.000 flere end året før. Det må nok tilskrives de forskellige initiativer i årets løb, herunder især tilskudsmulighederne i henhold til lov nr. 290 om foranstaltninger vedrørende lære- og praktikpladser m.v., at den økonomiske afmatning således ikke har vist sig i form af et faldende antal uddannelsesaftaler.

Jeg er imidlertid enig med spørgeren i, at det betydelige antal unge, der fortsat er registreret af AF-kontorerne som lære- og praktikpladssøgende, illustrerer, at de eksisterende foranstaltninger ikke i sig selv er tilstrækkelige til at sikre de unge uddannelsespladser.

Regeringen har på baggrund heraf overvejet behovet for nye initiativer for at tilvejebringe flere uddannelsespladser og vil i nær fremtid afgive en redegørelse herom til folketingset. I den peges der på en række konkrete foranstaltninger, som hver for sig vil kunne bidrage til nedbringelse af ungdomsarbejdsløsheden, herunder foranstaltninger, der vil kunne tilvejebringe flere lære- og praktikpladser.

Med hensyn til det her konkret stillede forslag vil regeringen af praktiske grunde næppe gå så vidt som at stille krav om ekstraordinære uddannelsespladser i forbindelse med offentlige licitationer. Det er således – som anført i min forgængers svar på spørgsmål nr. 957 af 12. juli 1982 – ikke altid sikkert, at arbejdets karakter gør det muligt eller hensigtsmæssigt at stille beskæftigelsesmæssige krav. Det kan f.eks. tænkes, at de pågældende virksomheder ikke er i stand til at opfylde betingelserne, fordi der ikke kan skaffes den pågældende arbejdskraft i området, eller fordi uddannelsesstiden vil række ud over den tid, arbejdet varer.

Spm. nr. S 648

Til *miljøministeren* (14/2 83) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Findes der en løsning på olierørlægningen i Vejle amt, der udelukker, at rørlægningen krydser vandreservoiret ved Egtved, og hvor meget mere vil det i bekræftende fald koste, når det tages i betragtning, at der med den nuværende linjeføring kræves ekstra sik-

[Lilli Gyldenkilde]

kerhedsforanstaltninger, hvor ledningen krydser vandreservoiret?»

Begrundelse

Ifølge svaret af 4. februar 1983 på mit tidligere stillede spørgsmål af 26. januar 1983, nr. S 548, angående olierørledningen i Vejle amt fra Nordsoen til Fredericia kan jeg konstatere, at den projekterede linjeføring krydser vandreservoiret ved Egtved. Af svaret fremgår det ligeledes, at det er svært at finde en anden linjeføring, dog udelukkes det ikke.

Jeg er af den opfattelse, at kan den påtænkte linjeføring undgås, bør den undgås, idet det vil være katastrofalt, hvis der finder en olieforurening sted af vandreservoiret.

Derfor ønskes det oplyst, om der findes andre muligheder, og hvad dette i bekræftende fald vil koste.

Besvarelse (28/2 83):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Placeringen af linjeføring for den statslige olierørledning bygger bl.a. på et sæt af overordnede retningslinjer udarbejdet af miljøstyrelsen, hvori hensynet til grundvandsbeskyttelsen, specielt i de store vandindvindingsområder i Vejle amtskommune, er varetaget i så stor udstrækning som muligt.

Endvidere fandt miljøministeriet i overensstemmelse med bl.a. energiministeriet, forsvarsministeriet og anlægsmyndigheden, at olierørledningen burde fremføres i separat tracé i forhold til hovedtransmissionsledningen for naturgassen fra Kærgaard til Fredericia. Denne beslutning blev truffet både af hensyn til grundvands- og overfladevandsbeskyttelsen og af andre sikkerhedsmæssige hensyn ved anlæg og drift af rørledningen.

Miljøstyrelsen kan endvidere oplyse, at vurderet på baggrund af det foreliggende datamateriale er olierørledningen placeret uden for grundvandsoplandene til de store vandindvindingsområder ved Follerup og Kongsted. En placering af olierørledningen uden for grundvandsoplandet til vandindvindingsområdet ved Egtved (Vork), som det stillede spørgsmål omhandler, ville medføre,

at olierørledningen skulle krydse hovedtransmissionsledningen for naturgassen yderligere to gange, hvilket vurderes at udgøre en større sikkerhedsmæssig risiko.

Ud fra de af anlægsmyndigheden forelagte alternativer for linjeføringen har miljøstyrelsen vurderet, at det ikke er muligt helt at undgå at krydse grundvandsoplandet ved Egtved, og styrelsen kan endelig oplyse, at Fredericia kommune, som driver det omhandlede vandforsyningsanlæg, har erklæret sig enig i valget af linjeføring med hensyn til grundvandsbeskyttelsen i de af Fredericia kommunes vandforsyning benyttede vandindvindingsområder.«

Jeg kan endvidere henvise til min besvarelse af spørgsmål nr. S 548.

Spm. nr. S 649

Til finansministeren (15/2 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Vil regeringen, hvis socialdemokrater og radikale vil forhindre, at de svage grupper får en hårdt tiltrængt realindkomstfremgang via skattelettelser, bruge det afsatte beløb til at nedsætte arbejdsløsheden ved at reducere omkostningen ved at beskæftige dansk arbejdskraft, f.eks. ved at fjerne arbejdsgivernes andel af arbejdsløshedsforsikringen?«

Begrundelse

I øjeblikket er der 3-4 kr. ekstra afgift på hver times arbejdskraft i form af bidrag til understøttelse m.v. Selvfølgelig bliver det mere attraktivt at beskæftige den danske arbejdskraft i den private produktionssektor, hvis man fjerner de ekstra omkostninger, der ud over den direkte lønudgift er ved at give danske borgere job.

Lavere totalomkostninger ved at beskæftige dansk arbejdskraft sætter både flere i arbejde og giver lavere priser på danske varer og dermed bedre konkurrenceevne for danske varer. Danske borgere får fordelene af lavere priser på danske varer, hvilket først og fremmest mærkes af de svage grupper.

Besvarelse (25/2 83):

Finansministeren (Christophersen):

Forslaget til skattelettelser, som spørgeren omtaler, blev stillet i udsigt i det program til

[Finansministeren]

genopretning af dansk økonomi, som regeringen præsenterede for folketinget den 5. oktober 1982. Det skete som et led i opfordringen til parterne på det private arbejdsmarked til at afslutte deres overenskomster inden for den samme ramme på fire procent om året, som der sigtedes mod på det offentlige arbejdsmarked.

Disse overenskomstforhandlinger er endnu ikke endeligt afsluttet, uanset at parterne begge har accepteret forligsmandens mæglingsskitse, og der mangler endnu en præcis vurdering af resultatet, selv om forhandlingerne har haft et forløb, som ligger på linje med det, regeringen stræbte imod.

Jeg har ligesom spørgeren bemærket mig, at der har været forslag om at undlade at gennemføre skattelettelsen eller i stedet at gennemføre andre foranstaltninger. Der har dog samtidig også været fremtrædende repræsentanter for parterne på det private arbejdsmarked, som har erindret regeringen om dens løfte fra oktober om skattelettelser.

Regeringen ser ingen grund til at fravige sit løfte om skattelettelsen, og der er derfor ingen grund til en anden anvendelse af det afsatte beløb.

Spm. nr. S 651

Til *ministeren for offentlige arbejder* (14/2 83) af:

Steffensen (KrF):

»Vil ministeren sikre, at postkontorerne i Vestervig og Bedsted i Thy ikke nedlægges?«

Begrundelse

Da jeg har erfaret, at den gamle tanke om nedlæggelse af Bedsted og Vestervig postkontorer igen er foreslået generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet til overvejelse, ønskes ministerens stilling til forslaget klarlagt.

Besvarelse (25/2 83):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Der har aldrig været planer om at nedlægge posthusene i Vestervig og Bedsted Thy.

Derimod blev der af besparelsesgrunde allerede i 1970'erne planlagt en centralisering i Hurup Thy af omdelingen til Vestervig og Bedsted Thy.

Såfremt landposten fortsat skal udgå fra Vestervig og Bedsted Thy, vil det inden længe være nødvendigt at bruge betydelige beløb til påtrængende vedligeholdelse og forbedring af lokalerne. Derfor er spørgsmålet om gennemførelsen af den nævnte plan taget op til vurdering.

Jeg kan altså forsikre spørgeren om, at posthusene i Vestervig og Bedsted Thy ikke bliver nedlagt, men før undersøgelserne er afsluttet, kan jeg naturligvis ikke tage stilling til, hvorfra landposten fremtidig skal udgå.

Spm. nr. S 652

Til *undervisningsministeren* (14/2 83) af:

Steffensen (KrF):

»Vil ministeren undersøge, om det er rimeligt, at Transcendental Meditation får tilskud til sin virksomhed efter fritidslovens bestemmelser?«

Begrundelse

Optagelse på kurserne er betinget af, at man har fået et mantra. Kurserne er derfor ikke åbne for alle, og da det er en betingelse for at få støtte efter fritidslovens bestemmelser, forekommer det rimeligt, at ministeren undersøger forholdene.

Besvarelse (24/2 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Den del af Transcendental Meditations virksomhed, der er godkendt som fritidsundervisning, opfylder lovens bestemmelser, herunder kravet om åbenhed, der dog ikke hindrer, at der kan stilles visse krav om forudsætninger for at få udbytte af kurset.

Andre af Transcendental Meditations aktiviteter opfylder ikke lovens krav og modtager ikke tilskud.

Spm. nr. S 653

Til *justitsministeren* (16/2 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Hvad har havnearbejderstrejkerne inden for de sidste 3 måneder kostet inden for politiets område i arbejdskraft, transport og materielforbrug, og hvilke muligheder er der for at få udgifterne dækket af havnearbejdernes

[Askjær Jørgensen]

organisationer eller af havnearbejderne enkeltvis?»

Begrundelse

Det må jo dreje sig om mange millioner, som udgiften er vedrørende de mange politiaktioner, og en almindelig rimelighedsbetragtning indebærer, at havnearbejderne bør tilpligtes at betale udgifterne.

Besvarelse (24/2 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Rigspolitichefen har over for justitsministeriet oplyst, at der ikke på indeværende tidspunkt foreligger oplysninger, der gør det muligt endeligt at opgøre politiets udgifter i forbindelse med havnearbejderstrejkerne.

Justitsministeriet kan henholde sig hertil.

For så vidt angår mulighederne for at søge de nævnte udgifter dækket hos private organisationer eller enkeltpersoner, skal justitsministeriet mere generelt henvise til, at det i retsplejelovens § 108 som en pligt er pålagt politiet bl.a. at opretholde sikkerhed, fred og orden. De hermed forbundne udgifter afholdes over de årlige finanslove. Der består efter justitsministeriets opfattelse ikke mulighed for at få de generelle omkostninger, som er forbundet med varetagelsen af politiets arbejdsopgaver, dækket på anden måde.

Spm. nr. S 654

Til *undervisningsministeren* (16/2 83) af:

Tinning (VS):

»Vil ministeren oplyse, hvorledes han har tænkt at administrere den påtænkte betalingsordning inden for den prøveforberedende enkeltfagsundervisning?»

Begrundelse

Besvarelsen af spørgsmålet er af indlysende interesse for enhver nuværende som eventuel kommende kursist.

Det er f.eks. vigtigt at vide, om betalingen forventes erlagt kontant allerede ved indskrivningen, som jo allerede påbegyndes i marts måned.

Besvarelse (24/2 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Som bekendt indgår det i regeringens spareplan, at der ved en ændring af loven om prøveforberedende enkeltfagsundervisning m.v. for voksne indføres hjemmel til at afkræve deltagerne et gebyr, og det er hensigten at fastsætte et gebyr fra 1. august 1983 på 200 kr. årligt pr. kursist, der optages til undervisning på et eller flere hold.

På dette tidspunkt, hvor lovforslaget end ikke er fremsat, finder jeg det ikke rigtigt at tage stilling til, hvordan ordningen i øvrigt skal administreres, men det er indlysende, at ordningen vil blive tilrettelagt så rationelt som muligt.

Spm. nr. S 655

Til *indenrigsministeren* (16/2 83) af:

Tinning (VS):

»Kan ministeren oplyse, hvorfor donorblod pr. 1. januar 1983 ikke længere kontrolleres for syfilis?»

Begrundelse

For det første er antallet af konstaterede syfilistilfælde stigende, for det andet er der med den nye praksis risiko for, at donorblodet er smittebærende, for det tredje har man som bloddonor indtil nu kunnet få en gratis halvårlig kontrol for syfilis. En på mange måder praktisk ordning. Nu tvinges man til at henvende sig en ekstra gang på kontrolstedet, alene for at blive kontrolleret for syfilis.

Hvis ministeren havde regnet med at spare penge ved sløjfningen af denne kontrol, må ministeren regne om igen.

Besvarelse (22/2 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Antallet af nye syfilistilfælde i Danmark har siden 1960 ligget omkring 400 om året. I 1981 og 1982 har der været henholdsvis 544 og 580 tilfælde. Selv om tallene for de seneste to år således har ligget over gennemsnittet, er lignende svingninger set tidligere, og der er ikke hermed grundlag for at forvente en fortsat og mere permanent stigning i antallet af syfilistilfælde her i landet.

Syfilistilfælde konstateres bl.a. i forbindelse med forskellige former for rutinemæssige undersøgelser. Antallet af syfilistilfælde, der opdages i forbindelse med undersøgelse af

[Indenrigsministeren]

donorblod, har i mange år ligget på ca. 5 om året, hvilket svarer til 1 tilfælde pr. 60.000 undersøgelser. Til sammenligning kan jeg oplyse, at der for den øvrige patientgruppe i hospitalsregie konstateres ca. 500 tilfælde pr. 100.000 undersøgelser. Det er således en meget begrænset del af det samlede antal syfilistilfælde, der konstateres ved bloddonorscreeningen.

I perioden 1971–81 blev der undersøgt 3,5 mill. blodtapninger for smitsom syfilis. Udgiften hertil var ca. 70 mill. kr. Undersøgelsen af donorblod i denne periode antages at have forebygget ca. 2 tilfælde af transfusionsbetinget syfilis, således at prisen for et muligt undgået tilfælde af transfusionsbetinget syfilis var 35 mill. kr.

På denne baggrund og efter en vurdering af de omhandlede prøvers nytteværdi fandt sundhedsstyrelsen, at der ikke længere var grundlag for at opretholde et krav om en obligatorisk undersøgelse af hver enkelt blodportion for eventuel syfilissmitstof.

Jeg deler fuldt ud sundhedsstyrelsens vurdering og beslutning, hvori også er indgået, at donorblod, der *eventuelt* ville kunne give anledning til smitteoverførsel med syfilis ved transfusion, fuldstændig mister denne smitteevne efter opbevaring i køleskab i få døgn, og at langt hovedparten af det blod, der gives som blodtransfusion, opbevares længere end denne periode. Jeg finder endelig anledning til at fremhæve, at den tidligere kontrol af donorblod havde til formål at forhindre transfusionsbetinget syfilis og ikke at finde uopdagede tilfælde af syfilis hos bloddonorer.

Spm. nr. S 656

Til *ministeren for offentlige arbejder* (16/2 83) af:

Ole Henriksen (SF):

»Det ønskes oplyst, om der i forbindelse med en samordning af de meteorologiske tjenester skønnes et behov for fortsat at opretholde en militær vejrtjeneste, eller om der kan blive tale om en besparelse på finansloven på dette område.«

Begrundelse

Fra januar 1982 blev den civile og militære vejrtjeneste overflyttet til ministeriet for

offentlige arbejder. På den baggrund vil det være ønskeligt at få oplyst, hvilke overvejelser ministeren har med hensyn til det – igennem mange år – diskuterede spørgsmål om en eventuel sammenlægning af de tre vejrtjenester i Danmark, det vil sige den civile vejrtjeneste, den militære vejrtjeneste og flyvevejrtjenesten.

(Spm. nr. S 656–658 er besvaret sammen med nedenstående spm. nr. S 661).

Spm. nr. S 657

Til *ministeren for offentlige arbejder* (16/2 83) af:

Ole Henriksen (SF):

»Hvornår planlægges de meteorologiske institutter at skulle sammenlægges?«

Begrundelse

Fra januar 1982 blev den civile og militære vejrtjeneste overflyttet til ministeriet for offentlige arbejder. På den baggrund vil det være ønskeligt at få oplyst, hvilke overvejelser ministeren har med hensyn til det – igennem mange år – diskuterede spørgsmål om en eventuel sammenlægning af de tre vejrtjenester i Danmark, det vil sige den civile vejrtjeneste, den militære vejrtjeneste og flyvevejrtjenesten.

Spm. nr. S 658

Til *ministeren for offentlige arbejder* (16/2 83) af:

Ole Henriksen (SF):

»Hvornår kan en organisationsplan for de enkelte vejrtjenester og den samlede meteorologiske organisation forventes fremlagt?«

Begrundelse

Fra januar 1982 blev den civile og militære vejrtjeneste overflyttet til ministeriet for offentlige arbejder. På den baggrund vil det være ønskeligt at få oplyst, hvilke overvejelser ministeren har med hensyn til det – igennem mange år – diskuterede spørgsmål om en eventuel sammenlægning af de tre vejrtjenester i Danmark, det vil sige den civile vejrtjeneste, den militære vejrtjeneste og flyvevejrtjenesten.

Spm. nr. S 659

Til *ministeren for skatter og afgifter* (16/2 83) af:

Kalnæs (SF):

»Vil ministeren åbne adgang for at modregne den elektricitet, der fra vindmøller leveres til det offentlige net, i den elektricitet, der købes i vindstille perioder, således at der her opnås fritagelse for elafgift i det omfang, der er produceret elektricitet ved vindkraft?«

Begrundelse

I den netop fra energiministeriet, januar 1983, fremkomne betænkning vedrørende hindringer for vedvarende energi i lovgivningen er det foreslået, at det overvejes, enten at elproduktion fra vedvarende energianlæg fritages generelt for elafgift, eller at vindmølleejere, når de indkøber elektricitet fra det offentlige, fritages for betaling af elafgift i det omfang, de selv har leveret vindmølleproduceret elektricitet til nettet (forslag 19 og 20, side 23).

Da der ikke forbruges energiressourcer eller foretages import af dyrt brændsel, forekommer det rimeligt at fritage denne elektricitet fra elafgift.

En afgiftsfritagelse vil desuden fremme udvikling og produktion af vindmøller, hvilket er af stor betydning for den nye industri, som er opbygget. Et betydeligt hjemmemarked er afgørende for, at de eksportmuligheder, som udnyttes i øjeblikket, kan bevares og videreudbygges.

Besvarelse (24/2 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Jeg er enig i, at en adgang til at modregne elafgiften i de nævnte tilfælde vil fremme anvendelsen af vindmøller, og jeg er indstillet på at søge en sådan adgang etableret i elafgiftsloven.

Spm. nr. S 660

Til *ministeren for offentlige arbejder* (16/2 83) af:

Ole Henriksen (SF):

»Vil ministeren oplyse, om der planlægges ydelse af en forbedret service fra den nye

samlede meteorologiske organisation samt oplyse, om moderne tekniske landvindinger, herunder f.eks. radar, satellitobservationer samt EDB-beregninger, i højere grad end hidtil tænkes udnyttet i de meteorologiske tjenester, ligesom det er sket i udlandet?«

Begrundelse

Fra januar 1982 blev den civile og militære vejrtjeneste overflyttet til ministeriet for offentlige arbejder. På den baggrund vil det være ønskeligt at få oplyst, hvilke overvejelser ministeren har med hensyn til det – igennem mange år – diskuterede spørgsmål om en eventuel sammenlægning af de tre vejrtjenester i Danmark, det vil sige den civile vejrtjeneste, den militære vejrtjeneste og flyvevejrtjenesten.

(Besvaret sammen med nedenstående spm. nr. S 661).

Spm. nr. S 661

Til *ministeren for offentlige arbejder* (16/2 83) af:

Ole Henriksen (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvordan de øvrige meteorologiske aktiviteter i Danmark indplaceres i forhold til den samlede meteorologiske institutionsplan?«

Begrundelse

Det vedrører meteorologisektionen ved forsøgsanlæg Risø, ved miljøstyrelsens luftforureningslaboratorium og ved statens plan-teavlslaboratorium.

Fra januar 1982 blev den civile og militære vejrtjeneste overflyttet til ministeriet for offentlige arbejder. På den baggrund vil det være ønskeligt at få oplyst, hvilke overvejelser ministeren har med hensyn til det – igennem mange år – diskuterede spørgsmål om en eventuel sammenlægning af de tre vejrtjenester i Danmark, det vil sige den civile vejrtjeneste, den militære vejrtjeneste og flyvevejrtjenesten.

Besvarelse (28/2 83):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

[Ministeren for offentlige arbejder]

Begrundelsen for de enkelte spørgsmål er enslydende, blot med en enkelt supplerende bemærkning for så vidt angår spørgsmål 661.

Jeg skal derfor indledningsvis oplyse følgende:

Meteorologisk institut og forsvarets vejrtjeneste blev ved kongelig resolution af 2. juni 1981 overført fra forsvarsministeriet til ministeriet for offentlige arbejder med virkning fra den 1. august 1981 på grundlag af en aftale af 21. januar 1981 mellem daværende forsvarsminister Poul Søgaard og daværende trafikminister Jens Risgaard Knudsen.

I aftalen indgik, at ministeren for offentlige arbejder, når overførslen af de to institutioner var gennemført, skulle nedsætte et udvalg, som skulle have til opgave at gennemføre en sammenlægning af meteorologisk institut, forsvarets vejrtjeneste og den civile flyvevejrtjeneste. Sidstnævnte henhørte allerede under ministeriet for offentlige arbejder.

I overensstemmelse med den nævnte aftale nedsatte daværende trafikminister J. K. Hansen ved skrivelse af 6. januar 1982 »Udvalget vedrørende sammenlægning af de danske vejrtjenester«. Udvalget, hvis kommissorium er gengivet i vedlagte bilag, blev sammensat af repræsentanter for ministeriet for offentlige arbejder, forsvarskommandoen, statens luftfartsvæsen, meteorologisk institut, forsvarets vejrtjeneste samt berørte personaleorganisationer.

Udvalget, der nu går under navnet »Samvejrt«, afholdt sit første møde den 28. januar 1982. Det har på sine møder i foråret 1982 foretaget bl.a. en analyse af den virksomhed, der for tiden varetages af de 3 vejrtjenester.

På det 4. møde den 29. april 1982 nedsatte udvalget en arbejdsgruppe, der skulle fremkomme med et eller flere forslag til struktur for løsning af vejrtjenesteopgaverne i Danmark, på Færøerne og i Grønland inden for en fremtidig vejrtjenesteorganisation. Gruppen skulle desuden overveje den fremtidige observationstjeneste ved lufthavne og flyvestationer.

Arbejdsgruppen har indtil nu afholdt 14 møder.

Da udvalgets kommissorium forudsætter, at udvalget gør sig bekendt med den svenske plan »PROMIS-90«, der lægger op til en betydelig grad af decentralisering af den svenske almene vejrtjeneste, og da den norske vejrtjenesteorganisation er opbygget med

distriktsafdelinger, har arbejdsgruppen som udgangspunkt undersøgt en struktur for den fremtidige vejrtjeneste i Danmark baseret på en decentralisering af den almene vejrtjeneste.

Da tendensen i en række andre lande snarere går i retning af en centralisering af vejrtjenester, undersøger arbejdsgruppen nu, hvorledes en centralisering kan tænkes udformet i Danmark.

Hvorvidt arbejdsgruppens indstilling vil bygge på en decentraliseret struktur, eller om den i stedet vil pege i retning af øget centralisering af vejrtjenesternes opgaver, kan jeg således ikke oplyse nærmere om. Jeg har imidlertid fået oplyst, at gruppen bestræber sig på at kunne fremkomme med sin indstilling til udvalget før sommerferien. Det er mit håb, at der inden årets udgang vil være tilvejebragt klarhed over, hvorledes selve vejrtjenesteorganisationen skal opbygges. Derefter skal det bl.a. undersøges, hvad der skal ske med meteorologisk instituts nuværende øvrige afdelinger.

Som følge af det anførte er det ikke i dag muligt for mig at give en mere præcis besvarelse af de stillede spørgsmål, men jeg skal dog oplyse følgende:

ad spørgsmål S 656: Hvis der i det stillede spørgsmål ligger, om den militære vejrtjeneste påtænkes opretholdt som en selvstændig institution, mener jeg, uden at foregribe udvalgets arbejde, at kunne sige, at dette ikke vil blive tilfældet. Militærets behov for vejrmæssig betjening må påregnes dækket af den kommende vejrtjenesteorganisation. Under hvilke former dette kan ske, er det imidlertid for tidligt at udtale sig om. Dog vil jeg gerne pege på, at det i den aftale fra 1981, jeg har omtalt i mine indledende bemærkninger, er forudsat, at militærets behov dækkes på en forsvarlig måde.

ad spørgsmål S 657 og 658: Jeg må her henvisse til mine indledende bemærkninger.

ad spørgsmål S 660: Jeg er ikke helt klar over, hvad spørgeren mener med »en forbedret service«. Hvis han tænker på en forbedring af vejrmeldingernes indhold og af formidlingen af disse, så er det noget, som de nuværende vejrtjenester løbende arbejder med. Jeg synes således, at der kan være grund til at nævne, at meteorologisk institut inden for det sidste års tid har indført mel-

[Ministeren for offentlige arbejder]

lemfristede prognoser (5 døgn's udsigter) og udsigter målrettet mod bestemte grupper (fiskeri, landbrug, gartneri). Jeg må forvente, at sådanne bestræbelser vil blive fortsat af den kommende vejrtjenesteorganisation.

Med hensyn til spørgsmålet om øget anvendelse af tekniske landvindinger så er forholdet det, at man ikke i dag kan drive en vejrtjeneste uden anvendelse af avancerede tekniske hjælpemidler, og rent faktisk indgår de nævnte tekniske hjælpemidler allerede i betydeligt omfang ved udarbejdelsen af vejrtjenesternes produkter. Spørgsmålet om en øget anvendelse af avancerede tekniske hjælpemidler er imidlertid også et spørgsmål om muligheden for at investere i meget kostbart materiel, en mulighed, jeg helt bestemt mener må overvejes, men som på den anden side må indpasses i ministeriet for offentlige arbejders samlede investeringsplaner.

ad spørgsmål S 661: De øvrige meteorologiske tjenester, der sigtes til i spørgsmålet, er, som det fremgår af begrundelsen, meteorologisektionen ved forsøgsanlæg Risø, ved miljøstyrelsens luftforureningslaboratorium og ved statens planteavlslaboratorium.

Den sidstnævnte tjeneste er oprettet i 1982, og dens placering ved statens planteavlsforsøg er sket med ministeriet for offentlige arbejders indforståelse efter anbefaling fra meteorologisk institut. Begrundelsen var, at det var mere hensigtsmæssigt, at en tjeneste, hvis opgave det er at formidle jordbrugsudsigter og at yde rådgivning med hensyn til vejrafhængige jordbrugsarbejder, placeredes under statens planteavlsforsøg end under meteorologisk institut eller den kommende vejrtjenesteorganisation.

Hvad angår de to øvrige tjenester, har jeg fundet det nødvendigt at indhente nærmere oplysninger, før jeg kan svare. Jeg skal vende tilbage til denne del af spørgsmålet så hurtigt som muligt.

Ministeriet for offentlige arbejder
Januar 1982

*Kommissorium
for*

udvalget vedrørende sammenlægning af de danske vejrtjenester

Udvalget har til opgave at foretage en analyse af den virksomhed, der for tiden varetages af meteorologisk institut, flyvevejrtjenesten samt forsvarrets vejrtjeneste – herunder opgavernes fordeling mellem disse institutioner – med henblik på at fremsætte forslag om, hvorledes institutionerne mest hensigtsmæssigt samles i én vejrtjenesteorganisation under ministeriet for offentlige arbejder.

Udvalget skal i denne forbindelse overveje og fremkomme med forslag om

- hvilke opgaver den nye vejrtjenesteorganisation skal varetage, herunder hvorvidt dens virksomhed skal omfatte samtlige meteorologisk instituts nuværende fagområder,
- hvorledes ressourcerne i de eksisterende tre institutioner udnyttes mest rationelt og økonomisk og
- arbejdsdelingen mellem meteorologisk institut og de under undervisningsministeriet hørende universiteter og institutioner.

Udvalget forudsættes at undersøge og drøfte de personalemæssige konsekvenser og herunder udarbejde en organisationsplan for området samt undersøge konsekvenserne for gåldende aftaler og overenskomster.

Udvalget er ikke bundet af tidligere indstillinger vedrørende organisation af vejrtjenesterne, men det forudsættes, at betænkning nr. 765 om de danske vejrtjenesters struktur og betænkning nr. 859 om overførsel af de under meteorologisk institut og geodætisk institut hørende forskningsopgaver til undervisningsministeriet medtages i udvalgets overvejelser i det omfang, det skønnes hensigtsmæssigt og aktuelt.

Udvalget forudsættes endvidere at gøre sig bekendt med den svenske plan »PROMIS-90« (Program för ett Operationellt Meteorologiskt Informations System) og med den svenske lov fra maj 1981 om Sveriges meteorologiske og hydrologiske instituts virksomhed og organisation.

Udvalget må i sit arbejde være opmærksom på specielle brugeres interesse i vejrinformationer og må i fornødent omfang tage kontakt med organisationer m.v., der repræsenterer sådanne brugere. I denne forbindelse bemærkes det, at ministeriet forbereder oprettelse af en brugerkomité, der kan rådgive

Bilag

[Ministeren for offentlige arbejder]

ve ministeriet i spørgsmål om ønsker vedrørende særlige vejrinformationer.

I forbindelse med overvejelserne vedrørende arbejdsdelingen mellem meteorologisk institut og universiteterne m.v. og i forbindelse med overvejelserne vedrørende meteorologisk instituts fagområder ud over vejrtjenesten forudsættes personale og øvrige sagkyndige på passende måde inddraget i arbejdet.

Spm. nr. S 662

Til *miljøministeren* (16/2 83) af:

Svend Heiselberg (V):

»Har ministeren gjort sig overvejelser for at forenkle og nedbringe administrationstiden inden for fredningsmyndighederne?«

Begrundelse

Mange virksomheder kan blive bremset i at fuldføre et byggeri, jordarbejde eller havneanlæg osv., fordi et fredningsnævn på trods af de kommunale myndigheders godkendelse nægter at give tilladelse. Sagen ender derefter hos overfredningsnævnet, der på samme måde tilsidesætter alle erhvervsmæssige hensyn og meddeler »i heldigste tilfælde«, at de kan afgøre sagen ved at følge fredningsnævnet og give afslag, eller de kan også om ca. 6–9 måneder komme og se på sagen, den sag, som de lokale folkevalgte ofte har sagt god for.

Mon ikke tiden er inde til en forenkling af det bureaukrati?

Besvarelse (25/2 83):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Indledningsvis vil jeg gøre opmærksom på, at fredningsnævnene består af en formand, som er dommer, samt et kommunevalgt og et amtsrådsvalgt medlem. Der er således i fredningsnævnene et flertal af lokale, folkevalgte medlemmer. Også overfredningsnævnet har et flertal af folkevalgte medlemmer, idet dette nævn – ud over en juridisk formand og to medlemmer udpeget af og blandt højesteret – består af et medlem udpeget af hvert af de partier, der er repræsenteret i folketingets finansudvalg.

Fredningsnævnene og overfredningsnævnet har efter naturfredningsloven til opgave at træffe afgørelse i sager om gennemførelse

af fredninger og dispensationer fra de i naturfredningsloven indeholdte bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer.

Efter normal praksis vil en ansøger, der ønsker dispensation til opførelse af et anlæg på et fredet område eller på et område, der er belagt med naturfredningslovens bygge- og beskyttelseslinjer, ansøge fredningsnævnet om dispensation, samtidig med at han ansøger kommunen om byggetilladelse. Hvis der er tale om anlæg, der berører søterritoriet, vil en ansøger endvidere skulle søge ministeriet for offentlige arbejder om tilladelse. Såfremt denne procedure følges, vil forsinkelsen ofte være begrænset. Men der kan naturligvis være tale om sager, hvis endelige afgørelse trækker ud, f.eks. fordi ansøgeren ønsker et afslag prøvet i ankeinstansen.

Naturfredningslovens regler om bygge- og beskyttelseslinjer er indført for at beskytte en række værdifulde landskabelementer: strande, skove, søer og åer samt fortidsminder. Man kan mange steder i udlandet se, hvorledes det er gået, hvis man ikke har haft sådanne restriktioner. Det er f.eks. strandbeskyttelseslinjen, vi kan takke for, at vort sommerhusbyggeri efter 1937 ligger trukket tilbage fra kysterne.

Naturfredningsloven administreres ikke blot under varetagelse af de hensyn, som direkte er angivet i lovens formålsparagraf. I hver sag afvejes de naturfredningsmæssige interesser over for de øvrige involverede samfundsmæssige hensyn, herunder også hensynet til erhvervslivet.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at jeg som led i regeringens bestræbelser på at forenkle lovgivningen og administrationen også overvejer en forenkling af bygge- og beskyttelseslinjeadministrationen efter naturfredningsloven.

Jeg kan i den forbindelse henvise til det svar, jeg den 19. november 1982 gav folketingets miljø- og planlægningsudvalg på spørgsmål 5 (alm. del – bilag 6) om det igangværende forenklingsarbejde.

Spm. nr. S 663

Til *miljøministeren* (17/2 83) af:

Waldorff (VS):

»Er begrundelsen for miljøministeriets fastsættelse af en særlig procedure for hovedstadsrådets tilvejebringelse af regionplantil-

[Waldorff]

læg 1982 stadig holdbar – og hvis ikke, vil ministeren da ændre direktivet for proceduren?»

Begrundelse

I miljøministeriets godkendelsesskrivelse af regionplanens 1. etape for hovedstadsregionen af 2. marts 1979, hvor den særlige procedure (modificering af hovedstadsregionplanlovens §§ 5 og 6) fastsættes, begrundes dette med, at »den beskrevne procedure for tilvejebringelse af regionplantillægget gør det tidsmæssigt muligt, at der kan foreligge supplerende regionplanmæssige rammer for kommuneplanlægningen, inden kommunerne fremlægger forslag til kommuneplaner.«

Dette skal forstås i sammenhæng med, at regionplantillægget påregnedes udarbejdet i midten af 1980. I dag, hvor forslag til regionplantillæg endnu ikke er vedtaget af hovedstadsrådet, har 36 kommuner, dvs. ca. $\frac{3}{4}$ af regionens kommuner, udarbejdet forslag til kommuneplan, og regionplantillægget kan derfor ikke nå at blive lagt til grund for kommuneplanforslagene. Baggrunden for miljøministeriets procedurefastsættelse synes derfor ændret.

Den særlige procedure indebærer, at der ikke skal udsendes alternative skitser til offentlig debat før vedtagelsen af et forslag til regionplantillæg. Dette betyder en klar forringelse af kvaliteten i den offentlige debat. Særproceduren har da heller aldrig været ment som andet end en undtagelse begrundet i særlige forhold. Disse særlige forhold er nu bortfaldet.

Yderligere kan anføres, at miljøministeriet i forbindelse med sin godkendelse af, at de foreskrevne regionplantillæg 1, 2 og 3 slås sammen i et samlet regionplantillæg 1982, i skrivelse af 22. februar 1982 udtrykkeligt har anført, at en forudsætning for, at tillægget kan følge den forkortede procedure, er, at ændringerne af regionplanens 1. etape begrænses, så der stadig er tale om et tillæg og ikke en ny, samlet regionplan.

De senere års opbremsning i væksten i samfundet i almindelighed og i hovedstadsregionen i særdeleshed gør det imidlertid illusorisk at forsøge at udarbejde et regionplantillæg, som ikke samtidig er en egentlig revision af regionplanens 1. etape eller for den sags skyld en ny regionplan.

Hovedstadsrådet har i forvejen besluttet og fået miljøministeriets accept af, at der skal foretages en genvurdering af strukturplan 1972 og regionplan 1973 senest i foråret 1985.

Det må imidlertid antages, at regionplantillæg 1982 i væsentlig grad vil foregribe denne genvurdering, hvorfor det synes rimeligt også i denne forbindelse at anvende den almindelige procedure for udarbejdelse af en regionplan for hovedstadsområdet, altså at opretholde bestemmelserne i §§ 5 og 6 i lov om regionplanlægning i hovedstadsområdet.

Besvarelse (25/2 83):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Den procedure, som miljøministeriet fastsatte for regionplantillægget 1982 havde det hovedsigte at skabe mulighed for en hurtig tilvejebringelse af tillægget af hensyn til dels kommuneplanarbejdet, dels det videre regionplanarbejde i hovedstadsområdet. De krav, som miljøministeriet stillede til regionplantillæggets forudsætninger og indhold skulle tage højde for, at tillægget ikke foregreb hovedstadsrådets efterfølgende genvurdering af regionplanen i foråret 1985.

Planstyrelsen har løbende fulgt tilvejebringelsen af tillæggsforslaget og kommuneplanlægningen og har over for mig oplyst, at kommuneplanarbejdet som forudsat er sket i en vekselvirkning med udarbejdelsen af tillægget og ligger inden for rammerne af regionplanlægningen.

Styrelsen forventer, at tillæggsforslaget i nær fremtid vil blive offentliggjort og sendt til miljøministeriets godkendelse.

Efter min opfattelse vil det ikke være forsvareligt at gribe ind i det regionplanarbejde, hovedstadsrådet er i færd med at gennemføre, selv om tillægget er forsinket. Jeg finder således, at der opnås et brugbart og nyttigt planlægningsmæssigt grundlag for såvel kommuneplanlægningen som den videre regionplanlægning ved gennemførelse af regionplantillægget efter den fastsatte forkortede procedure, hvorimod et krav om fuld procedure for tillægget yderligere ville forsinke og forstyrre planlægningsarbejdet med risiko for, at kommuneplanlægningen ville gå i stå.

Til *ministeren for offentlige arbejder* (17/2 83) af:

Arentoft (FP):

»Ministeren bedes nærmere beskrive fordele og ulemper ved sandfodring, som den f.eks. finder sted syd for Thorsminde havn.«

Begrundelse

I spørgetiden onsdag den 16. februar besvarede ministeren spørgsmål nr. 619 fra Bilgrav-Nielsen, og i et tillægsspørgsmål spurgte jeg om hensigtsmæssigheden af sandfodring, hvor man kører sand på i meget store mængder, som man på forhånd ved vil blive skyllet væk ved næste storm, fremfor at kystsikre med f.eks. cementklodser, høfder og lignende.

I et ret så arrogant svar oplyste ministeren, at sådan mente kystinspektoratet man kystsikrede på bedste måde, samtidig med at ministeren ironiserede ved at betegne mig som »ekspert«.

Mit tillægsspørgsmål blev stillet, fordi mange mennesker har spurgt mig, om det ikke er Ebberød Bank at køre sand på, som skylles væk ved første storm, hvorefter man kan begynde forfra vel vidende, at det nye sand også vil blive skyllet væk. Derfor blev tillægsspørgsmålet stillet, og da svaret var utilfredsstillende, stilles dette spørgsmål.

Besvarelse (28/2 83):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Spørgsmålet angår en sagkyndig vurdering af en anvendt kystsikringsforanstaltning. Under hensyn hertil har jeg fundet det rigtigst at indhente en udtalelse fra kystinspektoratet, der har udtalt følgende:

»Sandfodring, som også benævnes strandfodring eller kystfodring, er et middel til imødegåelse af kysterosion.

Som det vil være bekendt, er der gennem meget lang tid – og det drejer sig her om årtusinder – foregået nedbrydning af væsentlige dele af de danske kyster, ikke mindst af Jyllands vestkyst. Under pålandsstørme med samtidig høj vandstand udvaskes de relativt bløde materialer i kystkrænter og klitter og føres ud på søterritoriet. Her kan de aflejres på større vanddybde eller indgå i materialeomsætningen på den kystnæreste del af sø-

territoriet og på strandbredden, den såkaldte materialvandring. Under de herskende vejr-betingelser bringes materialerne til aflejring på steder, hvor betingelserne herfor er til stede, på Jyllands vestkyst f.eks. på Skagens Gren og Skagens Rev og på kyststrækningen nord for Blåvandshuk, men også lokale fænomener som havnemoler kan medføre, at materialerne bringes til aflejring. Den hastighed, hvormed kystnedbrydningen foregår, kan nedsættes ved at bremse den langsgående materialvandring, og det kan f.eks. gøres ved anlæg af høfder. Høfder eller andre faste anlæg alene kan imidlertid kun i de sjældneste tilfælde forhindre en fortsat kystnedbrydning og vil i almindelighed kun medvirke til at forsinke nedbrydningen, således som det f.eks. på meget vellykket måde er sket ved høfdeanlæggene på Limfjordstangerne.

Den eneste måde, hvorpå man generelt kan standse kysttilbagerykning uden følger-virkninger på nabokysterne, vil være at erstatte det borteroderede materiale, sand, grus eller sten, med et andet materiale, helst af tilsvarende art som det borteroderede. Af praktiske grunde vil det oftest kun være muligt at erstatte det borteroderede materiale med sand, som forekommer i naturen i rigeligt mængde og er let at håndtere ved sandpumpning. En sådan tilførsel af materialer vil i sagens natur skulle gentages med kortere eller længere tidsintervaller.

Konsekvenserne af ikke at foretage kystfodring ville på kyststrækninger med kystsikringsværker være, at vanddybderne ved disse værker gradvis ville forøges, således at værkernes vedligeholdelse efterhånden ville fordyres, i sidste instans så meget, at de yderste dele af høfder måtte opgives, som det allerede er sket på Jyllands vestkyst, eller for så vidt angår værker anlagt parallelt med kysten, at de har måttet opgives helt.

Kystfodringen er altså på de allerfleste af vore meget udsatte kyststrækninger en nødvendig forudsætning for at bevare de kystsikringsværker, som er lige så nødvendige for at holde kystnedbrydningen nogenlunde under kontrol, men kystfodringen kan også udmærket anvendes alene som kystsikringsmiddel, blot vil der så kræves større materiale-mængder og som regel også hyppigere fodringer.

Kun en omhyggelig planlægning og i de fleste tilfælde også praktiske forsøg vil kunne afgøre, hvilken løsning eller kombination af

[Ministeren for offentlig arbejder]

løsninger der vil være den i økonomisk henseende mest fordelagtige, men som det vil fremgå af det foreliggende, vil det kun i sjældne tilfælde være muligt at forhindre en kysttilbagerykning uden at foretage kystfodring.

Der er i spørgsmålet spurgt om fordele og ulemper ved sandfodring. Hertil kan kort svares, at man herigennem har fået et middel til at bringe kystnedbrydningen under kontrol eller helt standse den.

Ulemperne er først og fremmest af økonomisk karakter og skyldes den omstændighed, at fodringen må gentages med visse mellemrum og derfor bliver en permanent løbende udgift.«

Jeg kan henholde mig til kystinspektorets erklæring.

Spm. nr. S 666

Til *justitsministeren* (17/2 83) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Hvor længe skal politiet være skyld i, at arbejdere på havnen i Kalundborg og andre steder ikke kan komme på arbejde?«

Begrundelse

Det må anses for en provokation fra politimesterens side, når havnearbejderne har besluttet at gå i arbejde, at man så stadig fastholder politivagt ved losningen, fordi en skibsmægler vil straffe dem, der har aktioneret.

Besvarelse (24/2 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Politimesteren i Kalundborg har oplyst, at politiets tilstedeværelse på havnen i Kalundborg ikke har udgjort nogen hindring for genoptagelse af arbejdet på havnen, og har tilføjet, at politiets stadige tilstedeværelse på havnen i øvrigt ophørte torsdag den 17. februar 1983 om eftermiddagen.

Justitsministeriet kan henholde sig til politimesterens oplysninger.

Spm. nr. S 667

Til *justitsministeren* (17/2 83) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Er det lovligt, at man fra udenlandske skibe selv bruger besætningen til laste- og lossearbejde?«

Besvarelse (28/2 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Nordiske statsborgere og EF-statsborgere har ret til at arbejde i Danmark uden arbejdstilladelse.

Statsborgere fra tredjelande kan uden tilladelse arbejde på udenlandske skibe samt på danske skibe, der ikke regelmæssigt anløber dansk havn, jfr. udlændingebekendtgørelsens § 38, stk. 1.

Arbejdsministeriet har over for justitsministeriet oplyst, at lovgivningen under arbejdsministeriet ikke er til hinder for, at man fra udenlandske skibe selv bruger besætningen til laste- og lossearbejde. Arbejdsministeriet finder dog, at arbejdet i det omfang, det udføres af søfolk, som ikke er statsborgere i nordiske eller EF-lande, vil kræve arbejdstilladelse, for så vidt arbejdet ikke falder ind under det sædvanlige arbejde udført af besætningen på udenlandske skibe. Det vil således efter arbejdsministeriets opfattelse kunne være ulovligt i forhold til udlændingelovgivningen, hvis søfolk, der ikke er nordiske eller EF-statsborgere uden arbejdstilladelse udfører laste- og lossearbejde, der normalt udføres af danske havnearbejdere.

Spm. nr. S 668

Til *boligministeren* (17/2 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Ministeren bedes oplyse, hvordan det lovligt har kunnet lade sig gøre, at borgerrepræsentant Paul A. Jensen i nogen tid har optrådt som medlem af og formand for boligselskabet Vibos bestyrelse, når de gældende standardvedtægter for boligselskabet fastslår, at bestyrelsen skal bestå af 2 beboervalgte repræsentanter, 4 generalforsamlingsvalgte og 1 medlem udpeget af Københavns borgerrepræsentation, og Paul A. Jensen ikke synes valgt i nogen af de nævnte egenskaber.«

Besvarelse (25/2 83):

Boligministeren (Bollmann):

[Boligministeren]

Indledningsvis skal oplyses, at boligministeriet ikke har indflydelse på eller indsigt i valg af bestyrelsesmedlemmer i de almennyttige boligselskaber.

Københavns kommune har telefonisk over for boligstyrelsen oplyst, at Paul A. Jensen ikke er valgt af borgerrepræsentationen. Kommunen går ud fra, at han er valgt af generalforsamlingen.

Med hensyn til spørgsmålet om generalforsamlingens lovlighed under indtryk af uoverensstemmelserne om overdragelse af garantibeviser fra DUBs fond henvises til, at såvel den tidligere boligminister som jeg har givet udtryk for den opfattelse, at striden om overdragelsen af garantibeviserne og spørgsmålet om udøvelse af den til garantibeviserne knyttede stemmeret må afgøres af domstolene.

Spm. nr. S 669

Til finansministeren (18/2 83) af:

Dræbye (RV):

»Finder ministeren det acceptabelt, at advokater, der af Hypotekbanken antages til at inddrive statens tilgodehavender (hos landmænd, andre næringsdrivende, modtagere af Statens Uddannelsesstøtte m.fl.), undlader at kontakte skyldnere med henblik på at få oversigt over disses økonomiske muligheder (rådighedsbeløb) for at indgå i en afdragsordning?«

Begrundelse

Et stigende antal af Hypotekbankens skyldnere har vanskeligheder med tilbagebetaling af deres gæld. Som konsekvens heraf ser Hypotekbanken sig nødsaget til at sende misligholdte fordringer til inkasso hos private advokater. Til en inkassoforretning hører bl.a., at advokaten rådgiver kreditor om, hvilke realistiske muligheder debitor har for at betale gælden. Dette kan ske ved, at inkassoadvokaten skaffer sig et overblik over skyldnerens økonomi gennem en budgetopstilling, der viser rådighedsbeløbet efter skat og nødvendige faste udgifter.

Der foreligger eksempler på, at advokater, der udfører inkassoforretninger for Hypotekbanken, ikke følger en sådan praksis. Hermed kan inkassoforretningen blive trukket i langdrag og omkostningerne stige.

Besvarelse (25/2 83):

Finansministeren (Christoffersen):

Inddrivelsen af statslige tilgodehavender, der forvaltes af Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning, varetages af statens inkassatorer, der er privatpraktiserende advokater. Den gældende inddrivelsespraksis er afhængig af, om det statslige tilgodehavende er pantsikret eller ej, men herudover foreligger der ofte konkrete omstændigheder, der kan give anledning til afvigelser fra de normale ordninger.

For pantsikrede statslån, hvor terminsydelse udebliver, følges den sædvanlige procedure ifølge pantebrevsbetingelserne. Inkassatorerne søger dog primært at inddrive manglende ydelser gennem frivillige indbetalinger fra debitor. Tvangsauktion over fast ejendom begæres kun efter særskilt forelæggelse for Hypotekbanken. I praksis vil det næsten altid være andre pantekreditorer, der begærer tvangsauktion, og opgaven for statens inkassator består da i at varetage statens interesser på tvangsauktionen.

Desikrede tilgodehavender består hovedsagelig af studielån, der efter misligholdelse er indfriet af staten i overensstemmelse med statsgarantien. Disse lån er ifølge lånevilkårene forfaldne til betaling ved statens indfrielse. Forinden lånenes indfrielse har vedkommende pengeinstitut og Statens Uddannelsesstøtte givet debitor gentagne påmindelser om at afvikle gælden eller i det mindste at fremkomme med forslag til en afviklingsordning.

Ved inddrivelsen af studielånene påhviler det inkassatorerne at søge gennemført afdragsaftaler, som må anses for realistiske – debtors økonomiske forhold taget i betragtning. Kan debitor dokumentere, at han/hun er uden erhvervsindtægt, vil inkassator efter debtors anmodning kunne yde henstand. I andre tilfælde vil anmodninger om henstand eller særlige afdragsordninger kunne imødekommes på grundlag af en konkret vurdering af debtors økonomiske forhold, idet debitor i forbindelse hermed vil kunne afkræves et samtykke til, at inkassator indhenter oplysninger hos skattemyndighederne til dokumentation af debtors egne oplysninger.

Som et led i vurderingen påhviler det inkassator at sikre en rimelig afvikling af gælden under hensyn til dennes størrelse og varigheden af en eventuel forudgående hen-

[Finansministeren]

standsperiode. Det må således forudsættes, at det påhviler debitor at indrette sine økonomiske forhold ud fra nødvendigheden af at nedbringe gælden. Har debitor således større gældsforpligtelser stiftet efter studielåne eller endog efter statens indfrielse af disse, kan debitor ikke uden videre påregne, at ydelser vedr. disse forpligtelser medregnes ved vurderingen af det månedlige rådighedsbeløb. Det må her påhvile debitor også at søge om henstand eller ydelsesnedsættelse hos de øvrige kreditorer.

Besidder debitor fast ejendom, vil statens inkassator i almindelighed fremme en sag om udlæg i ejendommen til sikkerhed for, at debitor ikke foretager retlige dispositioner over ejendommen uden Hypotekbankens samtykke. Tvangsauktion over ejendommen vil kun blive begæret, efter at sagen har været forelagt Hypotekbanken.

Som det fremgår af ovenstående vil der – bortset fra de tilfælde, hvor debitor umiddelbart tiltræder en tilbudt afdragsordning, eller hvor inkassatorerne yder henstand på grund af dokumenteret arbejdsløshed eller lignende – blive søgt foretaget en undersøgelse af debitors økonomi. Der består dog en del vanskeligheder med de debitorer, der overhovedet ikke reagerer på inkassatorernes henvendelser eller nægter inkassatorerne adgang til skattemæssige oplysninger. I sådanne tilfælde er der ingen anden mulighed end at opnå dom og indkalde debitor i fogedretten, hvor det under strafansvar er debitors pligt at medvirke ved at belyse sin økonomi.

Spm. nr. S 671

Til *ministeren for skatter og afgifter* (18/2 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Kan ministeren dokumentere, at en skattelettelse på 100 kr. pr. måned er en større reel skattelettelse i procent af den samlede indkomstskat, når det gælder borgere med lave indkomster, end det er, når det drejer sig om meget højtlojnnede?«

Begrundelse

Der findes åbenbart politikere, der ikke kan forstå, at en skattelettelse på 100 kr. pr. måned er mere værd for lavtlønnede, der f.eks. betaler 300 kr. pr. måned i skat, end

det er for borgere, der betaler f.eks. 5.000 kr. pr. måned i indkomstskat.

Besvarelse (25/2 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

En skattelettelse på 100 kr. pr. måned udgør i henseende til købekraft naturligvis et lige stort beløb for alle de personer, som lettelsen omfatter.

Skattelettelsen vil imidlertid udgøre en procentvis større andel af skatten for personer med lave skattepligtige indkomster – og dermed en lav skattebetaling – end for personer med høje skattepligtige indkomster – og dermed højere skattebetaling.

Eksempelvis vil skattelettelsen på de 100 kr. pr. måned nedsætte den månedlige skattebetaling med 7,4 pct. for en lønmodtager, som tjener 5.000 kr. om måneden. Hvis lønmodtageren tjener 10.000 kr. om måneden nedsættes den månedlige skattebetaling med 3,4 pct., medens skattelettelsen kun udgør en nedsættelse på 1,3 pct. for den lønmodtager, der tjener 25.000 kr. om måneden.

Det er i alle 3 eksempler lagt til grund, at der er tale om personer, hvis ligningsmæssige fradrag svarer til gennemsnittet for personer på de nævnte indkomstrin, og som er bosiddende i en kommune, hvor den kommunale udskrivningsprocent svarer til landsgennemsnittet for 1983. De månedlige skattebeløb er beregnet som en tolvtedel af årets endelige indkomstskat.

Spm. nr. S 673

Til *ministeren for skatter og afgifter* (18/2 83) af:

Rahbæk Møller (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvor store skatteletterelser pristalsreguleringen af de skattemæssige saldo værdier vil medføre i indkomståret 1983 på baggrund af de mange leasingarrangementer, der blev lanceret og indgået i slutningen af 1982?«

Begrundelse

Ved lov nr. 270 af 9. juni 1982 gennemførtes ændringer i afskrivningsloven, hvorved der indførtes pristalsregulering af saldo værdier

[Rahbæk Møller]

dikontoen for nyanskaffelser efter 1. januar 1982.

Da der ikke kan foretages pristalsregulering i anskaffelsesåret, vil anskaffelser i 1982 først få betydning for udnyttelse af pristalsregulering i 1983.

Ved vedtagelsen af reglerne i den nuværende udformning skønnede den daværende minister for skatter og afgifter ifølge udvalgsbetænkningen (skatte- og afgiftsudvalgets betænkning over L 131 af 23. april 1982, side 13), at ændringen vedrørende saldoafskrivningerne af maskiner og skibe ville have følgende provenuvirkning:

For maskiner i 1982 ÷ 120 mill. kr., 1983 ÷ 210 mill. kr.

For skibe i 1982 + 25 mill. kr., 1983 + 45 mill. kr.

Desværre var provenuskønnet samlet for både ændringen af 1. årsafskrivningen (ophævelse af halvårsreglen og indførelse af %-reglen) og indekseringen af afskrivningsgrundlaget.

Det ses, at skattelettelsen for maskiner stiger i 1983 i forhold til 1982, hvilket netop afspejler, at pristalsreguleringen først slår rigtig igennem i 1983.

Imidlertid er der efter gennemførelsen af pristalsreguleringen af afskrivningsgrundlaget oprettet en hel række leasingelskaber, der er baseret på at udnytte de gunstige afskrivningsregler.

En del er baseret på udnyttelse af etableringskonto og investeringsfond, men en række er direkte baseret på udnyttelse af afskrivningsreglerne for skibe og maskiner.

Det er samtidig karakteristisk, at de fleste af disse selskaber har anskaffet maskiner og skibe, der allerede er i drift, men som hidtil har været ejet af virksomheder, der ikke kunne udnytte skattefordelene (ikke-skattepligtige selskaber, andelsselskaber, rederier med underskud og investeringer i udlandet).

Hermed er der i 1982 anskaffet maskiner og skibe, der i afskrivningsmæssig henseende afskrives efter de nye regler.

På denne baggrund ønskes en fornyet vurdering af pristalsreguleringens betydning og de dermed fremkomne skattelettelser.

Besvarelse (28/2 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Fogh):

De ændringer af afskrivningsloven, der gennemførtes ved lov nr. 197 af 18. maj 1982, indebærer bl.a. en pristalsregulering af afskrivningsgrundlaget for driftsmidler m.v., bygninger og skibe anskaffet den 1. januar 1982 eller senere. Der skal ikke foretages pristalsregulering i anskaffelsesåret, og pristalsreguleringen på 1982-investeringerne vil første gang få virkning for de afskrivninger, der foretages i indkomståret 1983.

De provenumæssige skøn, der blev fremlagt sammen med lovforslaget, byggede bl.a. på skøn over omfanget af de årlige investeringer, således som disse kunne bedømmes under det lovforberedende arbejde i foråret 1982. I investeringskønnene indgik også salg af investeringsgoder, der hidtil havde indgået i den gamle afskrivningssaldo. Derimod er der ikke taget hensyn til det opsving i leasingarrangementer, der fandt sted i december 1982.

De oplysninger, der i øjeblikket foreligger om disse transaktioner, er ret summariske og kan derfor ikke bruges som grundlag for et blot nogenlunde underbygget skøn over de provenumæssige virkninger af at pristalsregulere afskrivningsgrundlagene i 1983.

Imidlertid er det hensigten, at det hurtigtarbejdende udvalg, som jeg bl.a. omtalte under 1. behandling af socialistisk folkepartis forslag om ophævelse af etableringskontoloven den 17. februar, skal søge at belyse virkningerne af de foreliggende leasingprojekter og investerings tilbud. Når dette arbejde er tilendebragt, håber jeg, at der er fremkommet materiale, der vil gøre det muligt at skønne over, hvor meget pristalsreguleringen af afskrivningsgrundlagene vil påvirke provenuet af indkomstskatterne i 1983.

Spm. nr. S 675

Til udenrigsministeren (18/2 83) af:

Inger Harms (SF):

»På baggrund af tidligere besvarelse til mig fra udenrigsministeren om en mere ligeleg fordeling af mænd og kvinder i udenrigstjenesten vil jeg gerne vide, om ministeren anser vedtagelsen af §§ 54 og 55 af handlingsprogrammet for FN's kvindetiår juli 1980 for uvæsentlig.«

Begrundelse

[Inger Harms]

§§ 54 og 55 i handlingsprogrammet handler om vigtigheden af, at kvinder øver indflydelse på den nationale politik. Ministerens svar til mig i udenrigsudvalget tyder ikke på, at man i udenrigsministeriet vil gøre noget særligt for at få ansat flere kvinder.

Derfor synes jeg, det er væsentligt at få svar på ovenstående spørgsmål.

Besvarelse (25/2 83):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Uanset at jeg ikke er ganske enig i, at de nævnte paragraffer i handlingsprogrammet for FN-kvindetiåret har direkte relation til spørgsmålet om ansættelse af kvinder og mænd i udenrigstjenesten, vil jeg gerne bekræfte regeringens principielle tilslutning til dette program.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til besvarelserne af spørgsmål 4 og 7-10 (ad L 99, bilag 5, 6 og 7) fra folketingets udenrigsudvalg, vil jeg gerne understrege, at antallet af kvindelige medarbejdere i den almindelige tjeneste har været voksende gennem de senere år, og at der ved ansættelser i disse stillinger har gjort sig samme procentvise fordeling gældende mellem mænd og kvinder som ved indkomne ansøgninger.

Som tidligere nævnt synes den forflyttelsespligt, der er knyttet til ansættelse i den almindelige tjeneste, imidlertid i særlig grad at påvirke kvinders interesse i ansættelse. Dette indtryk bekræftes af erfaringen, for eksempel ved besættelsen af de midlertidige stillinger i udenrigsministeriet i anledning af det nylige danske formandskab i EF. Til disse stillinger, hvortil ikke var knyttet forflyttelsespligt, var der procentvis dobbelt så mange kvindelige ansøgere som til faste stillinger med forflyttelsespligt.

Spm. nr. S 678

Til *fiskeriministeren* (18/2 83) af:

Svend Heiselberg (V):

»Hvad er årsagen til, at der for tiden sker så store udtag af fisk fra markedet, som går til destruktions?»

Begrundelse

Det forekommer besynderligt, at vi næsten hver dag må konstatere, på trods af en væl-

dig kritik fra forskellige fiskerierorganisationer over alt for små kvoter, at der landes så megen fisk og betales så dårlig en pris til fiskerne, at de ikke kan opnå mindsteprisen og i stedet må lade fisken gå til destruktions.

Det forekommer mig, at der er noget, der er alvorligt galt.

Besvarelse (25/2 83):

Fiskeriministeren (Grove):

Tilbagetagelsen af fisk i Danmark har i den forløbne del af 1983 for visse fiskearter været større end normalt, men den samlede tilbagetagelse er på indeværende tidspunkt ikke større end på samme tidspunkt i fjor. Pr. 22. februar var der i 1983 tilbagetaget 1.021 tons fisk mod 1.173 tons på samme tid i 1982.

Tilbagetagelserne i 1983 skyldes bl.a. vejrforholdene, som har tvunget fiskeriet til at ligge stille i visse perioder med deraf følgende stærk koncentration af landingerne, når muligheden for fiskeri atter har været til stede.

Forarbejdningsindustrien i land har under disse specielle forhold periodevis haft fuld kapacitetsudnyttelse og har ikke været i stand til at aftage og forarbejde alle landinger.

Fiskeriministeriet er opmærksom på, at tilbagetagelse af fisk ikke er ønskelig. Det rådgivende udvalg, der er nedsat til at bistå fiskeriministeren ved regulering af fiskeriet, har netop været rådspurgt med henblik på, at fiskeriet reguleres hensigtsmæssigt, således at tilbagetræk i videst muligt omfang undgås.

Spm. nr. S 680

Til *arbejdsministeren* (18/2 83) af:

Løvig Simonsen (S):

»Kan ministeren bekræfte, at der allerede på indeværende tidspunkt er taget beslutning i arbejdsministeriet om i arbejdsformidlingen at afvikle 35 stillinger vedrørende ungdomsgarantiforsøgene i Århus og Storstrøms amter?»

Besvarelse (28/2 83):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Ungdomsgarantiforsøgene i Århus og Storstrøms amter fortsætter i 1. kvartal 1983. Det

[Arbejdsministeren]

er imidlertid fortsat regeringens opfattelse, at forsøgene herefter skal afvikles på en velordnet måde i løbet af 1983.

Dette er tilkendegivet over for forsøgsområderne, med hvem der er indgået en aftale om forløbet i 1983. Af denne fremgår, at ansættelsesforholdet for de 35 arbejdsformidlingsmedarbejdere, der er ansat i forbindelse med ungdomsgarantiforsøgene, afvikles senest med udgangen af 1983 på en rolig og velordnet måde med størst mulig hensyntagen til de berørte medarbejdere.

Spm. nr. S 681

Til *miljøministeren* (18/2 83) af:

Mette Madsen (V):

»Vil ministeren sikre, at de landbrugsmæssige interesser tilgodeses i forbindelse med statens erhvervelse af arealer til fredning, bl.a. ved at landbrugsministeriet repræsenteres i statens erhvervelsesudvalg?«

Begrundelse

Umiddelbart kan det virke mærkeligt, at landbrugsejendomme kan overføres til miljøministeriet, hvilket er tilfældet i forbindelse med nogle af fredningsstyrelsens arealkøb, uden at landbrugsministeriet involveres.

Fredningsstyrelsens køb sker efter indstilling fra statens erhvervelsesudvalg, som består af repræsentanter for fredningsstyrelsen, skovstyrelsen, planstyrelsen, miljøministeriets departement, finansministeriet og Amtsrådsforeningen. Landbrugsministeriet er således ikke repræsenteret i udvalget, som foretager indstillingen, på trods af at der måske ved købet er tale om arealer, der benyttes i landbrugsmæssigt øjemed, og hvor der måske fortsat skal ske en landbrugsmæssig udnyttelse efter købet, en udnyttelse, der i så fald skal forenes med rekreative muligheder. Senest er dette forhold opstået i forbindelse med et køb af Sollerupgård på Fyn.

Besvarelse (28/2 83):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Erhvervelsesudvalget blev nedsat i 1972, hvor loven blev administreret af 3 ministerier (boligministeriet, landbrugsministeriet og kulturministeriet). Ved miljøministeriets oprettelse overgik administrationen til dette ministe-

rium. I denne forbindelse kan det nævnes, at skovstyrelsen indtrådte i udvalget i stedet for landbrugsministeriet, idet statsskovvæsenet var blevet overført til miljøministeriet.

Fredningsstyrelsen har oplyst, at der for et år siden blev truffet aftale om, at landbrugsministeriet skulle orienteres om, hvilke forslag til erhvervelser, der er på udvalgets dagsorden.

Jeg er opmærksom på, at også landbrugsmæssige interesser kan være af betydning i forbindelse med statens erhvervelser til fritidsformål, og bl.a. på baggrund af den konkrete sag, der har givet anledning til spørgsmålet – erhvervelsen af Sollerupgård på Fyn – har landbrugsministeren og jeg aftalt et møde den 18. marts 1983, hvor vi foruden at besigtige den netop erhvervede ejendom vil tage en principiel drøftelse af praksis på erhvervelseslovens område, ligesom vi vil drøfte, om der er behov for at styrke landbrugsministeriets inddragelse i beslutningerne om ejendomserhvervelser, herunder om det vil være rimeligt, at landbrugsministeriet bliver repræsenteret i erhvervelsesudvalget.

Spm. nr. S 682

Til *industriministeren* (18/2 83) af:

Knud Lind (FP):

»Vil ministeren meddele mig, om fartøjet »Activ« – i lighed med det forliste redningsfartøj »RF 2« – også var godkendt af Det Norske Bureau Veritas, og i bekræftende fald udbedes venligst en fotokopi af samme godkendelse tillige med en fotokopi af »RF 2«s godkendelse af nævnte norske selskab?«

Begrundelse

Umiddelbart efter den ulykkelige katastrofe i Hirtshals havn blev offentligheden gjort bekendt med, at redningsfartøjet »ikke alene var godkendt af statens skibstilsyn, men også af Det Norske Veritas«, hvorfor der må foreligge en attest for denne godkendelse, som jeg vil bede ministeren fremlægge til min orientering.

Besvarelse (25/2 83):

Industriministeren (Stetter):

Ifølge bekendtgørelse nr. 113 af 16. marts 1976 om anerkendelse af klassifikations-

[Industriministeren]

skaber for skibe er 7 klassifikationsselskaber af industriministeriet bemyndiget til på statens skibstilsyns vegne og med ansvar over for dette at udføre tekniske undersøgelser og opmålinger af danske skibe. Et dansk rederi kan derfor vælge at lade en del af de foreskrevne undersøgelser/godkendelser af et skib foretage af et anerkendt klassifikations-selskab, men nogen pligt hertil foreligger ikke.

På tidspunktet for Tvindskolernes (rederiet Thomas Brocklebanks) overtagelse af »Activ« var dette ikke optaget i Det Norske Veritas eller noget andet anerkendt klassifikations-selskab. Heller ikke efter dette tidspunkt er »Activ« optaget i noget anerkendt klassifikations-selskab.

Jeg vedlægger erklæring af 14. oktober 1980 fra Det Norske Veritas vedrørende redningsfartøjet »RF 2«.

Bilag

DET NORSKE VERITAS

Odense

ERKLÆRING

ALU-BOATS nyb. nr. 16

Hermed bevidnes, at undertegnede besigtigelsesmand i Det Norske Veritas i tidsrummet 4. december 1979 til 14. oktober 1980 har foretaget besigtigelse på ovennævnte fartøj.

Fartøjet er bygget i overensstemmelse med approberede skrog-, el- og rørsystemtegninger.

Arbejdsudførelsen er fundet i orden.

Følgende afvigelser fra DNVs regler er konstateret:

1) Hovedmotor, gear, propelleranlæg, vigtige

pumper, hydraulikmotorer, styremaskine, anker og ankerspil er ikke certificerede komponenter.

2) Idet der er benyttet ucertificerede komponenter, har det ikke været muligt at approbere torsionssvingningsberegningerne.

Bortset fra ovenstående punkt 1 og 2, der medfører, at fartøjet ikke kan få nogen klassebetegnelse, tilfredsstillende fartøjet, så langt det kan kontrolleres, Det Norske Veritas' klassebetegnelse:

+ 1A2 Light Craft

Nyborg, den 14. oktober 1980

T. Kettner

Spm. nr. S 683

Til *industriministeren* (18/2 83) af:

Knud Lind (FP):

»Vil ministeren under hensyn til betryggelsen og sikkerheden til søs, som angivet i sø-

lovens § 311, stk. 1, nedsætte en undersøgelseskommission i forbindelse med Tvindskoleskibet »Activ«s forlis i Nordsøen?»

Begrundelse

[Knud Lind]

I sølovens § 311 står der følgende:

»Stk. 1. Er der hverken gennem søforklaringen eller andre i sagens anledning foretagne undersøgelser tilvejebragt fyldestgørende oplysning om ulykkens årsag, og ulykkens karakter eller hensynet til betryggelsen af sikkerheden til søs begrunder det, kan handelsministeren i særlige tilfælde, navnlig når yderligere undersøgelser må antages at blive særlig omfattende og undersøgelserne vil kræve samvirken af sagkyndige på flere områder, nedsætte en særlig undersøgelseskommission til behandling af sagen. Kommissionen skal bestå af en dommer som formand og et af handelsministeren i den enkelte sag nærmere fastsat antal personer, der er i besiddelse af fornøden nautisk og teknisk sagkundskab.

Stk. 2. Kommissionens behandling af sagen sker efter de regler, der er gældende for ekstraordinære retter i straffesager, jfr. retsplejelovens § 21. Kommissionen afgør, om dens møder skal være offentlige.

Stk. 3. Når undersøgelsen er afsluttet, fremkommer kommissionen med en redegørelse om de fremkomne oplysninger om årsagen til ulykken samt eventuelt med forslag til foranstaltninger, der vil være egnede til at forebygge ulykke og ulykkesrisiko af samme eller lignende art. Kommissionens redegørelse og eventuelle forslag kan af handelsministeren stilles til rådighed for pressen.«

Ministeren har således to forskellige grunde til at nedsætte en undersøgelseskommission. Den første grund omhandler de tilfælde, hvor der ikke igennem søforklaring er tilvejebragt fyldestgørende oplysninger om ulykkens årsag.

Den anden årsag begrundes med hensynet til betryggelsen af sikkerheden til søs.

Det var med denne begrundelse, at jeg stillede mit spørgsmål nr. S 643, hvor jeg fik et vildledende svar.

Med hensyn til sikkerheden til søs henvises til den øvrige Tvindflåde samt andre skibe af lignende art.

Forældrene til de børn, som bliver sendt med Tvindskibe, bør have en garanti for, at sikkerheden om bord er i orden, både hvad angår materiel og mandskab.

Ministeren har i henhold til søloven en mulighed for at nedsætte en undersøgelseskommission, bistået af eksperter inden for det sejlskibsmæssige område. Denne ekspert-

se kan man ikke forvente ved søforklaringen i Nyborg.

Det er derfor i alles interesse, at sandheden om Tvindskibet »Activ« kommer frem.

Besvarelse (25/2 83):

Industriministeren (Stetter):

Idet jeg henviser til mit svar på spørgsmål nr. S 643 af 16. februar 1983 om forhold i forbindelse med »Activ«s forlis, skal jeg oplyse, at søforklaringen, der blev påbegyndt ved retten i Nyborg den 4. februar 1983, endnu ikke er afsluttet.

Først når resultatet af hele søforklaringen samt evt. yderligere undersøgelser foreligger, vil jeg tage stilling til, hvorvidt nedsættelse af en undersøgelseskommission i.h.t. § 311 i søloven vil have sin berettigelse. Princippet i nedsættelse af en undersøgelseskommission er ikke at erstatte søforklaringen, men at supplere de under søforklaringen fremkomne oplysninger.

Spm. nr. S 684

Til *ministeren for skatter og afgifter* (21/2 83) af:

Glistrup (FP):

»Hvordan forventes den nye pensionsskats provenu at udvikle sig i de næste ti år, såfremt realrenten ikke ændrer sig?«

Begrundelse

I sandhedens interesse må vi hurtigst muligt have bortskræillet det chokoladeovertræk, hvormed ministeren camouflerer den nye pensionsskats bitterhed. Skattens samfundsskadelighed beror jo i virkeligheden først og fremmest på, med hvor mange milliarder den forøger skatteplyndringen.

For så vidt angår 1983 må der nu kunne gives sikrere provenutal end ved folketingets hastebehandling i december 1982.

For så vidt angår 1984 har offentligheden den 18. ds. fået tallet »godt 4,5 milliarder kroner«.

Men dette er baseret på, at opsparing før 1983 friholdes. Det må igen betyde, at udskrivningsmassen må forøges i et forrygende tempo i 1985, 1986, 1987 osv., idet vi jo i 1985 er dobbelt så mange år fra 1983, som vi

[Glistrup]

er i 1984, mens det bliver tre gange så meget i 1986 og så fremdeles.

Realrenteudviklingen kan man have forskellige forventninger til, for eksempel baseret på, om inflationsgraden fortsat falder, hvad der jo vil betyde realrentestigning. Og falder den formelle obligationsrente, opvejes det vel af, at der ved renteudregningen i realrentebeholdningen medtages kursgevinster ved, at obligationerne indregnes til den til enhver tid værende realisationsværdi. Til syvende og sidst vil disse forhold jo blive stærkt påvirket af internationale forhold og andre omstændigheder helt uden for skatteministeriets ressort. Ministerens vurdering af realrenteudviklingen er derfor uforudsigelig og dermed uinteressant. Derfor er spørgsmålet med vilje formuleret således, at ministeren ikke denne gang kan klare sig med at snakke om forventede realrentefald, men er pisket til at svare ud fra forudsætningen »uforandret realrente«. Ministeren må derfor lade være med at forplumre svaret ved at indregne faldende realrente, ligesom spørgeren har afstået fra i denne omgang nærmere at begrunde, hvorfor stigende realrente er mest sandsynlig.

Derimod er det selvsagt af interesse, at svaret nævner, hvordan realrenten opgøres for den forløbne del af 1983, og at denne størrelse holdes fast som forventet realrente for hele perioden 1984-92 inkl.

Besvarelse (25/2 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Fohgel):

For at kunne besvare spørgsmålet må man vide, hvorledes afgiftsgrundlaget skal opgøres og afgiftssatsen beregnes ifølge det bebudede lovforslag om afgift af pensionskapitalers afkast. Imidlertid er lovforslaget, der ventes fremsat omkring den 1. april, under udarbejdelse, og en række spørgsmål i forbindelse med opgørelsen af afgiftsgrundlaget og med afgiftsberegningen overvejes stadig i samarbejde med repræsentanter for de institutioner, der forvalter de forskellige former for pensionsordninger. Det er derfor ikke muligt at besvare spørgsmålet for tiden.

Spm. nr. S 686

Til statsministeren (22/2 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Agter statsministeren i anledning af meningsløs norsk og svensk behandling af dansk landbrugseksport og den urimelige svenske devaluering at stoppe det misbrug af danske skattheyderkroner, der foregår ved Danmarks deltagelse i Nordisk Råds aktiviteter?«

Begrundelse

Når Norge og Sverige helt usagligt vil benytte et isoleret mund- og klovsygetilfælde på Fyn til ikke alene at stoppe for import fra Danmark, men for Sveriges vedkommende til også at stjæle vore markeder f.eks. i Japan, så er det svært at se, hvor realiteten i nordisk samarbejde befinder sig, hvis ikke realiteten er, at der overhovedet ikke mere eksisterer nordisk solidaritet.

Besvarelse (28/2 83):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Der skal ikke herske tvivl om, at regeringen tillægger det overordentlig stor betydning, at der tilvejebringes en tilfredsstillende ordning omkring de norske og svenske importforbud over for danske landbrugsvarer.

Imidlertid kan dette synspunkt efter regeringens opfattelse ikke føre til, at Nordisk Råds eksistens står og falder med etableringen af en sådan ordning.

Både importforbuddet og den svenske devaluering er eksempler, der tydeligt viser, at der vitterlig eksisterer et behov for et forum, hvor problemer, der berører relationerne mellem de nordiske lande, kan gøres til genstand for saglig diskussion.

Regeringen anser Nordisk Råd for et sådant forum og har derfor ikke tanker om at afvikle dansk deltagelse i Nordisk Råds aktiviteter, men vil tværtimod medvirke til at bibringe arbejdet i Nordisk Råd mere substans.

Samtykke til behandling:

Formanden:

Den næste sag på dagsordenen kan kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik da til:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 168:

Forslag til lov om begrænsning af importen af varer med oprindelse i Sovjetunionen.

(Fremsat 1/3 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ivar Nørgaard (S):

Det er socialdemokratiets bestemte opfattelse, at man ikke bør anvende Romtraktatens artikel 113 til gennemførelse af politisk motiverede foranstaltninger som de i lovforslaget omhandlede begrænsninger af importen af varer med oprindelse i Sovjetunionen. Kun for at undgå, at en dansk blokering skulle medføre vanskeligheder, der ikke stod mål med sagens omfang, accepterede den forrige regering en Ministerrådsbeslutning den 15. marts 1982 med grundlag i artikel 113. Vor holdning var dengang og er stadig, at sådanne importbegrænsninger kun kan gennemføres ved en enig beslutning i politisk samarbejdsregie og derefter bør iværksættes på grundlag af traktatens artikel 224 gennem national lovgivning.

Foranstaltningerne, der blev vedtaget den 15. marts 1982, gjaldt for året 1982 og udløb altså ved udgangen af dette kalenderår. På et markedsudvalgsmøde den 20. december sidste år anbefalede udenrigsministeren en uændret 2 måneders forlængelse af importrestriktionerne. Socialdemokratiet accepterede en sådan forlængelse og også, at den undtagelsesvis kunne finde sted på grundlag af artikel 113. Vi understregede udtrykkeligt, at der kun var tale om 2 måneder, og at det var denne midlertidighed samt den omstændighed, at folketinget netop var sendt hjem på juleferie, der gjorde, at vi ikke forlangte artikel 224 i anvendelse. Det står klippefast, at udenrigsministeren udtrykkeligt fik mandat til en 2 måneders forlængelse af forordningen. Det er derfor med forbløffelse, vi nu i bemærkningerne til lovforslaget kan læse, at Ministerrådet har forlænget forordningen til den 31. december 1983. Det er klart i strid med det mandat, ministeren fik i markedsudvalget den 20. december 1982.

Af bemærkningerne fremgår det, at der på dansk foranledning skulle vedtages en revisi-

onsklausul, og ministeren hævder i sin fremsættelsestale, at det var en revisionsklausul, hvorefter spørgsmålet skulle tages op 2 måneder senere. Ministeren hævder også, at det blev tiltrådt såvel af det udenrigspolitiske nævn som af markedsudvalget. Som bekendt skal det udenrigspolitiske nævn efter sin status overhovedet ikke tage stilling til udenrigsministerens mandat i EF-sager. Det skal markedsudvalget derimod, og markedsudvalget har ikke fået forelagt denne revisionsklausul og derfor selvfølgelig heller ikke tiltrådt en sådan.

For at skabe tiltrængt klarhed vil jeg gerne stille ministeren en række konkrete spørgsmål: hvordan er den klausul formuleret? Hvilke virkninger kan en sådan revisionsklausul have, når flertallet af de andre lande har besluttet at fortsætte importbegrænsning på grundlag af artikel 113? Hvilken retstilstand råder i Danmark, hvis det lovforslag, vi har til behandling i dag, slet ikke bliver vedtaget? Er forordningen så stadig i kraft? Kan udenrigsministeren overhovedet ved en ensidig erklæring sætte bestemmelsen i EF-forordningen ud af kraft? Det vil jeg gerne have ministerens svar på.

Vi mener, at udenrigsministerens optræden i EFs Ministerråd er en meget alvorlig sag. Den er udtryk for en grov tilsidesættelse af markedsudvalget og dermed folketingets flertal. Ministeren har både efter lovens bemærkninger og i sin tale på mødet i december 1982 klart overskredet sit mandat.

På denne baggrund ønsker socialdemokratiet gennem en forespørgselsdebat at undersøge, om ministeren stadig har folketingets flertal bag sig.

Socialdemokratiet nærer stor skepsis over for nytten af en fortsættelse af importrestriktionerne, men før vi tager endelig stilling til det fremsatte lovforslag, vil vi som sagt gerne have forelagt vurderinger af den juridiske virkning af forordningen for Danmark. Vi er navnlig interesserede i at få klarlagt, hvilken retstilstand der gælder, hvis lovforslaget ikke vedtages. Hvis forordningen stadig gælder, fordi udenrigsministeren uden mandat har tilsluttet sig rådsbeslutningen i december 1982, er lovforslaget jo komplet overflødig. Hvis udenrigsministerens ensidige erklæring i Ministerrådet har juridisk virkning, nemlig den, at forordningen ikke gælder for Danmark efter 1. marts i år, så står folketinget